

ZAŠTITA I ZDRAVLJE NA RADU

ZAŠTITA ŽIVOTNE SREDINE

IZRADA I IZVOĐENJE PROJEKATA SLABE I JAKE STRUJE Rudeš bb,

84300 Berane - Crna Gora Tel; +382 68 832 800, +382 69 769 672

www.dd-ing.me; info@dd-ing.me, ddingba15@gmail.com

ELABORAT

0

PROCJENI UTICAJA NA ŽIVOTNU SREDINU

INVESTITOR: BA TIM d.o.o. Berane

OBJEKAT: Proizvodni objekat (izrada PVC stolarije)

LOKACIJA: Kat. parcela br.411/3, 411/4 i 412/8 KO Buče I, opština Berane, u zahvatu prostorne

razrade PUP-Berane

Berane, Maj 2023.godine

Sadržaj:

1.	OPŠTA DOKUMENTACIJA	5
1.1.	Podaci o nosiocu projekta	5
1.2.	Rješenje o imenovanju multidisciplinarnog radnog tima	6
1.3.	Rješenje o registraciji pravnog lica u centralnom registru Privrednog suda	7
1.4.	Licenca pravnog lica- projekta za izradu tehničke dokumentacije	9
1.5.	Licenca i ovlaštenje ovlaštenog inženjera	11
1.6.	Diplome i potvrde o radnom iskustvu članova tima	13
2.	TEKSTUALNA DOKUMENTACIJA	26
2.1	OPIS LOKACIJE	26
2.1.1	Klimatske karakteristike	28
2.1.2	Hidrografske karakteristike	32
2.1.3	Pedološki pokrivač	35
2.1.4	Seizmološke karakteristike	41
2.1.5	Biodiverzitet, zaštićena prirodna dobra, biljne i životinjske vrste	45
2.1.6	Pejzaž	46
2.1.7	Zaštićena prirodna dobra	47
2.1.8	Naseljenost, koncentracija i demografske karakteristike	48
2.1.9	Privredni i stambeni objekti	48
2.1.10	Infrastrukturni objekti	48
2.1.11	Materijalna i kulturna dobra	48
3.	OPIS PROJEKTA	51
3.1.	Fizičke karakteristike projekta	51
3.1.1.	Tehnološka koncepcija	52
3.1.2.	Raspored prostorija i opreme u objektu	54

3.1.3.	Protivpožarna zaštita, zaštita na radu i očuvanje životne i radne sredine	55
3.1.4.	Instalacije	58
3.1.5.	Moguće kulminiranje sa efektima drugih objekata	58
3.1.6.	Prikaz vrste i količine potrebne energije i energenata	58
3.1.7.	Prikaz vrste i količine ispuštenih gasova, otpadne vode i drugih čvrstih, tečnih i gasovitih otpadnih materija, buka	59
3.1.8.	Emitovanje buke, vibracija, toplote i svih vrsta zračenja	60
4.	IZVJEŠTAJ O POSTOJEĆEM STANJU SEGMENTA ŽIVOTNE SREDINE	62
5.	OPIS MOGUĆIH ALTERNATIVNIH REŠENJA	65
6.	OPIS SEGMENTA ŽIVOTNE SREDINE	67
6.1.	Stanovništvo	67
6.2.	Flora i fauna	67
6.3.	Zemljište	72
6.4.	Vode	73
6.5.	Vazduh	74
6.6.	Buka	76
6.7.	Pejzaž i topografija	76
6.8.	Klimatski činioci	77
6.9.	Izgrađenost prostora	77
6.10.	Zaštićena prirodna dobra i kulturna dobra	77
7.	OPIS MOGUĆIH ZNAČAJNIH UTICAJA PROJEKTA NA ŽIVOTNU SREDINU	81
7.1.	Vazduh	81
7.2.	Buka	82
7.3.	Vode	82
7.4.	Zemljište	83

7.5.	Stanovništvo	83
7.6.	Vibracije	84
7.7.	Toplota i zračenje	85
7.8.	Ekosistemi i geološka sredina	85
7.9.	Namjena površine	85
7.10.	Komunalna infrastruktura	86
7.11.	Zaštićena prirodna i kulturna dobra	86
7.12.	Uticaj na floru i faunu odnosno biodiverzitet područja	87
7.13.	Pejzaž	87
7.14.	Utjecaji u slučaju akcidenta	87
8.	MJERE ZA SPREČAVANJE, SMANJENJE ILI OTKLANJANJE ŠTETNIH UTICAJA NA ŽIVOTNU SREDINU	88
9.	PROGRAM PRAĆENJA UTICAJA NA ŽIVOTNU SREDINU	91
10.	NETEHNIČKI REZIME INFORMACIJA	93
11.	PODACI O MOGUĆIM TEŠKOĆAMA	101
12.	REZULTATI SPROVEDENIH POSTUPAKA	101
13.	DODATNE INFORMACIJE	101
14.	IZVORI PODATAKA	102
	PRILOZI	104

1. OPŠTA DOKUMENTACIJA

1.1 Podaci o nosiocu projekta i projektu

NOSILAC PROJEKTA: „BA TIM“ Berane

ODGOVORNO LICE: Boban Davidović

ADRESA: Pešca bb, Berane

KONTAKT OSOBA: Boban Davidović

BROJ TELEFONA: 068431432

NAZIV PROJEKTA: Proizvodni objekat (izrada PVC stolarije)

LOKACIJA: Kat. parcela br.411/3, 411/4 i 412/8 KO Buče I, opština Berane, u zahvatu prostorne razrade PUP-a Berane

ADRESA: KO Buče I

Glavni podaci o projektu (pun i skraćen naziv, lokacija, adresa)

Izgradnja projektovanog objekta predviđena je na lokaciji katastarskih parcela br. 411/3, 411/4 i 412/8 KO Buče I, Opština Berane u zahvatu prostorne razrade PUP-a Berane. Zbirna površina lokacije sastavljena od ovih parcela iznosi 4769m². Lokacija je sa jugozapadne strane ograničena pristupnim magistralnim putem pravac Berane-Andrijevića dok je sa ostalih strana lokacija ograničena izgrađenim i neizgrađenim parcelama. Teren na kom je planirana gradnja je pretežno ravan sa malim razlikama u visinskim kotama.

1.2. Rješenje o formiranju multidisciplinarnog tima

Na osnovu člana 19. Zakona o procjeni uticaja na životnu sredinu („Sl. List CG“ br. 75/18), donosim sledeće:

RJEŠENJE

o formiranju multidisciplinarnog tima za izradu

ELABORATA O PROCJENI UTICAJA NA ŽIVOTNU SREDINU nosioca projekta „BA TIM“ Berane za proizvodni objekat (izrada PVC stolarije) na kat. parcelama br. 411/3, 411/4 i 412/8 KO Buče I, opština Berane, u zahvatu prostorne razrade PUP-a Berane.

Sastav tima:

Milica Šljivančanin, spec. zašt. životne sredine,

Milena Nikolić, dipl. ing. građevinarstva,

Stefan Ralević, dipl. biolog, spec. ekologije,

Mihajlo Vratnica, spec. sci. energetike,

Koordinator za izradu Elaborata: Milica Šljivančanin, spec. zašt. životne sredine

Berane, Maj, 2023

Izvršni direktor:

Milovan Gojković

1.3. Rješenje o registraciji za pravno lice u centralnom registru Privrednog suda

IZVOD IZ CENTRALNOG REGISTRA PRIVREDNIH SUBJEKATA UPRAVE PRIHODA I CARINA

Registarski broj 5 - 0734691 / 004
PIB: 03054616

Datum registracije: 25.06.2015.
Datum promjene podataka: 16.03.2021.

DRUŠTVO SA OGRANIČENOM ODGOVORNOŠĆU "D&D ING" BERANE

Broj važeće registracije: /004

Skraćeni naziv: D&D ING
Telefon: +38268832800
eMail: ddingba15@gmail.com
Web adresa: www.dd-ing.me
Datum zaključivanja ugovora: 15.06.2015.
Datum donošenja Statuta: 15.06.2015. Datum promjene Statuta: 22.02.2021.
Adresa glavnog mjesta poslovanja: RUDEŠ BB BERANE
Adresa za prijem službene pošte: RUDEŠ BB BERANE
Adresa sjedišta: RUDEŠ BB BERANE
Pretežna djelatnost: 7112 Inženjerske djelatnosti i tehničko savjetovanje
Obavljanje spoljno-trgovinskog poslovanja: DA
Oblik svojine: Privatna
Porijeklo kapitala: Domaći
Upisani kapital: 1.000,00Euro (Novčani 1.000,00Euro, nenovčani 0,00Euro)

OSNIVAČI:

MILOVAN GOJKOVIĆ 0105978272009 CRNA GORA

Uloga: Osnivač

Udio: 100% Adresa: UL. 29 NOVEMBAR BR.18 BERANE CRNA GORA

LICA U DRUŠTVU:

MILOVAN GOJKOVIĆ 0105978272009 CRNA GORA

Adresa: UL. 29 NOVEMBAR BR.18 BERANE CRNA GORA

Uloga: Izvršni direktor

Ovlašćenja u prometu: Neograničeno ()

Ovlašćen da djeluje: POJEDINAČNO ()

Izdato: 04.06.2021 godine u 09:06h

Načelnik

Zoran Pešić

1.4. Licenca pravnog lica – projektanta za izradu tehničke dokumentacije

Crna Gora
Ministarstvo ekologije,
prostornog planiranja i urbanizma

Adresa: IV proleterske brigade broj 19

81000 Podgorica, Crna Gora

tel: +382 20 446 200

fax: +382 20 446 215

Broj: UPI 123-259/1
Podgorica, 24.09.2021. godine

Ministarstvo ekologije, prostornog planiranja i urbanizma, postupajući po zahtjevu D&D ing doo Berane broj UPI 123-259/1 od 23.09.2021.godine, za izdavanje licence za projektanta i izvođača radova, na osnovu člana 135 Zakona o planiranju prostora i izgradnji objekata ("Službeni list CG", br. 64/17, 44/18, 63/18, 11/19 i 83/20) člana 13 Uredbe o organizaciji i načinu rada državne uprave ("Službeni list Crne Gore", br. 118/20 i 121/20) i člana 46 Zakona o upravnom postupku ("Službeni list CG", br. 56/14, 20/15, 40/16 i 37/17), donijelo je

RJEŠENJE

D&D ing doo Berane, izdaje se

LICENCA

za projektanta i izvođača radova

na period od 5 godina.

Obrazloženje

Aktom broj UPI 123-259/1 od 23.09.2021.godine, ovom organu obratilo D&D ing doo Berane, zahtjevom za izdavanje licence za projektanta i izvođača radova. Uz zahtjev, imenovano društvo je dostavilo sljedeće dokaze: Izvod iz CRPS Uprave prihoda i carina reg br.5-0734691/004, PIB 03054616, ugovor o radu br.09/2021 od 15.09.2021.godine zaključen između D&D ing doo Berane i Mihajila Vratnice, potvrda o poslodavcu i zaposlenima Uprave prihoda i carina – Područna jedinica Berane od 17.09.2021.godine, rješenje Ministarstva održivog razvoja i turizma br. UPI 107/7-658/2 od 21.03.2018.godine kojim je Vratnici M. Mihajilu spec.sci. energetike i automatike iz Podgorice izdata licenca ovlaštenog inženjera za obavljanje djelatnosti izrade tehničke dokumentacije i građenje objekta i potvrda Inženjerske komore Crne Gore br.02-248 od 09.02.2021.godine o članstvu u Komori Mihajila M. Vratnice.

Ministarstvo ekologije, prostornog planiranja i urbanizma razmotrilo je podnijeti zahtjev sa priloženom dokumentacijom i odlučilo kao u dispozitivu rješenja a ovo iz sledećih razloga:

Odredbom člana 122 stav 1 Zakona o planiranju prostora i izgradnji objekata propisano je, da je privredno društvo koje izrađuje tehničku dokumentaciju (projektant), odnosno privredno društvo koje gradi objekat (izvođač radova), dužno da za obavljanje djelatnosti izrade tehničke dokumentacije, dijela tehničke dokumentacije odnosno građenje ili izvođenje pojedinih vrsta

radova na građenju objekata, ima najmanje jednog zaposlenog ovlaštenog inženjera po vrsti projekta koji izrađuje i to za: arhitektonski, građevinski, elektrotehnički i mašinski projekat, odnosno vrsti radova koje izvodi na osnovu tih projekata. Stavom 2 propisano je da obavljanje pojedinih poslova iz prethodnog stava projektant, odnosno izvođač radova može da obezbijedi na osnovu zaključenog ugovora sa drugim privrednim društvom koje ima zaposlenog ovlaštenog inženjera za određenu vrstu projekta, odnosno radova.

Dalje, članom 137 stav 2 prethodno navedenog zakona propisuje se da se licenca za privredno društvo izdaje za period od pet godina.

Prema članu 5 Pravilnika o načinu i postupku izdavanja, mirovanja licence i načinu vođenja registra licenci ("Službeni list CG", broj 79/17,78/21), propisano je da se u postupku izdavanja licence projektanta i izvođača radova provjerava: 1) da li podnosilac zahtjeva u radnom odnosu ima zaposlenog ovlaštenog inženjera; i 2) licenca ovlaštenog inženjera.

Postupajući po predmetnom zahtjevu, Ministarstvo je, na osnovu raspoloživih dokaza, utvrdilo da su ispunjeni uslovi propisani Zakonom i Pravilnikom, i odlučilo kao u dispozitivu rješenja.

UPUTSTVO O PRAVNOJ ZAŠTITI: Protiv ovog rješenja može se pokrenuti upravni spor tužbom kod Upravnog suda, u roku od 20 dana od dana prijema istog.

1.5. Licence i ovlaštenje ovlaštenog inženjera

MINISTARSTVO ODRŽIVOG RAZVOJA I TURIZMA
DIREKTORAT ZA INSPEKCIJSKI NADZOR
I LICENCIRANJE
Direkcija za licenciranje
Broj: UPI 107/7 – 658/2
Podgorica, 21.03.2018. godine

Ministarstvo održivog razvoja i turizma, rješavajući po zahtjevu Vratnice Mihajila, spec. sci. energetike i automatike, iz Podgorice, za izdavanje licence za ovlaštenog inženjera, na osnovu člana 135 st. 1 i 2 Zakona o planiranju prostora i izgradnji objekata ("Službeni list Crne Gore" br. 64/17) i člana 46 stav 1 Zakona o upravnom postupku ("Službeni list Crne Gore" br. 56/14, 20/15, 40/16 i 37/17), donosi

RJEŠENJE

1. IZDAJE SE VRATNICI M. MIHAJILU, spec. sci. energetike i automatike, iz Podgorice, LICENCA ovlaštenog inženjera za obavljanje djelatnosti izrade tehničke dokumentacije i građenje objekta.
2. Ova Licenca se izdaje na neodređeno vrijeme.

Obrazloženje

Aktom, br. UP I 107/7-658/1 od 20.02.2018.godine, Vratnica Mihajilo, spec. sci. energetike i automatike, iz Podgorice, obratio se ovom ministarstvu zahtjevom za izdavanje licence ovlaštenog inženjera za obavljanje djelatnosti izrade tehničke dokumentacije i građenje objekta.

Uz zahtjev imenovani je ovom ministarstvu dostavio sledeće dokaze:

- Diplomom o stečenom visokom obrazovanju, izdatu od strane Elektrotehničkog fakulteta Univerzitet Crne Gore, br. 102 od 02.10.2013.godine;
- Rješenje br. 01-130/3 od 08.02.2017.godine, izdato od strane Inženjerske komore Crne Gore, kojim se izdaje licenca odgovornog projektanta za izradu projekata elektroinstalacija jake struje;
- Rješenje br. 01-130/4 od 08.02.2017.godine, izdato od strane Inženjerske komore Crne Gore, kojim se izdaje licenca odgovornog inženjera za izvođenje elektroinstalacija jake struje;
- Akt Ministarstva pravde, br. 05/2-72-2919/18/14 od 20.03.2018.godine, kojim je izdato uvjerenje da u kaznenoj evidenciji ne postoje podaci o osuđivanosti za imenovanog;
- ovjerenu fotokopiju radne knjižice i kopiju lične karte.

Ministarstvo održivog razvoja i turizma, razmotrilo je podnijeti zahtjev pa je odlučilo kao u dispozitivu ovog rješenja, a ovo sa sledećih razloga:

Naime, članom 123 stav 1 Zakona o planiranju prostora i izgradnji objekata («Službeni list Crne Gore» br. 64/17), propisano je da ovlašćeni inženjer može da bude fizičko lice koje obavlja poslove izrade tehničke dokumentacije odnosno građenje objekta, odgovarajuće struke, sa visokim obrazovanjem, odnosno najmanje kvalifikacijom VII1 podnivoa okvira kvalifikacije i najmanje tri godine radnog iskustva na stručnim poslovima izrade tehničke dokumentacije i građenja objekta.

Članom 3 stav 1 tačka 1 Pravilnika o načinu i postupku izdavanja, mirovanja licence i načinu vođenja registara licenci („Službeni list Crne Gore" br. 79/17), utvrđene su vrste licenci, a

IV Proleterske brigade broj 19, 81000 Podgorica
Tel: (+382) 20 446 279; (+382) 20 446 339 ; Fax: (+382) 20 446-215
Web: www.mrt.gov.me

između ostalih i licenca ovlaštenog inženjera koja se izdaje fizičkom, licu za obavljanje djelatnosti izrade tehničke dokumentacije i građenje objekta.

Članom 4 stav 1 tač. 1-4. Pravilnika, utvrđeno je da se u postupku izdavanja licence ovlaštenog inženjera, provjerava:

1. identitet podnosioca zahtjeva;
2. da li podnosilac zahtjeva posjeduje visoko obrazovanje, odnosno najmanje kvalifikacije VII1 podnivoa okvira kvalifikacija, odnosno da li je izvršeno priznavanje inostrane obrazovne isprave najmanje kvalifikacije VII1 podnivoa okvira kvalifikacija;
3. da li podnosilac zahtjeva ima najmanje tri godine radnog iskustva na stručnim poslovima izrade tehničke dokumentacije i građenju objekata sa visokim obrazovanjem, odnosno najmanje kvalifikacije VII1 podnivoa okvira kvalifikacije i
4. da li je podnosilac zahtjeva osuđivan za krivično djelo za koje se gonjenje preduzima po službenoj dužnosti.

Stavom 3 istog člana Pravilnika, utvrđeno je da se radno iskustvo u smislu stava 1 tačka 3 ovog člana, smatra radno iskustvo u svojstvu saradnika na izradi tehničke dokumentacije na građenju objekta, odnosno izvođenja pojedinih radova na građenju objekta. Stavom 4 istog člana Pravilnika, utvrđeno je da se izuzetno od stava 3 ovog člana, fizičkom licu koje posjeduje licencu za izradu tehničke dokumentacije i građenje objekata, izdatu po propisima koji su važili do donošenja ovog propisa, radno iskustvo može dokazati na osnovu uvida u dokumentaciju koja je bila osnov za njeno izdavanje.

Članom 137 stav 1 Zakona, propisano je da se licenca za fizičko lice izdaje na neodređeno vrijeme.

Rješavajući po predmetnom zahtjevu, a na osnovu uvida u dostavljene dokaze, ovo ministarstvo nalazi, da su se u konkretnoj pravnoj stvari stekli uslovi za primjenu čl. 123 stav 1 i 135 stav 2 Zakona o planiranju prostora i izgradnji objekata, a u vezi čl 3 stav 1 tač. 1 i čl. 4 Pravilnika o načinu i postupku izdavanja, mirovanja licence i načinu vođenja registra licenci.

Saglasno izloženom, riješeno je kao u dispozitivu ovog rješenja.

PRAVNA POUKA: Protiv ovog rješenja može se pokrenuti upravni spor tužbom kod Upravnog suda Crne Gore u roku od 20 dana od dana prijema istog.

1.6. Diplome i potvrde o radnom iskustvu članova tima

УНИВЕРЗИТЕТ ЦРНЕ ГОРЕ
ГРАЂЕВИНСКИ ФАКУЛТЕТ У ПОДГОРИЦИ

ДИПЛОМА

о сиченом високом образовању

Николић Бранка Милена

рођена 17. 07. 1969. године у Социљу-Невесиње, Босна и Херцеговина
уписана школске 1991/92. године, а дана 15. 07. 2010. године
завршила је студије на Грађевинском факултету у Подгорици на смјеру
конструктивног, са општим успјехом 6,85 (шест и 85/100) у шкоу
студија и оцјеном 10 (десет) на дипломском испитиу.

На основу тога издаје јој се ова диплома о сиченом високом
образовању и стручном називу

дипломирани инжењер грађевинарства

Редни број из евиденције о издајим дипломама 661.
У Подгорици, 24. 12. 2010. године

Декан,

Проф. др Милои КНЕЖЕВИЋ

Ректор,

Проф. др Предраг МИРАЊОВИЋ

ENGSOFT ENGINEERING d.o.o.

Adresa: PC Kruševac, 53
81000 Podgorica, Crna Gora
PIB: 03012620
e-mail: engsoftengineering@gmail.com
tel. 068 025 010

DOKAZ O RADNOM ISKUSTVU

Milenu Lalić, dipl.ing.grad., je u firmi EngSoft Engineering d.o.o. zaposlena od 11.02.2015. na funkciji izvršnog direktora i vlasnika firme.

Vođenje sopstvene firme, kontakti i pregovori sa potencijalnim investitorima i podizvođačima, priprema tehničke dokumentacije, izrada projekata organizacije građenja i izrade projekata konstruktivne faze, provjera sigurnosti i stabilnosti objekata, davanje uputava za rad radnicima na gradilištu u pogledu zaštite na radu, nadzor nad građenjem i rekonstrukcijom građevinskih objekata su poslovi koje obavljam u firmi „EngSof Engineering“ d.o.o.

LICENCA ovlašćenog inženjera za obavljanje djelatnosti izrade tehničke dokumentacije i građenje objekata.

Broj i datum izdavanja Licence ovlašćenog inženjera:UPI 107 / 7-284 / 2 ; 26.02.2018

Ovlašćeni inženjer za obavljanje djelatnosti izrade tehničke dokumentacije i građenja objekata u firmi Zoronjić d.o.o., kao i saradnik zaštite na radu u pomenutoj firmi.

Poslovi na kojima sam osim navedenog bila angažovana su :

- Saradnik u nadzoru izgradnje objekta Stambeno – poslovni / više porodično – stanovanje – Površina 900 m² – Objekat 1
Investitor: „Black Stone CG“ d.o.o. Lokacija Dobrota-Kotor
- Saradnik u nadzoru izgradnje objekta Stambeno – poslovni / više porodično – stanovanje – Površina 1000 m² – Objekat 2
Investitor: „Black Stone CG“ d.o.o. Lokacija Dobrota-Kotor

- Saradnik na projektovanju i nadzoru rekonstrukcije poslovnog objekta „Vratnica“, Investitor – Auto kuća Vratnica d.o.o.
- Ovlašćeni inženjer za građenje objekta i saradnik zaštite na radu – Porodičnog stambenog objekta – Bijela- površina od 400 m2 K.O. Bijela UP 922/1
Izvođač radova : “ SUPERIOR “d.o.o.
- Ovlašćeni inženjer za građenje objekta i saradnik zaštite na radu – Stambeni objekat u Zoni MST5, UP 273, Po + P + 1
Bijela Centar – Herceg Novi
Investitor : Gordana Seferović
Izvođač radova : “Zoronjić“ d.o.o.
- Ovlašćeni inženjer za građenje objekta i saradnik zaštite na radu – Uređenja dijela obale – Baošići, Herceg Novi
Invstitor : „Koneva“ d.o.o.
Izvođač radova: „Zoronjić“ d.o.o.
- Poslovni objekat - TehnoMax Sutorina, Herceg Novi,
Investitor: „TehnoMax“– Podgorica
Izvođač radova: „EngSoft Engineering“ d.o.o.
- Prodajno – Servisno – Proizvodni kompleks Dewaco M – Danilovgrad
Invesitor: “Dewaco” d.o.o.
Izvođač radova: “EngSoft Engineering” d.o.o.
- Ovlašćeni inženjer i saradnik zaštite na radu
Poslovni objekat - Nim Real Estate– Tivat
Investitor: “Nim Real Estate” d.o.o.
Izvođač radova: “EngSoft Engineering” d.o.o.

Podgorica; 27.11.2020

Izvršni direktor
Lalić Milena

Milena Lalić

UNIVERZITET CRNE GORE
PRIRODNO-MATEMATIČKI FAKULTET
Broj dosijea: 12 / 16

Crna Gora
UNIVERZITET CRNE GORE
PRIRODNO-MATEMATIČKI FAKULTET

10. 09. 2018.			
Primljeno	Broj	Prilog	Vrijednost
	2372		

Na osnovu člana 165 stava 1 Zakona o opštem upravnom postupku ("Službeni list RCG", broj 60/03), člana 115 stava 2 Zakona o visokom obrazovanju ("Službeni list CG", broj 44/14, 47/15 i 40/16) i službene evidencije, a po zahtjevu studenta Ralević (Dragan) Stefan, izdaje se

UVJERENJE

O ZAVRŠENIM POSTDIPLOMSKIM SPECIJALISTIČKIM AKADEMSKIM STUDIJAMA

Ralević (Dragan) Stefan, rođena 27.10.0192. godine u mjestu **Berlin, Njemačka**, upisana je studijske 2016/2017 godine na **PRIRODNO-MATEMATIČKI FAKULTET** - Podgorica studijski program **BIOLOGIJA-EKOLOGIJA**, u trajanju od 1 (jedne) godine, obima 60 ECTS kredita. Studije je završila 29.06.2018. godine, sa srednjom ocjenom "C" (7.88) i time stekla

STEPEN SPECIJALISTE (Spec.Sci)

BIOLOGIJA-EKOLOGIJA

Uvjerenje služi privremeno do izdavanja diplome.

Broj: 61
Podgorica, 10.09.2018. godine

DEKAN,
Prof.dr Predrag Miranović
Prof.dr Predrag Miranović

"D&D ING" d.o.o. Berane

ul. Rudeš bb, Berane, w, 068 832 600, 057 232 882, 069 799 672, [dd-ing@zmail.com](mailto:info@dd-ing.me), info@dd-ing.me, www.dd-ing.me

Na kćri zahtjev Stefana Ralevića izdaje se

POTVRDA

Da Stefan Ralević (Bsc biologije – VII sss) JMBG 2710982271984 posjeduje radno iskustvo kod poslodavca "D&D ing" d.o.o. Berane, na poslovima stručnog saradnika u periodu 2016 do 2017 godine.

U navedenom periodu imenovano je rađo kao stručni saradnik na pripremi dokumentacije za odućivanje o potrebi izrade elaborata i izradi elaborata o procjeni uticaja na životnu sredinu.

Datum:

03.11.2021 godine

Direktor:

PRIRODNJAČKI MUZEJ CRNE GORE
PODGORICA

Trg Vojvode Bećir-Bega Osmanagića 16
PO Box 374
e-mail: prmuzej@t-com.me

Tel: 633 184 (centrala)
623 544 (direktor)
623-933 (fax)

Broj: 063-335/2

Datum: 25.04.2023

Na osnovu čl. 33 Zakona o upravnom postupku ("Sl. list CG", br. 56/14, 20/15, 40/16 i 37/17) i čl. 18 Statuta JU Prirodnjački muzej Crne Gore (br. 01- 33/1 i 07-2911), a na zahtjev Stefana Ralevića br. 063- 335 od 25.04.2023. godine, izdajem

POTVRDU

STEFAN RALEVIĆ je u stalnom radnom odnosu u JU Prirodnjački muzej Crne Gore i raspoređen je na radno mjesto kustosa u zbirci riba.

Imenovani ima 1 godinu, 11 mjeseci i 26 dana radnog staža.

Potvrda se izdaje radi učešća imenovanog u izradi elaborata za procjenu uticaja na životnu sredinu.

DIREKTORICA

Dr. Natalija Čadenović
Natalija Čadenović

Dostavljeno:

-imenovanom

-arhivi

UNIVERZITET CRNE GORE
INSTITUT ZA BIOLOGIJU MORA

Put 1 Bokeljske brigade 68, 85330 Kotor, Crna Gora
Tel/fax: +382 32 334 570; Direktor: +382 32 334 569; E-mail: ibmk@ucg.ac.me; www.ucg.ac.me/ibm
Žuto račun: 510-8051-40 CKB PIB: 02016702 PDV: 30/31-03951-6

broj 2255/20
Kotor 30.12.2020.god.

POTVRDA

Kojom se potvrđuje da je **Stefan Ralević** (JMBG 2710992271994) angažovan u Institutu za biologiju mora, Kotor, Univerzitet Crne Gore od 15.01.2017. godine kao posmatrač u morskom ribarstvu (DCF- DCFR – Okvimi program za prikupljenje podataka u morskom ribarstvu), sa VII/1 stepenom stručne spreme.

Potvrda se izdaje na lični zahtjev radi prijave na konkurs i u druge svrhe se ne može koristiti.

Direktor

Dr. Aleksandar Joksimović

Univerzitet Crne Gore
METALURŠKO-TEHNOLOŠKI FAKULTET
(naziv ustanove visokog obrazovanja)

DIPLOMA

POSTDIPLOMSKIH SPECIJALISTIČKIH PRIMIJENJENIH STUDIJA

Šljivančanin (Dragan) Milica

(prezime, ime roditelja i ime)

rođen/a 15.11.1990. , Žabljak - Crna Gora završio/la je

(datum)

(mjesto - država)

METALURŠKO-TEHNOLOŠKI FAKULTET , 06.09.2013. i stekao/la

(naziv ustanove visokog obrazovanja)

(datum završetka studija)

STEPEN SPECIJALISTE (Spec.App)

ZAŠTITA ŽIVOTNE SREDINE

(naziv studijskog programa)

sa svim pravima koja pruža Diploma

Broj iz evidencije 66

U Podgorica , 27.01.2015. godine

Dekan/Direktor

Prof. dr Darko Vuksanović

Rektor

Prof. Radmila Vojvodić

Sektor za ljudske resurse, opste poslove
i korporativne komunikacije
Broj: 80-00-4058
Podgorica, 05.02 2020. godine

Na osnovu zahtjeva Šljivančanin Milice br. 10-10-3288 od 29.01.2020. godine i Ovlašćenja Izvršnog direktora br. 10-10-16874 od 04.04.2019. godine i uvida u službenu evidenciju, izdaje se

POTVRDA

Kojom se potvrđuje da je **Šljivančanin Milica**, dana 15.10.2017. godine uspješno obavila stručno osposobljavanje prema programu Vlade Crne Gore u CEDIS-u DOO Podgorica - Sektoru za sistem zaštite.

Imenovana je stručno osposobljavanje u CEDIS-u započela dana 15.01.2016. godine i isto nastavila od 10.04.2017. godine, nakon isteka porodijskog odsustva.

Potvrda se izdaje radi konkurisanja za posao, te se u druge svrhe ne može koristiti.

Dostaviti:

- Šljivančanin Milici
- Službi za radne odnose i administraciju
- a/a

08142
31.01.20

Na lični zahtjev Štjivančanin Milice, a na osnovu personalne dokumentacije sa kojom raspolaže Javno preduzeće za nacionalne parkove Crne Gore, Nacionalni park »Durmitor« u Žabljaku, **izdaje se,**

P O T V R D A

Da je Štjivančanin Milica iz Žabljaka, JMBG 1511990298015, po zanimanju Spec.Sci-Zaštita životne sredine, bila zaposlena u Javnom preduzeću za nacionalne parkove Crne Gore, Nacionalnom parku »Durmitor« u Žabljaku na određeno vrijeme, počev od 01.07.2013.godine do 27.10.2015.godine.

Na poslovima pripravnika za radno mjesto - stručni saradnik za odnose sa posjeticima imenovana je bila raspoređena od 01.07.2013.godine do 30.06.2014.godine, a u periodu od 01.07.2014.godine do 27.10.2015.godine na poslovima stručni saradnik za odnose sa posjeticima.

Ova potvrda se izdaje u svrhu prijave na javni oglas, te se u druge svrhe ne može konstiti.

Direktor,

Tomo Pajović

Tomo Pajović

”D&D ING” d.o.o. Berane

ul. Radeki bb, Berane, tuzi, 068 832 800, 067 232 862, 069 789 672, edn@ddi15@gmail.com, info@dd-ing.me, www.dd-ing.me

Na lični zahtjev Milice Šijančanin izdaje se

POTVRDA

Da Milica Šijančanin (Spec.Sci zaštite životne sredine – VII sss) JMBG 1511990298015 posjeduje radno iskustvo kod poslodavca ”D&D Ing” d.o.o. Berane, na poslovima konsultanta a zatim saradnika za obavljanje poslova zaštite i zdravlja na radu, od 02.01.2020 – u toku.

U navedenom periodu imenovano je radio kao stručni saradnik na pripremi dokumentacije za odlučivanje o potrebi izrade elaborata i izradi elaborata o procjeni uticaja na životnu sredinu, kao i stručno lice za poslove zaštite i zdravlja na radu.

Datum:

03.11.2021.godine

Direktor:

Univerzitet Crne Gore
ELEKTROTEHNIČKI FAKULTET
(naziv ustanove visokog obrazovanja)

DIPLOMA

POSTDIPLOMSKIH SPECIJALISTIČKIH AKADEMSKIH STUDIJA

Vratnica (Milorad) Mihajilo

(prezime, ime roditelja i ime)

rođen/a **20.11.1986.** u **Peći, Srbija** završio/la je
(datum) (mjesto - država)
ELEKTROTEHNIČKI FAKULTET **08.07.2013.** i stekao/la
(naziv ustanove visokog obrazovanja) (datum završetka studija)

STEPEN SPECIJALISTE (Spec. Sci)
ENERGETIKA I AUTOMATIKA

(naziv studijskog programa)

sa svim pravima koja pruža Diploma

Broj iz evidencije **102.**

U **Podgorici**, **02.10.2013.** godine

Dekan/Direktor
Prof. dr Zoran Veljović
Prof. dr Zoran Veljović

Rektor

Prof. dr Predrag Miranović
Prof. dr Predrag Miranović

"D&D ING" d.o.o. Berane

ul. Rudeš bb, Berane, tel, 068 832 800, 067 232 862, 069 769 672, ddingba15@gmail.com, info@dd-ing.me, www.dd-ing.me

Na lični zahtjev Mihajila Vratnice, izdaje se

POTVRDA

Da Mihajilo Vratnica (Spec.Sci.el.) JMBG 2011986934978, posjeduje radno iskustvo kod poslodavca "D&D ing" d.o.o. Berane, na poslovima konsultanta i stručnog saradnika od 2016 do 2021 godine, a od 2021 i dalje stručnog lica za obavljanje poslova zaštite i zdravlja na radu u stalnom radnom odnosu.

U navedenom periodu imenovano je radio kao odgovorni projektant, ovlašćeni inženjer, stručni saradnik na pripremi dokumentacije za odlučivanje o potrebi izrade elaborata i Izradi eleaborata o procjeni uticaja na životnu sredinu, kao i stručno lice za poslove zaštite i zdravlja na radu.

Datum:

26.01.2023.godine

Direktor:

2. TEKSTUALNA DOKUMENTACIJA

2.1. OPIS LOKACIJE

Područje Opštine Berane nalazi se na sjeveru Crne Gore u Gornjem Polimlju između vrhova Bjelasice na zapadu, Cmiljevice na istoku, Tivranske klisure na sjeveru i Sutjeske i Previje na jugu. Sjedište opštine je grad Berane koji se nalazi na prosječnoj nadmorskoj visini od 670 m.n.m.

Elaborat se radi na osnovu Rješenja br. 16-322/23-49/6 od 24.04.2023. godine izdatom od strane Sekretarijata za komunalno-stambene poslove, saobraćaj i zaštitu životne sredine Opštine Berane, kojim se utvrđuje da je za izgradnju proizvodnog objekta (izrada PVC stolarije) potrebna izrada Elaborata.

U zoni lokacije, kao ni u njoj blizini nema područja koja su zaštićena kada su u pitanju kulturna i prirodna dobra, kao ni zaštićenih biljnih i životinjskih vrsta.

Prema web portalu za nacionalno zaštićena područja, <http://prirodainfo.me/>, koji uređuje Agencija za zaštitu životne sredine, na ovoj lokaciji kao ni na okolnim područjima u bližoj okolini nema zaštićenih lokaliteta u bilo kom pogledu. Najbliža zaštićena prirodna dobra su na Bjelasici, jedan mali dio NP Biogradska gora pripada opštini Berane kao i zaštićene šume bora krivulja koje imaju stepen spomenika prirode, nalaze se na vrhovima pomenute planine Bjelasice.

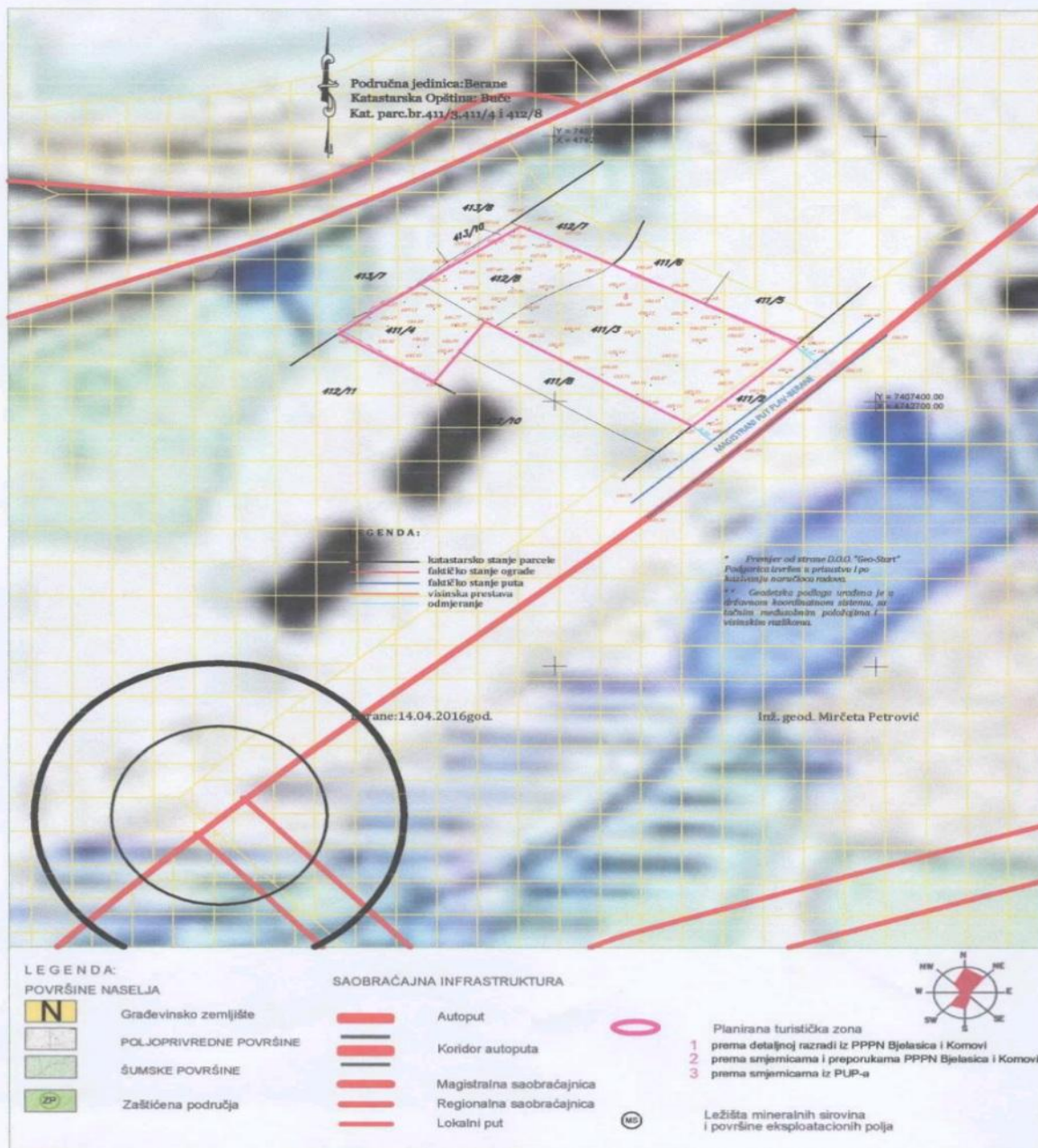
Slika 1. Položaj lokacije objekta u Beranama

IZVOD IZ PUP-a (prostorna razrada)
(Sl.list CG-opštinski propisi br.35/14)

PRILOG : namjena površina

LOKACIJA : kat.parcele br.411/3,411/4 i 412/8 KO Buče I

PODNOŠILAC ZAHTEVA : doo "BA TIM"

Slika 2. Izvod iz PUP-a

Slika 3. Udaljenosti najznačajnijih kulturnih, privrednih objekata, kao i najbližih stambenih objekata i vodenih površina

2.1.1. Klimatske karakteristike

Sa klimatskog aspekta, Beranska kotlina se značajno razlikuje od okolnog planinskog područja, koje na većim visinama ima tipičnu planinsku klimu. U samoj kotlini temperaturni odnos i vjetrovi odgovaraju tipu umjereno-kontinentalne klime, a u rasporedu padavina prisutni su i utjecaji mediteranske klime. Atmosferski talozi su dosta ravnomjerno raspoređeni. Najveće količine padavina izražene su u januaru i novembru, a najmanje u martu i julu. Međutim, postoje izrazita kolebanja padavina, pa imamo izrazito kišnih i izrazito sušnih godina. Raspored padavina je dosta povoljan za poljoprivrednu djelatnost. Na područjima u blizini Lima godišnje prosječno padne oko 850 mm atmosferskog taloga, dok se u planinskim predjelima količine tih padavina povećavaju, tako da na Komovima i Bjelasici dostižu i do 3000 mm. Temperaturne razlike izražene su kako ljeti, tako i zimi. Temperature vazduha ljeti mogu dostići do + 37°C, a zimi pasti i do - 25°C. Najhladniji mjeseci u godini su januar i decembar, sa prosječnom temperaturom od - 2°C, a najtopliji mjeseci su jul i avgust, sa prosječnom temperaturom od + 25°C. Srednja godišnja temperatura vazduha u ovoj opštini iznosi oko 9°C. Vjetrovi na ovom području duvaju iz nekoliko pravaca, a posebno su izraženi sjeverni, južni, zapadni, jugozapadni i sjeverozapadni vjetrovi.

U tabelama prikazane mjesečne vrijednosti klimatoloških parametara u periodu 2019-2021. godine.

Berane

g.š.: 42°51' N

g.d.: 019°53' E

n.v.: 691 m

2019

Mjesec	V. pritisak (mb)	Temperatura vazduha (°C)						Temp. ekstremi (°C)				T mora (°C)
		sred.	max	min	07	14	21	sred.	max	datum	min	
1	932.3	3.1	-4.6	-3.9	2.4	-1.5	-1.1	10.1	01/30	-13.6	01/17	
2	942.1	8.3	-2.0	-1.1	7.3	2.5	2.8	17.1	02/03	-8.1	02/14	
3	940.2	15.5	0.5	1.2	14.7	7.0	7.5	22.0	03/17	-7.2	03/13	
4	935.8	18.4	5.3	6.3	17.7	11.2	11.6	28.0	04/26	-1.6	04/01	
5	934.2	19.0	7.3	9.4	17.9	12.0	12.8	24.7	05/19	-0.1	05/08	
6	939.7	28.1	13.4	16.1	27.3	19.2	20.4	33.0	06/15	9.3	06/30	
7	938.0	27.8	13.0	15.3	26.6	18.9	20.0	34.8	07/02	8.3	07/12	
8	940.8	30.6	13.1	14.8	29.8	20.7	21.5	36.0	08/13	8.3	08/17	
9	941.2	25.5	9.7	10.9	24.5	15.9	16.8	32.6	09/02	-0.1	09/21	
10	940.9	22.4	3.6	4.4	21.7	10.0	11.6	26.8	10/01	-2.3	10/29	
11	933.5	15.1	4.4	5.8	14.1	8.2	9.1	20.4	11/05	-1.8	11/23	
12	938.1	7.8	-0.6	0.0	6.7	2.5	2.9	17.4	12/17	-8.4	12/05	
god	938.1	18.5	5.3	6.6	17.6	10.6	11.3	36.0	08/13	-13.6	01/17	---

Mjesec	Relativna vlažnost (%)				TSS (h)	Oblačnost (0-10)				Padavine (mm)			Snijeg (cm)	
	07	14	21	sred.		07	14	21	sred.	suma	max	dan	sukupni	novi
1	90	69	86	81	47.8	8.7	8.1	7.7	8.2	99.9	19.4	01/10	38.0	19.0
2	84	56	73	71	98.1	7.2	6.3	5.8	6.4	67.7	28.4	02/04	5.0	5.0
3	86	42	62	63	183.9	5.3	4.5	3.2	4.3	37.1	37.1	03/12	20.0	20.0
4	89	44	64	66	185.7	6.4	6.7	5.2	6.1	57.2	13.0	04/09	65.0	0.0
5	88	55	75	73	157.7	7.4	6.9	5.5	6.6	87.2	21.5	05/15	0.0	0.0
6	88	48	73	70	269.0	4.7	4.3	2.5	3.8	88.7	27.1	06/03	0.0	0.0
7	88	46	74	69	245.6	5.4	5.2	2.9	4.5	111.8	25.9	07/10	0.0	0.0
8	89	37	68	65	300.3	2.8	3.5	0.8	2.4	22.7	18.0	08/15	0.0	0.0
9	92	43	72	69		5.9	4.8	3.0	4.6	27.4	20.2	09/24	0.0	0.0
10	92	40	77	70	210.4	6.2	2.6	1.5	3.4	25.8	16.0	10/04	0.0	0.0
11	90	63	79	77		8.5	7.2	4.8	6.8	127.3	45.7	11/07	0.0	0.0
12	90	67	80	79	69.2	8.4	6.7	5.8	7.0	59.8	31.1	12/23	5.0	5.0
god	89	51	74	71	---	6.4	5.6	4.1	5.3	812.6	45.7	11/07	133.0	49.0

Mjesec	Broj dana sa:						Vjetar		Oblačnost		Padavine (mm)		
	Tn <=-10	Tx <0	Tn <0	Tx >=25	Tx >=30	Tn >=20	>6Bft	>=8Bft	<2	>8	>=0.1	>=1	>=10
1	3	8	24	0	0	0			1	22	13	11	5
2	0	0	18	0	0	0			4	13	7	7	2
3	0	0	16	0	0	0			11	6	1	1	1
4	0	0	1	2	0	0			3	9	10	10	2
5	0	0	1	0	0	0			2	12	16	14	2
6	0	0	0	24	11	0			11	5	9	9	4
7	0	0	0	23	12	0			6	3	8	8	4
8	0	0	0	29	21	0			18	1	2	2	1
9	0	0	1	19	5	0			6	2	4	3	1
10	0	0	5	10	0	0					2	2	1
11	0	0	5	0	0	0			0	9	12	12	5
12	0	1	20	0	0	0			2	16	12	11	1

Tabela 1. Mjesečne vrijednosti klimatoloških parametara 2019. god.

Berane

g.š.: 42°51' N

g.d.: 019°53' E

n.v.: 691 m

2020

Mjesec	V. pritisak (mb)	Temperatura vazduha (°C)						Temp. ekstremi (°C)				T mora (°C)
		sred.	max	min	07	14	21	sred.	max	datum	min	
1	946.4	5.8	-5.7	-4.9	4.8	-1.6	-0.8	14.1	01/25	-14.1	01/07	
2	938.3	11.4	-1.3	0.2	10.0	3.5	4.3	20.9	02/25	-10.5	02/07	
3	937.0	13.6	0.7	1.6	12.5	6.9	7.0	25.1	03/13	-6.3	03/25	
4	939.2	18.0	2.1	4.1	17.1	9.4	10.0	27.0	04/18	-3.3	04/01	
5	938.9	21.5	8.4	10.7	19.9	13.9	14.6	32.0	05/15	-0.1	05/05	
6	935.0	24.7	11.3	13.3	23.0	16.9	17.5	31.8	06/29	5.3	06/03	
7	938.4	27.7	12.8	14.8	26.7	19.5	20.2	34.0	07/30	5.3	07/10	
8	937.4	28.3	13.6	14.9	27.1	19.8	20.4	34.2	08/03	10.0	08/28	
9	939.1	25.6	10.4	11.7	24.6	16.9	17.6	30.0	09/01	6.1	09/30	
10	937.9	18.7	5.5	6.4	17.7	10.0	11.1	28.4	10/03	-1.1	10/21	
11	945.6	12.7	1.5	2.4	11.9	4.9	6.0	21.8	11/04	-7.3	11/28	
12	934.8	8.6	0.0	1.0	7.8	3.4	3.9	16.1	12/04	-9.5	12/02	
god	939	18	4.9	6.4	16.9	10.3	11	34.2	08/03	-14.1	01/07	---

Mjesec	Relativna vlažnost (%)				TSS (h)	Oblačnost (0-10)				Padavine (mm)			Snijeg (cm)	
	07	14	21	sred.		07	14	21	sred.	suma	max	dan	ukupni	novi
1	90	60	78	76	96.7	6.9	4.2	3.3	4.8	18.9	9.1	01/27	6.0	5.0
2	84	52	77	71	135.6	6.2	5.1	4.2	5.2	61.9	13.5	02/29	17.0	13.0
3	87	48	66	67		6.1	5.6	5.2	5.6	46.3	27.5	03/04	3.0	3.0
4	81	41	56	59		4.3	4.4	2.9	3.9	38.2	13.1	04/15	44.0	4.0
5	85	51	66	67		6.5	6.5	4.7	5.9	58.3	13.1	05/21	0.0	0.0
6	88	52	73	71	188.4	5.7	6.1	2.7	4.8	69.2	25.4	06/21	0.0	0.0
7	89	44	76	70		4.9	4.1	3.1	4.0	68.1	17.9	07/04	0.0	0.0
8	92	47	75	71	229.6	6.3	4.4	3.2	4.6	72.0	18.6	08/05	0.0	0.0
9	92	44	76	71		6.6	4.7	2.9	4.7	97.7	22.1	09/26	0.0	0.0
10	93	53	86	77	152.3	8.7	4.9	3.4	5.7	127.5	37.6	10/05	0.0	0.0
11	92	58	84	78	104.5	8.6	4.4	2.8	5.3	5.4	5.4	11/13	0.0	0.0
12	91	70	86	82		8.2	8.0	7.8	8.0	209.6	54.3	12/31	25.0	25.0
god	89	52	75	72	---	6.6	5.2	3.9	5.2	873.1	54.3	12/31	95.0	50.0

Mjesec	Broj dana sa:													
	Tn	Tx	Tn	Tx	Tx	Tn	Vjetar		Oblačnost		Padavine (mm)			
	<=-10	<0	<0	>=25	>=30	>=20	>6Bft	>=8Bft	<2	>8	>=0.1	>=1	>=10	
1	6	0	28	0	0	0			7	8	5	5	0	
2	1	0	18	0	0	0			3	3	8	8	4	
3	0	0	12	1	0	0			8	10	7	7	2	
4	0	0	11	3	0	0			11	5	8	7	1	
5	0	0	2	10	4	1			2	10	10	9	3	
6	0	0	0	15	5	0			4	4	11	11	2	
7	0	0	0	26	9	0			8	4	8	8	3	
8	0	0	0	27	11	0			8	7	9	9	3	
9	0	0	0	20	3	0			5	4	8	8	5	
10	0	0	3	2	0	0			0	5	8	8	5	
11	0	0	11	0	0	0			1	7	1	1	0	
12	0	0	13	0	0	0			2	19	8	8	6	
god	7	0	98	104	32	1	---	---	59	86	91	89	34	

Tabela 2. Mjesečne vrijednosti klimatoloških parametara 2020 god.

Berane

g.š.: 42°51'N

g.d.: 019°53'E

n.v.: 691 m

2021

Mjesec	V. pritisak (mb)	Temperatura vazduha (°C)							Temp. ekstremi (°C)				T mora (°C)
		sred.	max	min	07	14	21	sred.	max	datum	min	datum	
1	933.1	5.9	-2.3	-1.4	4.7	0.7	1.2	12.4	01/02	-11.1	01/14		
2	940.2	11.7	-1.9	-1.1	10.7	3.2	4.0	20.6	02/25	-15.8	02/16		
3	939.1	10.3	-1.2	-0.4	9.1	3.0	3.7	19.6	03/04	-5.4	03/01		
4	937.6	14.7	1.6	2.7	13.3	6.9	7.4	26.7	04/30	-5.1	04/09		
5	936.5	22.8	8.2	9.8	21.4	14.3	15.0	31.2	05/24	1.8	05/09		
6	939.7	27.5	12.0	13.3	25.6	18.6	19.0	36.2	06/24	3.4	06/02		
7	937.6	30.8	14.4	15.9	29.0	21.6	22.0	37.1	07/29	10.1	07/04		
8	938.2	31.5	12.8	14.3	30.0	21.2	21.7	38.4	08/09	7.3	08/31		
9	941.0	24.5	8.3	9.6	23.3	14.8	15.6	30.5	09/27	0.9	09/24		
10	941.6	15.8	3.8	4.7	14.8	8.0	8.9	28.0	10/05	-3.4	10/31		
11	937.4	13.6	2.6	3.9	12.3	6.3	7.2	23.4	11/05	-5.0	11/30		
12	935.1	6.1	-1.4	0.4	4.6	1.1	1.8	16.1	12/26	-11.1	12/22		
god	938.1	17.9	4.7	6	16.6	10	10.6	38.4	08/09	-15.8	02/16	---	

Mjesec	Relativna vlažnost (%)				TSS (h)	Oblačnost (0-10)					Padavine (mm)			Snijeg (cm)	
	07	14	21	sred.		07	14	21	sred.	suma	max	dan	ukupni	novi	
1	89	70	87	82		8.0	7.7	7.6	7.8	277.1	48.4	01/11	28.0	20.0	
2	87	50	72	70		6.5	4.5	3.9	5.0	84.6	19.7	02/11	10.0	10.0	
3	89	52	73	71		7.3	5.8	5.8	6.3	68.7	17.5	03/10	17.0	17.0	
4	89	48	72	70		5.8	6.8	4.8	5.8	95.8	37.4	04/04	12.0	12.0	
5	81	40	60	61		5.8	5.4	2.9	4.7	20.8	7.1	05/21	0.0	0.0	
6	87	42	69	66		4.2	4.4	2.1	3.6	44.4	9.3	06/08	0.0	0.0	
7	85	39	66	63		3.9	3.8	1.6	3.1	68.8	23.1	07/20	0.0	0.0	
8	85	34	60	60		3.2	3.8	1.4	2.8	62.6	22.1	08/29	0.0	0.0	
9	89	43	72	68		5.8	4.9	2.7	4.4	13.2	4.6	09/19	0.0	0.0	
10	90	53	81	74		8.7	5.6	4.8	6.4	29.6	5.8	10/12	0.0	0.0	
11	88	63	84	78		8.4	6.1	4.6	6.4	65.1	15.1	11/27	10.0	10.0	
12	87	73	86	82		8.2	8.1	7.5	7.9	157.3	42.4	12/06	10.0	8.0	
god	87	51	74	70	---	6.3	5.6	4.1	5.4	988	48.4	01/11	87.0	77.0	

Mjesec	Broj dana sa:														
	Tn		Tx		Tx		Tn		Vjetar		Oblačnost		Padavine(mm)		
	<=-10	<0	<0	>=25	>=30	>=20	>6Bft	>=8Bft	<2	>8	>=0.1	>=1	>=10		
1	4	3	22	0	0	0			0	17	17	16	8		
2	2	2	17	0	0	0			5	6	8	8	4		
3	0	0	23	0	0	0			5	16	11	11	3		
4	0	0	9	1	0	0			3	10	10	9	4		
5	0	0	0	9	2	0			4	2	5	4	0		
6	0	0	0	19	12	0			9	3	8	8	0		
7	0	0	0	30	17	0			13	2	8	8	2		
8	0	0	0	28	22	0			14	4	6	6	4		
9	0	0	0	15	2	0			7	6	4	4	0		
10	0	0	7	2	0	0			2	15	11	9	0		
11	0	0	9	0	0	0			1	10	8	7	3		
12	2	1	22	0	0	0			0	20	12	12	6		
god	8	6	109	104	55	0	---	---	63	111	108	102	34		

Tabela 3. Mjesečne vrijednosti klimatoloških parametara 2021 god.

Izvor podataka: ZHMS CG (Zavod za Hidrologiju i Seizmologiju Crne Gore)

2.1.2. Hidrografske karakteristike

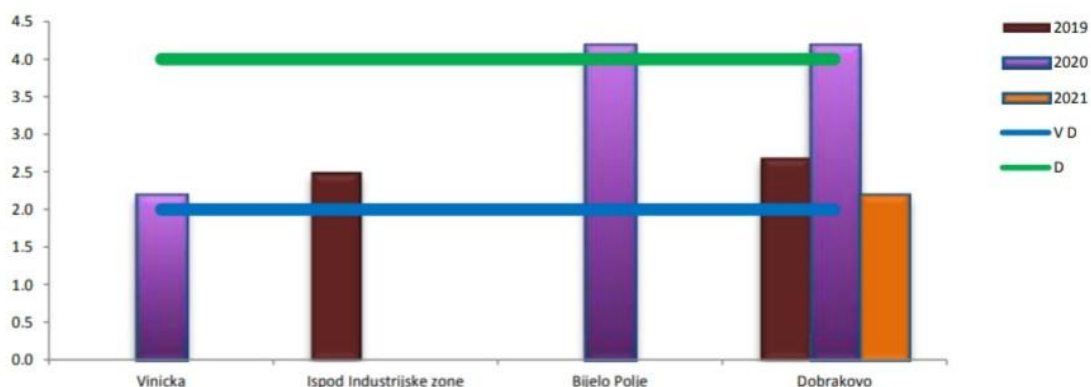
Hidrografske karakteristike područja opštine Berane profilišu veoma raznovrstan i značajan vodni potencijal, kao prirodno bogastvo. U hidrografskom pogledu, tereni Berana pripadaju području sa veoma razvijenom hidrografskom mrežom, tačnije sa brojnim površinskim tokovima.

Kopnene vode

Kroz područje opštine Berane protiče rijeka Lim sa svojim pritokama, u dužini od oko 20 km, od mjesta Rijeka Marsenića do mjesta Bioče (desna obala) i od mjesta Rijeka Marsenića do mosta na Brzavi (lijeva obala). Lim izvire iz Plavskog jezera. Sa desne strane u rijeku Lim ulijevaju se Škularska rijeka, Kaludarska rijeka, Dapsićka rijeka i Lješnica, a sa lijeve strane Bistrica i Manastirska rijeka. Osim pomenutih rijeka, u Lim se ulijeva i veći broj potoka i sušica. Rijeka Lim sa svojim pritokama pripada Crnomorskom slivu, i odvodi oko 98 % vode sa teritorije opštine Berane. Zbog velikih nagiba u koritima, Lim i njegove pritoke imaju karakter bujičastih rijeka, kod kojih je zastupljeno turbulentno kretanje i prenos velikih količina neorganskog i organskog materijala, kao što su šljunak, pijesak, kamenje, drveće i dr. Iz tih razloga, Lim i njegove pritoke karakterišu pojave čestih poplava, kada se Lim usled visokog vodostaja razlijeva po svojoj aluvijalnoj ravni, plavi je, potkopava obale, nanosi mnogo materijala i taloži ga po neregulisanom koritu. Potkopavanjem obala pravi velike štete na poljoprivrednim zemljištima, počev od Trepče do ulaza u Tivransku klisuru i u selu Lukavica, nizvodno od Tivranske klisure. Na tim područjima korito Lima je nestabilno, jer se račva i teče u nekoliko rukavaca. Poplave se dešavaju gotovo svake godine u proljeće, u vrijeme otapanja snijega sa okolnih planina i u jesen, usled pojačanih količina padavina. Pojave su standardne na ovakvim tipovima rijeka i nazivaju se još prolječni i jesenji maksimumi. Osim dva navedena maksimuma postoje i zimski i ljetnji minimumi kada količina vode dostiže najniže godišnje nivoe.

Ispitivanje kvaliteta površinskih voda u Crnoj Gori u 2021. godini, realizovano je u 2-4 serije mjerenja za osnovne fizičko-hemijske parametre, u periodu jun-decembar i obuhvaćena su tri godišnja doba, kao i period malih vodostaja, kada je zagađenje voda najveće, kao i njihovo korišćenje.

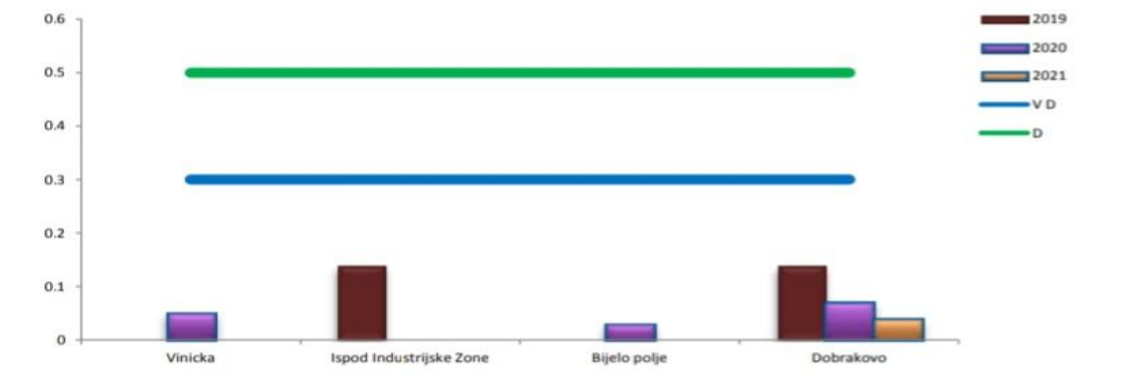
Značenje skraćenice BPK5 označava biološku potrošnju kiseonika, i u nastavku će koristiti skraćenica radi bolje preglednosti dokumenta. Stepenn zagađenosti vode organskim jedinjenjima definisan je, pored ostalih, i ovim parametrom (BPK) i osnovni je parametar za ocjenu zagađenosti površinskih voda organskim materijama.

Slika 4. BPK5 u rijeci Lim (mg O₂/l)

Sadržaj fosfata

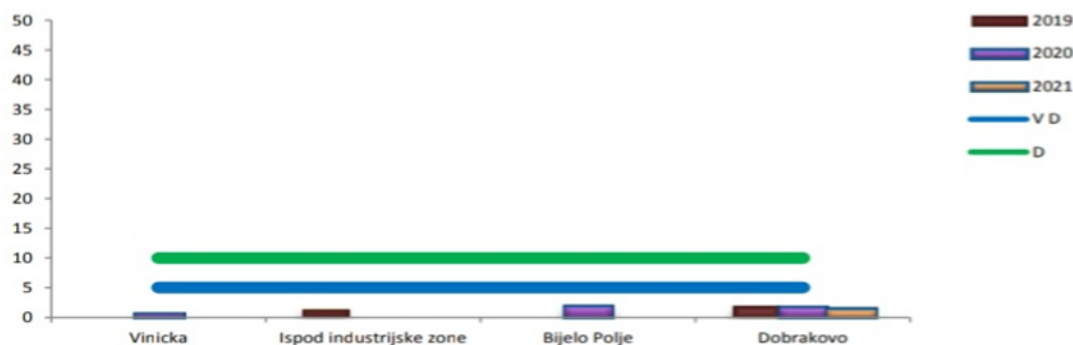
Najznačajniji izvor zagađenja ortofosfata potiče iz komunalnih i industrijskih otpadnih voda i poljoprivrede. Fosfati mogu oštetiti vodenu okolinu i narušiti ekološku ravnotežu u vodama, te njihov povećan sadržaj može izazvati eutrofikaciju, što ima za posledicu ubrzano razmnožavanje algi i viših biljaka i stvaranje nepoželjne promjene ravnoteže organizama prisutnih u vodi, kao i samog kvaliteta vode.

Slika 5..Sadržaj ortofosfata (fosfata) u rijeci Lim (mg/l)

Sadržaj nitrata

Jedinjenja koja sadrže azot, u vodi se ponašaju kao nutrijenti i izazivaju nedostatak kiseonika, a time utiču na izumiranje živog svijeta. Glavni izvori zagađenja azotnim jedinjenjima su komunalne i industrijske otpadne vode, septičke jame, upotreba azotnih vještačkih đubriva u poljoprivredi i životinjski otpad. Bakterije u vodi veoma brzo prevode nitrata u nitrite. Uticaj nitrata na zdravlje ljudi je veoma negativan, jer reaguju direktno sa hemoglobinom u krvi, proizvodeći met-hemoglobin koji uništava sposobnost crvenih krvnih zrnaca da vezuju i prenose kiseonik. Na osnovu rezultata ispitivanja kvaliteta površinskih voda može se zaključiti da su izmjerene vrijednosti za nitrata u granicama dozvoljenih koncentracija.

Slika 6. Sadržaj nitrata u rijeci Lim (mg/l)

Podzemne vode

Podzemne vode imaju važnu ulogu u hidrografskim prilikama ovog područja. Sve podzemne vode ovog kraja pripadaju slivu rijeke Lim.

Podaci o vodosnabdjevanju i kanalizaciji

Preko tri četvrtine domaćinstava Crne Gore snabdijeva se vodom iz javnih vodovoda. Stanje u gradskim naseljima je znatno povoljnije, i u njima se preko 95% stanovništva snabdijeva vodom iz javnih vodovoda. Gradskim vodovodnim sistemima u Crnoj Gori je obuhvaćeno pored 40 gradskih, još 174 prigradska i seoska naselja - ukupno 214 naselja. Usluge vodosnabdijevanja i odvođenja otpadnih voda u Beranama vrši Vodovod i kanalizacija d.o.o.

Danas se vodosnabdijevanje grada i prigradskih naselja, uglavnom, vrši iz Merića vrela kod Lubnica, koje je kaptirano i magistralnim vodom spojeno sa pumpnom stanicom u Beranama. Distributivna mreža (primarna i sekundarna) je oko 161 km i koristi je nešto preko 70% od ukupnog broja stanovnika Berana, koliki je i prosjek na nivou cijele države. Izrađena je od cijevi različitog materijala – liveno-željeznih, pocinčanih, azbestno- cementnih, polietilenskih i PVC. Ispitivanja i analize Instituta za javno zdravlje su pokazale da voda iz gradskog vodovoda u potpunosti odgovara uslovima iz Pravilnika o higijenskoj ispravnosti vode. Kao rezervni izvor se koristi Manastirsko vrelo. U nadležnosti preduzeća je i Dapsičko- Polički vodovodni sistem sa kojeg se vodom snabdijeva ruralni dio Berana - Polica, Gornja Budimlja, Dapsiće i Petnjik. Sa Merića vrela se u kontinuitetu zahvata 175 lit/sek, sa Manastirskog vrela, kada je to potrebno, 85 lit/sek. i sa Dapsičkog vrela 45 lit/sek. Ukupan broj registrovanih potrošača je 8718, od čega je u privatnim kućama registrovano 6150 potrošača, stambenim zgradama 1825 i 743 pravna lica. Potrošnja se evidentira i očitava na 5101 vodomjeru. Količina vode u sistemu vodosnabdijevanja Berana je data u **Tabeli 4.**

Količina vode(1000 m3)	
Podzemna voda	-
Površinska voda	5.519
UKUPNO	5.519
Količina isporučene vode (1000 m3)	
Domaćinstva	1.296
Industrija	0,240
UKUPNO	1.509
Oprema za ispuštanje	
Broj	4
Ukupan kapacitet (L/sec)	200
Rezervoari	
Broj	1
Kapacitet (m3)	1.200
Dužina glavnog cjevovoda (m)	9.000
Dužina distributivne mreže(m)	155.00
Broj priključaka na sistem	7925

Tabela 4. Količina vode u sistemu vodosnabdijevanja Berana

Kanalizacioni sistem, ukupne dužine 19,8 km, pokriva grad i delimično okolna naselja Beranselo, Dolac, Donje Luge i Pešca. Navedenim sistemom obuhvaćeno je 34% stanovništva opštine, tj. 56% stanovništva koje je priključeno na kanalizacionu mrežu. Registrovano je 5094 priključaka na kanalizacionoj mreži. Većina domaćinstava koja nijesu priključena na kanalizacionu mrežu imaju svoje septičke jame. U opštini Berane u funkciji je postrojenje za prečišćavanje otpadnih voda, što je jako značajno u smislu uticaja pomenutih voda na pojedine segmente životne sredine

Na samoj lokaciji nema površinskih vodotoka, dok sama opština Berane leži na rijeci Lim. Lokacija nema neposredan dodir sa riječnim koritom Lima.

- Odvođenje fekalne vode riješice se izgradnjom vodonepropusne septičke jame odgovarajućeg kvaliteta.

2.1.3. Pedološki pokrivač

Prema katastarskim podacima, karakteristike zemljišta opštine Berane su sljedeće: od ukupno raspoložive površine zemljišta, 65.518 ha, na obradivo zemljište otpada 22%, ostalog zemljišta ima 41%, dok šume pokrivaju prostor od 37%. Ukupno raspoloživo poljoprivredno zemljište u opštini Berane iznosi 25.475 ha, a površina korišćenog zemljišta je 21.870 ha, što čini 85,8% raspoloživog poljoprivrednog zemljišta. U strukturi korišćenog zemljišta, dominantno mjesto zauzimaju pašnjaci 21.114 ha, oranice 328ha, okućnice 228 ha, rasadnici 121 ha i voćnjaci 79 ha. Poljoprivredna proizvodnja u opštini Berane čini značajan dio ukupne poljoprivredne proizvodnje u Crnoj Gori. U poljoprivrednoj proizvodnji, relativno najveći prinos se ostvaruje u proizvodnji voća, krmnog bilja i žita. Prema podacima iz Popisa poljoprivrede (2010), od 9991 domaćinstava u Beranama, broj poljoprivrednih domaćinstava u opštini Berane je 4509, što predstavlja 9,3% ukupnog broja poljoprivrednih domaćinstava u Crnoj Gori. Po broju poljoprivrednih domaćinstava Berane se nalazi na četvrtom mjestu. U periodu od 2003. godine do 2010. godine broj poljoprivrednih domaćinstava je porastao za 7,6%. Hemijska svojstva dva tipa prisutnog zemljišta na samoj lokaciji (aluvijalno/deluvijalni tip) i u širem dijelu lokacije (smeđi kisjeli (distrični) tip, prema D. Djukić i sar., 2003 su prikazana u **Tabeli 5.**

Mjesto, Sekcija, Kvadrant	Lokalitet	Tip zemljišta	Nadomska visina	Broj parcela	Dubina Dcm	pH		CO ₂	Humus %	Rastvorljivi		Vlaga %	
						H ₂ O	KCl			P ₂ O ₅ mg/100g	K ₂ O mg/100g		
Sliv. pritoka Lima													
1	2	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	
89	Pavića potok	Pavića potok	I	800	47/1	0-15	6.09	5.47	0.00	4.15	1.09	6.11	1.28
90					47/2	15-80	5.62	4.72	0.00	0.75	1.00	2.47	0.85

Tabela 5. Hemijska svojstva zemljišta tipa: *DISTRIC CAMBISOL*

Formira se na kisjelim silikatnim stijenama. Osnovna građa profila je A-(B)-C. Prisutni su i ohrični (Aoh), a u višim predjelima umbrični (Aum) horizonti. Najčešće se javljaju u dva tipa: 1. Tipično kisjelo smeđe (tipični kambisol); 2. Humusno (distrično) smeđe zemljište (humusni distrični kambisol). Površinski sloj je praškasto-mrvičast (laka ili srednje ilovasto umjereno porozna). U pogledu hemijskih karakteristika odlikuje se odsustvom krečnjaka (škriljci ne sadrže CaCO₃), dok se sadržaj fosfora kreće u intervalu od 0,48-93 mg/100 g P₂O₅, a kalijuma od 4,66-46,5 mg/100 g K₂O. Ovaj tip zemljišta odlikuje se kisjelom reakcijom (pH/H₂O 4,3-6,7).

Spada u grupu nerazvijenih ili slabo razvijenih zemljišta sa mogućim (A) ili (Ap) horizontom. Građa profila je (A)-C. Formira se spiranjem supstrata ili zemljišnog sloja. Vrlo je heterogenog sastava, pa su mu čestice izmiješane van redosleda. Po mineraloškom sastavu, a i boji, ono je slično supstratu i zemljištu od koga potiče. Po morfologiji spada u grupu agenetičnih zemljišta, jer nema formirane horizonte. Mehanički sastav i hemijske osobine su mu

neujednačene. Sadržaj fosfora se kreće u intervalu od 1,05-163,07mg/100 g P₂O₅, a kalijuma 2,11-69,32 mg/100 g K₂O. Vrijednost pH zavisi od toga da li je karbonatni ili bezkarbonatni, pa može biti kisjela ili bazna. Pedogenetski procesi počinju, prestankom donošenja svježeg materijala i obrastanjem vegetacijom. Brdsko-planinski reljef karakteriše ovu široku oblast, raščlanjen brojnim vodotocima, a izdvaja se i veliki broj strmih padina. Uopšte, reljef obiluje brojnim oblicima. Pojedine padine su jako strme, a u klisurama se skoro okomito uzdižu od korita vodotoka. Dinamika reljefa najbolje se uočava poređenjem najnižih i najviših kota na razvođu susjednih slivova. Tamo gdje je vegetacioni pokrivač (šume i livade) očuvan, spiranje i drugi oblici erozije su slabo izraženi.

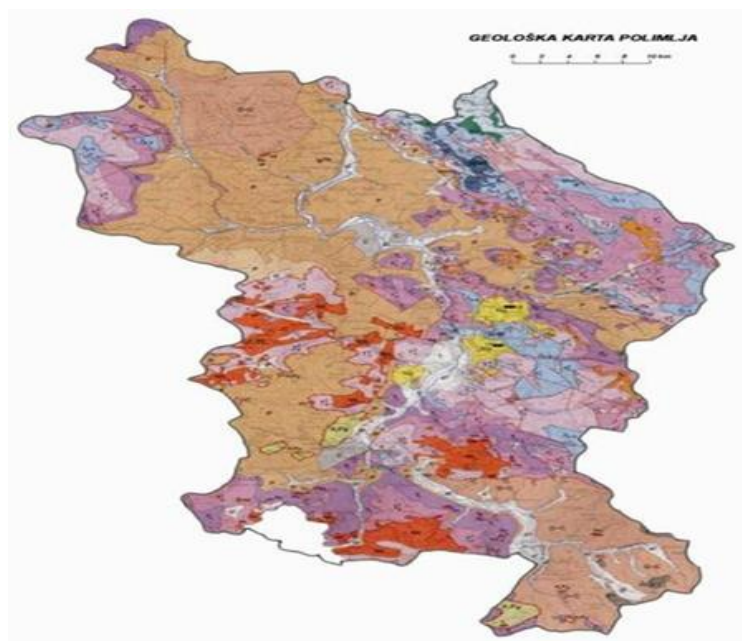
Mjesto, Sekcija, Kvadrat Sliv, pritoka Lima	Lokalitet	Tip zemljišta	Nadmorska visina	Broj profila	Dubina	pH		CaCO ₃	Humus %	Rastvorljivi		
												Vlaga %
111 Miočki potok	Kanje-Studenac	III	644	57/1	0-10	8.00	7.62	6.72	1.13	2.05	2.84	0.39
112				57/2	15-30	7.88	7.48	3.78	0.97	0.93	1.38	0.39
113				57/3	50-80	7.95	7.57	5.46	0.41	0.61	0.29	0.34

Tabela 6. Hemijska svojstva zemljišta tipa: KOLUVIJUM

Geološke karakteristike

Geološka građa Polimlja

Prostor Polimlja, gdje pripada i teritorija opštine Berane, u geološkom smislu, pripada Durmitorskoj geotektonskoj jedinici. Ova jedinica obuhvata terene sjeverne i sjeveroistočne Crne Gore. U geološkoj građi Polimlja učestvuju klastični sedimenti paleozoika, klastični, karbonatni i silicijski sedimenti i vulkanske stijene trijasa, jurski, kredno-paleogeni i neogeni sedimenti, kao i kvartarne tvorevine.

Slika 6. Geološka karta Polimlja

Paleozoik

Sedimenti paleozoika u Polimlju imaju veoma veliko rasprostranjenje. Javljaju se u okolini Plava, Murina, Andrijevice, Berana i Bijelog Polja. Na osnovu paleontoloških dokaza izdvojeni su sedimenti devon- karbona, karbona i perma, navodi Živaljević 1989.

Devon-karbonski sedimenti (D+C) su najstariji otkriveni sedimenti u Polimlju. Javljaju se u široj okolini Plava i na području Ljuboviđe i Grančarevske rijeke. Devon-karbon ovog prostora izgrađuju kvarcni metapješčari, metaalevroliti, kvarcno-sideritski, kvarcno-kalcitski i trakasti kvarcno-sericitski škriljci, krečnjaci i konglomerati. Najzastupljeniji su kvarcni metapješčari, dok su krečnjaci veoma rijetki i javljaju se u vidu manjih sočiva u seriji metapješčara i pomenutih škriljaca. Isti je slučaj i sa konglomeratima. Procjenjena debljina devon-karbonskih sedimenata je oko 600 m.

Sedimenti karbona (C) izdvojeni su na relativno malom prostoru u dolini Lima u okolini Andrijevice, nizvodno od Berana, između Crnče i Zatona, kao i nizvodno od Bijelog Polja u selu Kanje.

U litološkom pogledu karbon je predstavljen krečnjacima, pješčarima, škriljcima i konglomeratima. Krečnjaci su uglavnom masivni, crne ili tamnosive boje i redovno imaju kalcitske žice. Javljaju se u vidu većih ili manjih sočiva raspoređenih bez reda, vertikalno i horizontalno u pješčarsko-škriljavoju seriji. Osobine škriljaca su različite i često naglo promjenjive. Najviše su zastupljeni kvarc-liskunski i sericit- hloritski škriljci. Pješčari se pojavljuju u vidu slojeva, banaka ili kao masivni, i uglavnom su liskunoviti i kvarcni. Konglomerati su najmanje zastupljeni i javljaju se u obliku slojeva ili gnijezda u škriljavo- pješčarskoj seriji. Debljina karbonskih sedimenata je oko 300 m.

Sedimenti perma (P) izdvojeni su na relativno velikom prostoru. Javljaju se na području Komova, Trešnjevika, Bjelasice, širem području Bijelog Polja i Rožaja. U okviru perma izdvojene su pješčarsko- škriljava serija i serija krečnjaka i dolomitičnih krečnjaka. Pješčarsko-škriljava serija perma predstavljena je pješčarima, škriljcima, konglomeratima, kvarcinitima, alevrolitima i laporcima. Pješčari su najviše zastupljeni, a među njima su najčešći liskunoviti, kvarcni i konglomeratični. Javljaju se u vidu slojeva ili kao proslojci u laporovito-glinovitim sedimentima. Boja im je svijetlosiva do mrkosiva. Kvarc-sericitski i grafitični škriljci imaju značajan udio u permskoj seriji. Konglomerati se javljaju mjestimično, unutar pješčarsko-škriljave serije u vidu manjih proslojaka, ili samostalno izgrađuju veće mase i tada se sa njima često javljaju kvarciti. Laporci i alevroliti su prilično rijetki članovi serije. Krečnjaci, dolomitični krečnjaci i dolomiti su relativno česti u permskoj seriji. Javljaju se, uglavnom, u pješčarsko-škriljavoju seriji u obliku tankih proslojaka i sočiva, a na prostoru Bjelasice i samostalno u vidu većih masa. Dolomitični krečnjaci i dolomiti su masivni, a rjeđe stratifikovani. Ponekad su i bituminozni. Krečnjaci su različiti: jedri, trošni, brečasti, glinoviti i pjeskoviti. Uglavnom su veoma prekrystalisali i sa čestim kalcitskim žicama. Javljaju se u vidu slojeva i banaka, a mjestimično su i masivni. Debljina permskih sedimenata iznosi oko 600m.

U okolini Bijelog Polja, u dolini Grančarevske rijeke, odnosno Lješnice su, u permskoj seriji, konstatovane i magmatske stijene. To su kvarcdioriti, korniti i metakvarckeratofiri. Kvarcdioriti se javljaju u vidu pojava, koje imaju izgled manjih intruzivnih tijela i u obliku žica u karbonatnim stijenama. Korniti su nastali u zoni kontakta kvarcdiorita sa okolnim sedimentnim stijenama (krečnjacima i pješčarima). Metakvarckeratofiri predstavljaju jako izmijenjene i metamorfisane vulkanite i javljaju se u nekoliko manjih pojava u oblasti između Ljuboviđe i

Grančarevske rijeke, kao i u Lipnici. To su, najčešće, konkordantna tijela ili diskordantne žice (debljine do 2,5m) u pješčarima i škriljcima.

Trijas

Sedimenti i magmatske stijene trijasko starosti imaju veoma veliko rasprostranjenje u Polimlju. Otkriveni su na prostoru Visitora, Zeletina, Komova, Bjelasice u okolini Berana i Andrijevice i između Bijelog Polja i Rožaja. Izdvojene su tvorevine donjeg, srednjeg i gornjeg trijasa. U okviru srednjeg trijasa izdvojeni su anizijski i ladinski kat.

Sedimenti donjeg trijasa (T1) su otkriveni u dubljim erozionim prodorima ili, u vidu uzanog pojasa, okružuju srednjotrijasko krečnjake čineći im podinu. Ispod obično strmih srednjotrijaskih krečnjačkih ostjenjaka, donjotrijaski sedimenti su često pokriveni odronima i siparima. Otkriveni su na Bjelasici, u području Stožera i Kozice, u gornjem toku Lima i to na području Visitora, Zeletina i Komova, u dolini Šekularske rijeke, u okolini Berana, u dolini Vrbničke rijeke, odnosno Lješnice i na Turjaku.

Na ovim prostorima sedimenti donjeg trijasa su iznad pješčarsko-škriljave serije mlađeg paleozoika, a u podini anizijskih krečnjaka. Izgrađuju ga sivi, zelenkasti i crveni liskunski pješčari, sivi, žućkasti i crvenkasti kvarcni pješčari i kvarciti, slojeviti, pjeskoviti i laporoviti oolitični krečnjaci sa proslojcima sivih i sivozelenih laporaca. U završnim djelovima se javljaju škriljavi, rjeđe pločasti glinoviti krečnjaci, sive boje, na čijim se površinama uočavaju krečnjačka sočiva i kvrge, zbog čega se nazivaju kvrgavi krečnjaci. Sa ovim krečnjacima se mjestimično javljaju i crni krečnjaci sa kalcitskim žicama, zatim tamnosivi oolitični, pjeskoviti, škriljavi i laporoviti krečnjaci koji se međusobno smjenjuju.

Na području Stožera i Kozice donji trijas izgrađuju sivi, krupnozrni kvarcni pješčari i mikrokonglomerati, ljubičasti i crveni liskunoviti pješčari, kvarcni pješčari, slojeviti, pjeskoviti i laporoviti krečnjaci, oolitični krečnjaci i dolomitični dolomitični krečnjaci.

Debljina donjotrijaskih sedimenata iznosi oko 300 m. Tvorevine srednjeg trijasa leže konkordatno preko sedimenata donjeg trijasa i javljaju se na Bjelasici, Zeletinu, Sjekirici, Visitoru, Komovima, na širem prostoru između Rožaja, Korita i Bjelopoljske Bistrice, zatim na području Kozice i Stožera. Srednji trijas je predstavljen krečnjacima, dolomitičnim krečnjacima, dolomitima, rožnacima, vulkanskim i intruzivnim stijenama. Izdvojeni su anizijski i ladinski sprat. Sedimenti anizijskog sprata (T21) su konkordanti preko kampiljskih krečnjaka. Otkriveni su u području Stožera, Kovrena, Bjelasice, Komova i Visitora, kao i na desnoj strani Lima na potezu između Bistrice, Rožaja i planine Sjekirice, zatim u okolini Andrijevice, sa obje strane Šekularske rijeke, na Planinici, Vaganici, u okolini Berana i na području Korita. Na čitavom ovom prostoru anizijski sprat je karakterističnog litološkog sastava.

Preko kampiljskih sedimenata redovno se javljaju jedri, uglavnom stratifikovani krečnjaci. Školjkastog su preloma sa čestim kalcitskim žicama. Sa krečnjacima se javljaju stratifikovani i masivni dolomitični krečnjaci i dolomiti. Ovi članovi bočno i vertikalno prelaze jedan u drugi. Iznad njih su stratifikovani i masivni krečnjaci. Završni dio anizijskog sprata čine pločasti, tamni, crvenkasti, djelimično glinoviti, brečasti krečnjaci hanbuloškog tipa. Oni su konstatovani u okolini Andrijevice (Rasojevička glavica, Jejevica, Mojanska rijeka, Božići, Visibaba), na Bjelasici (Troglav), u okolini Šekulara (Brajenica, Crvena stijena), na Koritima (Sipanje, Đalovići, Crni vrh, Negobratina,

Osmanbegovo selo) i dr.

Debljina anizijskih krečnjaka iznosi oko 300m. U toku srednjeg trijasa, krajem anizijskog i početkom ladinskog sprata na ovom prostoru dolazi do magmatske aktivnosti koja je dala efuzivne i intruzivne stijene. Srednjotrijaske efuzivne stijene otkrivene su na relativno velikom prostoru. Javljaju se na planini Bjelasici, u Kozici, na Zeletinu, Visitoru, Lipovici, Piševu i Sjekirici. Ove stijene pripadaju trijaskom vulkanizmu i predstavljaju tipične submarinske izlive.

Glavna masa ovih stijena izlivena je u srednjem trijasu. Pri kraju vulkanske aktivnosti stvorene su manje količine tufova i vulkanskih breča, koje se, zajedno sa manjim izlivima, smjenjuju sa rožnacima i sericitskim škriljcima. Preko ovih stijena nalaze se pločasti krečnjaci sa proslojcima i kvrgama rožnaca ladinskog sprata. Petrološkim ispitivanjima konstatovane su dvije grupe vulkanita i to: normalni subalkalni vulkaniti - andeziti i daciti sa međuprelazima i alkalni vulkaniti - spiliti i keratofiri sa međuprelazima. Efuzivne stijene su redovno praćene i odgovarajućim tufovima. Intruzivne stijene su otkrivene na sjevernim i istočnim padinama Visitora, u Konjusima, na sjevernim padinama Sjekirice, u dolini Šekularske rijeke i u okolini Bijelog Polja (na podrčju Grančarevske rijeke). To su dioritske stijene (dioriti, kvarcdioriti, dioritporfiriti i kvarcdioritporfiriti) koje ponekad imaju oblik manjih intruzija, a najčešće se javljaju u vidu paralelnih žica u sedimentima mlađeg paleozoika, donjeg i srednjeg trijasa.

Na kontaktu sa ovim stijenama, a naročito sa karbonatima, nastali su skarnovi. Sive i sivozelene su boje, masivne tekture i jako sitnog zrna, tako da ih je vrlo teško razlikovati od kvarcnih pješčara, kvarcita i skarnova. Mineralni sastav im je dosta jednostavan. Obično su izgrađeni od plagioklasa, kvarca, piroksena i amfibola, kao bitnih sastojaka i apatita, cirkona, magnetita i ilmenita, kao sporednih sastojaka. Naknadnim hidrotermalnim procesima ove stijene su, najčešće, duž pukotina silifikovane, epidotisane, piritisane, kalcitisane i albitisane, a rjeđe se zapaža da su ovi procesi zahvatili i čitavu masu stijena. Sedimenti ladinskog sprata (T22) su otkriveni na prostoru Lipovice, u okolini Andrijevice, na Jerininoj glavi i Sjekirici, u okolini Berana, na Bjelasici i Koritima.

Na području Lipovice u donjem dijelu ladinskog sprata, dijelu koji se nalazi iznad vulkanita, razvijeni su laporci, pjeskoviti laporci, i rožnjaci sa proslojcima tufova i tufita. U gornjem dijelu su razvijeni slojeviti, sivi i rumenkasti, laporoviti i detritični krečnjaci sa proslojcima i muglama rožnaca. Ladinski krečnjaci okoline Andrijevice se nalaze iznad anizijskih krečnjaka ili su navučeni preko devon-karbonskih pješčara i škriljaca iznad sela Gračanice. Obodom Beranske kotline i u području Kaludarske rijeke ladinski krečnjaci se razvijaju iz anizijskih krečnjaka. Na području Korita sedimenti ladinskog sprata otkriveni su na relativno velikom prostoru. Mjestimično leže preko crvenih, hanbuloških anizijskih krečnjaka, a u bazi su gornjotrijaskih krečnjaka. Zastupljeni su crveni, pločasti rožnaci, pločasti, slojeviti, mikrokristalasti krečnjaci sa muglama i proslojcima rožnaca i proslojcima tufova, kao i slojeviti detritični i mikrokristalasti krečnjaci sa rijetkim muglama rožnaca.

Na području Bjelasice ovaj sprat je predstavljen vulkanogeno-sedimentnom formacijom i krečnjačkom facijom. Tvorevine pomenute formacije javljaju se, redovno, u zonama pored velikih eruptivnih izliva. U njen sastav, pored vulkanita ulaze: tufovi, tufiti, laporci, rožnaci i krečnjaci. Starost ovih tvorevina nije paleontološki dokazana. Međutim, u nekoliko lokalnosti konstatovano je da se tvorevine ove formacije redovno javljaju iznad krečnjaka hanbuloškog tipa, a ispod krečnjaka sa rožnacima. Na osnovu takvog položaja mišljenje je da ove tvorevine odgovaraju starijim djelovima ladinskog sprata (buhenštajn- vengen). Na ovim prostorima ladinski

sprat predstavljen je i ubranim stratifikovanim krečnjacima sa proslojcima i kvrgama rožnaca. Sedimenti gornjeg trijasa (T3) su, na prostoru Polimlja jako malo zastupljeni. Javljaju se samo na području Korita, gdje su predstavljeni krečnjačkom facijom koju karakteriše smjena slojevitih i bankovitih krečnjaka, dolomitičnih krečnjaka i dolomita.

Jura

U Polimlju je jura predstavljena tvorevinama dijabaz-rožnačke formacije (J2+3). Otkrivena je u vidu nepravilnih pojaseva u okolini Berana i na području Korita. Tvorevine ove formacije leže diskordantno preko sedimenata paleozoika ili trijasa. U građi dijabaz-rožnačke formacije učestvuju sedimentne i magmatske stijene. Od sedimentnih stijena su zastupljeni pješčari, alevroliti, siliciozni laporci, rožnaci, glinci, laporoviti krečnjaci i rjeđe krečnjačke breče i konglomerati. Glinci i laporci zajedno sa alevrolitima su najzastupljeniji članovi dijabaz-rožnačke formacije. Oni predstavljaju osnovnu masu u kojoj su smješteni svi drugi njeni članovi, a to su slojevi i blokovi pješčara i rožnaca, sočiva krečnjaka, zatim blokovi dijabaza i spilita. Pješčari imaju znatnog udjela u građi ove formacije. Javljaju se u vidu blokova, a rjeđe i slojeva u smjeni sa alevrolitima, glincima i rožnacima. Boje su zelenkaste i mrke.

Mjestimično, kao i rožnaci, sadrže impregnacije i prevlake mangana. Alevroliti se javljaju uz pješčare i glince i manje su zastupljeni od pješčara. Mjestimično se javljaju i konglomerati, koji su izgrađeni od valutaka rožnaca, pjeskovitih i silicioznih glinaca, krečnjaka, alevrolita i kalcita. Javljaju se, takođe, sočiva, proslojci i veće partije slojevitih, pločastih, često laporovitih, pjeskovitih i detritičnih, krečnjaka sive sivozelene i crvenkaste boje.

Rožnaci predstavljaju čest član ove formacije. Javljaju se u vidu paketa oštro odvojenih od drugih stijena. Ponekad se smjenjuju sa glincima i alevrolitima, a javljaju se i kao sočiva u dijabazima. Boje su sivozelene, mrkocrvene i crvene. U dijabaz-rožnačkoj formaciji zastupljeni su serpentiniti, gabrovi, dijabazi i spiliti.

Kreda-paleogen

Dejstvom erozije i drugih faktora u okolini Andrijevice, na prostoru Oblog brda i na potezu Kralji – Trešnjevo, otkriven je kredno-paleogeni durmitorski fliš (K- Pg) u vidu tektonskih prozora. Sedimenti ovog fliša su predstavljeni krupnozrnim heterogenim krečnjačkim brečama i konglomeratima preko kojih se javlja pjeskovito-laporovita serija, a preko nje leže bankovite krečnjačke breče, bankoviti i slojeviti krečnjaci i slojeviti, sivi, laporoviti krečnjaci sa muđlama i proslojcima rožnaca i pločasti, sivi i rumeni laporci.

Neogen

Neogen (Ng) je u Polimlju razvijen u faciji jezerskih sedimenata. U okolini Berana postoje dva basena sa slatkovodnim neogenim sedimentima: beranski i polički basen. U oba ova, danas međusobno odvojena basena, nalaze se jezerski sedimenti sa ugljem koji se eksploatiše. Litološki sastav tih sedimenata čine: laporci, gline, pijesak, pješčari i rjeđe šljunkovi i konglomerati. Laporci imaju dominantan udio.

Kvartar

Kvartarne tvorevine su u Polimlju predstavljene različitim genetskim tipovima: glaciofluvijalnim sedimentima, morenama, terasnim sedimentima, aluvijumom i deluvijumom. Glacifluvijalni sedimenti (glf) su izdvojeni na Bjelasici na potezu Šiško jezero-Kurikuće. Stvoreni su od glacijalnog materijala koji je transportovan rječnim

tokovima, formiranim otapanjem lednika. Izgrađeni su od šljunkova, pjeskova i glinovitih pjeskova. Za vrijeme glacijalne epohe široki planinski prostor sjeverne Crne Gore bio je zaglečeren. Lednici su se kretali planinskim padinama u niže prostore, razarali i sa sobom nosili velike količine materijala. Morenski materijal je sastavljen od krečnjačkih blokova, oblutaka, komada i šljunkovito- pjekovitog, pa i glinovitog materijala. U njemu se nalaze još i fragmenti dolomita, materijal od vulkanskih stijena, pješčara, rožnaca, konglomerata i breča, što je u svakom slučaju u zavisnosti od geološkog sastava terena preko koga su se kretali glečeri. Na prostoru Polimlja morene (gl) se javljaju u okolini Plava (Kofijača, Čakor), na Komovima i Bjelasici. Terasni sedimenti (t) se javljaju u dolini Lima kod Berana. Izgrađuju ih slabovezani konglomerati, zatim šljunkovi i pjeskovi. Aluvijalni sedimenti (al) su razvijeni u dolini Lima i u dolinama njegovih većih pritoka: Komaračke rijeke, Kutske rijeke, Zlorečice, Kaludarske rijeke, Lepešnice i Bistrice. Ove nanose izgrađuju šljunkovi, pjeskovi, mulj i pjeskovite gline, odnosno materijal koji vodi porijeklo od stijena koje izgrađuju okolni teren (Mirković i sar, 1985.). Deluvijum (d) se javlja skoro na svim planinskim padinama, obično ispod strmih ostjenjaka. Materijal se sastoji od komada koji nijesu zaobljeni i dosta variraju po veličini.

2.1.4. Seizmološke karakteristike

Seizmologija (grč. seismos: potres i logos:) je grana geofizike koja se bavi proučavanjem potresa i njihovih popratnih pojava. Rezultati seizmoloških istraživanja primjenjuju se u građevinarstvu (potresno inženjerstvo, inženjerska seizmologija, protivseizmička gradnja), urbanom planiranju i u istraživanjima nafte i prirodnog gasa (primijenjena geofizika). Stručni rad u seizmologiji uključuje bilježenje potresa, njihovo lociranje i katalogiziranje, razmjenu podataka s međunarodnim institucijama, makroseizmičku obradu jačih potresa (kartiranje njihovih učinaka) i slično. Naučna istraživanja obuhvataju proučavanje pojedinosti procesa rasjedanja u žarištu (hipocentru) potresa, modeliranje rasprostiranja elastičnih talasa kroz Zemlju, te određivanje građe njene unutrašnjosti, proučavanje djelovanja potresnih talasa na građevine, te procjenu seizmičkih sila koje će na objekte djelovati u budućnosti (potresna ugroženost i opasnost). Većina znanja o građi Zemlje otkrivena je upravo seizmološkim postupcima. Naučno polje takođe uključuje studije učinaka potresa, poput cunamija kao i raznih seizmičnih izvora poput vulkanskih, tektonskih, okeanskih, atmosferskih i umjetnih procesa (poput eksplozija).

Na seizmičnost Beranskog područja utiču seizmogena žarišta iz širokog okolnog prostora centralne i južne Crne Gore, Albanije, Kosova i Srbije. Posebno je značajno naglasiti da Beranska kotlina i sama predstavlja autohtono seizmičko žarište. Od okolnih seizmogenih zona značajni su: aktivni seizmički pojas Jadranskog priobalnog aktivnog seizmičkog pojasa, srednji pojas koji definiše pravac Skadarko - Bjelopavlićka ravnica, Pećka kotlina, kao i žarišta u jugoistočnoj Srbiji. Po učestalosti, posebno se izdvaja uticaj jake indukovane seizmičke aktivnosti - kako u regionu Pive tako i na područje sjeverne Albanije . Ova aktivnost ima tipično sezonski karakter čiji je vrhunac povezan sa visokim vodostajem u akumulacijama hidroelektrana. Savremeno osmatranje seizmičnosti ukazuje da autohtonu seizmogenu zonu Berana karakteriše relativno mala učestalost zemljotresa sa mogućnošću pojave jakog zemljotresa velikog povratnog perioda. Slijedi lista najjačih zemljotresa zabilježenih u epicentralnom području Berana i neposredne okoline.

God	Dan	Mjesec	Sat	Min	Sek	Lat	Long	Dubina	M
1926	10	12	1	57	05	42.8000	19.9000	4	5.2
1927	3	13	3	05	00	42.8000	19.9000	5	4.0
1932	12	11	9	15	00	42.8000	19.6000	15	4.4
1938	4	19	1	55	00	42.8000	19.9000	5	4.0.

Tabela 7. Lista istorijski najjačih zemljotresa na području Berana

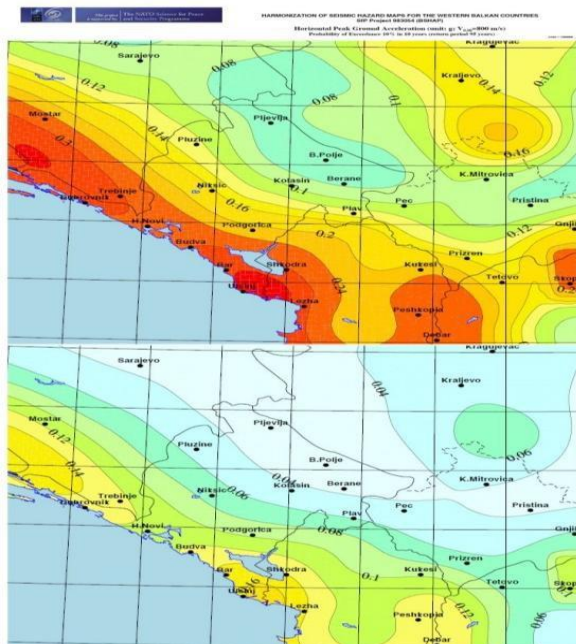
Prema Seizmičkoj rejonizaciji Crne Gore (V. Radulović, B. Glavatović, M. Arsovski i V. Mihailov, 1982) najugroženiji dio opštine - beranska kotlina po svojoj tektonici i geopoložaju predstavlja rizično područje, a mogući zemljotresi mogu dostići efekte VIII stepena Merkalijeve skale. Preciznije, 46% površine opštine, uključivo i urbano područje Berana, nalazi se u VIII zoni seizmičnosti. Istočni dio opštine, kao i krajnji zapadni rubni pojas pripadaju zoni mogućeg VII stepena inteziteta. Savremena istraživanja definišu seizmički hazard parametrom očekivanog maksimalnog ubrzanja. Za potrebe uvođenja novih građevinskih normi projektovanja (EuroNorms - EUROKOD 8) seizmički hazard definiše se za definisani povratni period od 475 godina i za normom utvrđene uslove tla. Karta ovakvih očekivanih maksimalnih horizontalnih ubrzanja data je u Tabeli 10. Usvojeni Nacionalnim Aneksom (nacionalno definisani parametri za Tehničke norme projektovanje seizmički sigurnih zgrada) date su diskretne vrijednosti ubrzanja za listu definisanih mjesta. Slijedi relevantni izvod za Berane i Sjeverni region:

Grad-naselje	Seizmička zona	agR (g)	agR (m/s ²)
Berane	II	0.104	1.02
Mojkovac	I	0.097	0.95
Petnjica	I	0.093	0.91
Rožaje	I	0.096	0.94

Tabela 8. Karta očekivanih maksimalnih horizontalnih ubrzanja

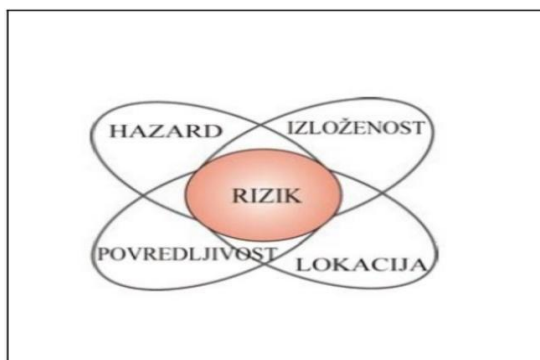
Pojam Seizmičkog rizika upućuje na očekivane konsekvence realizacije seizmičkog hazarda tj. izloženost materijalnih i ljudskih resursa opasnostima prilikom zemljotresa. Dugačije rečeno seizmički rizik se može definisati kao očekivani nivo gubitaka ili šteta nastalih usljed dejstva zemljotresa na određenom mjestu i u određeno vrijeme. Kada se procjenjuje nivo seizmičkog rizika, neophodno je poznavanje: 1. seizmičkog hazarda,

2. elemenata izloženih seizmičkom hazardu: stanovništva, objekata, ekonomskih ili kulturnih i istorijskih vrijednosti itd., 3. lokaciju izloženog elementa u odnosu na hazard 4. povredljivost elementa, koja predstavlja stepen mogućih gubitaka ili oštećenja tog elementa, na datoj lokaciji, u uslovima dejstva specifičnog hazarda. Povredljivost se može odnositi kako na fizičke, tako i na socijalne i ekonomske kategorije.

Slika 7. BSHAP. Rezultati BSHAP projekta: Očekivano max horizontalno ubrzanje (izraženo u djelovima g -za povratni period od 475 i 95 godina).

Naprijed priložena karta predstavlja uprošćeni rezultat seizmičke regionalizacije teritorije Republike Crne Gore, a prikazuje zone osnovnog stepena seizmičnosti, u MCS skali (Merkali - Kankani - Zibergova), koji će se sa vjerovatnoćom od 63 % dogoditi u pripadajućim zonama, tokom narednih 100 godina. Ovaj način iskazivanja stepena seizmičke opasnosti predstavlja seizmološku prognozu u tzv. dugoročnom obliku. Očigledno je sa ove karte da se seizmička opasnost (ili tzv. seizmički hazard) smanjuje u smjeru i pravcu od primorja ka unutrašnjem dijelu kopna. Cijelo Crnogorsko primorje i zaledje okarakterisano je očekivanim intenzitetom od IX stepeni MCS, dok je krajnji sjever - sjeveroistok praktično aseizmičan (seizmički potpuno neaktivan).

Slika 8.1. Komponente u procjeseizmičkog rizika

Slika 8.2 Karta seizmičke rejonizacije Crne Gore (Seizmološki zavod Crne Gore,1982)

Treba istaći da osnovni stepen seizmičkog intenziteta ne izražava lokalne efekte tla pri dejstvu zemljotresa, već se odnosi na tzv. uslove čvrste stijene. Seizmički efekti lokalnog tla, kao i efekat nivoa podzemne vode (što je inače veoma značajno u dinamičkim uslovima dejstva zemljotresa), obuhvaćeni su u okviru detaljnih seizmičkih mikrorejonizacija teritorija urbanih prostora za svaku opštinu Crne Gore posebno. Na tim kartama je specificiran i koeficijent seizmičkog intenziteta koji se koristi za definisanje maksimalnih očekivanih seizmičkih sila pri dejstvu zemljotresa na građevinske objekte. Seizmička aktivnost nekog regiona može se kvantifikovati i brojem dogođenih zemljotresa u jedinici vremena. Broj dogođenih (registrovanih) zemljotresa u Crnoj Gori varira u vrlo širokim granicama, što je inače slučaj i u svjetskim okvirima. Tokom uobičajeno seizmički mirne godine, Republički seizmološki zavod Crne Gore registruje na teritoriji prosječno oko 400 zemljotresa, sa magnitudama iznad 1.2 (jedinice Rihterove skale). Međutim, tokom seizmički aktivnih godina, taj broj može dostići cifru od preko 30.000 (iznad magnitude 1.0). Seizmičnost vezana za taj prostor je nastala najvećim dijelom kao posljedica učestalih i značajnih promjena hidrostatičkih pritisaka akumulacionog jezera, u fazama njegovog punjenja i praznjenja, na okolne stijenske mase.

Dosadašnja istraživanja na teritoriji Crne Gore iz oblasti seizmike daju nam podatke koji jasno ukazuju da područje opštine Berane spada u grupu prostora koje sa seizmičkog aspekta pripada grupi aktivnosti sa mogućim udarima jačine VIII MCS skale. Seizmičnost beranskog kraja, iako je ovo jedan od stabilnijih prostora Crne Gore, obavezuje usklađivanje građevinarstva i razvoja drugih djelatnosti sa poznatim stanjem i obavezno ga je u svemu uskladiti sa važećim propisima i principima za antiseizmičko projektovanje i građenje, u cilju svođenja seizmičkog rizika na prihvatljiv nivo, a shodno Zakonu o uređenju prostora i izgradnji objekata.

2.1.5. Biodiverzitet, zaštićena prirodna dobra, biljne i životinjske vrste

Na području opštine Berane najveće prostranstvo obuhvataju šume, livade i pašnjaci, a prisutne su i šikare i neobraslo šumsko zemljište, kamenjari, vodene površine, njive i voćnjaci. Pomenućemo samo neke osnovne florističke elemente šire okoline, a koje se mogu sresti u bližoj okolini predmetne lokacije. Na šljunkovito – pjeskovitom tlu doline Lima, u dijelu gdje ona meandrira, sreću se vrba i jova. Iznad rječnog korita Lima na deluvijalnom i deluvijalnom materijalu gaje se žitarice, povrće, a na višljim terenima i voće. Na predmetnoj lokaciji i bližoj okolini prostiru se livade. Na samoj lokaciji nema šumskog rastinja, osim manjih zajednica niskog rastinja i korova.

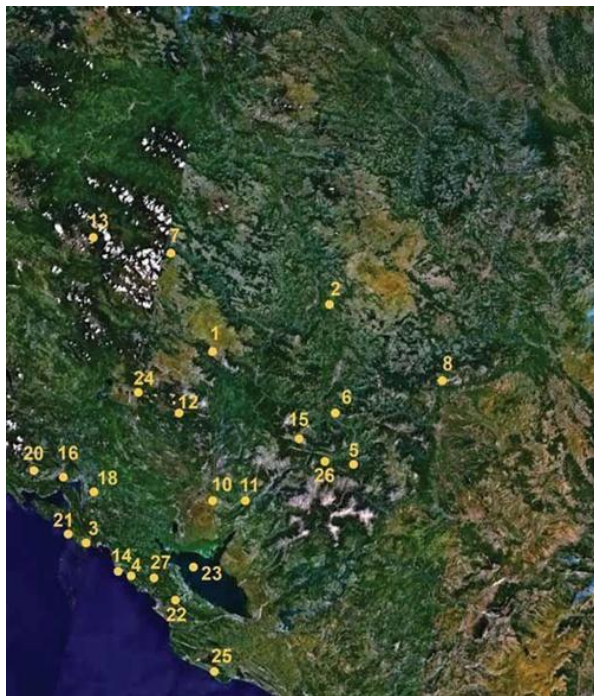
Površine pod travnom vegetacijom čine pašnjaci i livade. Najvažniji livadski tipovi su: zajednica ovsika i bokvice (*Bromo plantaginetum*), zajednica vlasulje i crnogrive (*Festuco- Agrostidetum*) i u višim pojasevima: zajednica vlasulje (*Festucetum pseudoxanthynae*) i rudine sa makaljem (*Genisto-Festucetum spadicaceae*). Od ljekovitih biljaka najkarakterističnije su: *Vaccinium myrtillus*, *Thimus serpyllum*, rod *Plantago*, *Achillea millefolium*, *Urtica dioica*, *Origanum vulgare*, *Crataegus monogyna*, *Arctostaphylos uvaursi*, *Betula verrucosa*, *Hypericum perforatum*, *Valeriana officianis*, *Gentiana lutea*, *Rhamnus fallax* i druge. Od medonosnih vrsta najvažniji su: *Tusilago farfara*, *Crocus sativus*, *Salix caprea*, *Cornus mas*, *Taraxacum officinalis*, *Fragaria vesca*, *Prunus spinosa*, *Trifolium sp*, *Hypericum perforatum*, *Tilia sp*, *Colchicum autumnale* i dr. Ekonomski značajne vrste su biljke livadskih ekosistema (livade kosanice koje se nalaze na okolnim parcelam) kao i rodovi: *Pyrus*, *Malus*, *Rosa*, *Sorbus*, *Ribes*, *Fragaria* i dr. Endemične biljne vrste su predstavljene munikom, molikom i planinskim javorom. Od zakonom zaštićenih vrsta koje su dosta rijetke i ugrožene na širem prostoru nalaze se: *Taxus baccata* (tisa), *Daphne blagayana* (jeremičak), *Gentiana lutea sp.* *Symphylendro sp.* (lincura), *Trolius europaeus* (jablan) i drugi.

Fauna

Fauna na širem području Berana sa okolinom je veoma bogata diverzitetom. To uslovljava velika raznolikost terena, i očuvana životna sredina. Takođe geografski položaj opštine Berane osim kvalitetnih staništa predstavlja i odlične koridore za mnoge vrste krupnih zvijeri koje prelaze teritorije Kosova, Albanije i Srbije upravo preko teritorija opštine Berane. Područje opštine Berane je veoma bogato lovnim vrstama divljači i drugim krupnim sisarima, poslednji ris u Crnoj Gori je ubijen od strane lovaca upravo na području Berana u kanjonu Kaludarske rijeke, sitni sisari su veoma slabo istraženi osim slijepih miševa čije populacije čine značajan procentualni udio nacionalnih populacija. Još jedna vrsta sisara, vidra, semiakvatična, zakonom zaštićena vrsta i Natura 2000 vrsta ima veoma brojne populacije na teritoriji Lima sa njegovim pritokama. Ptice su veoma brojne, mala populacija roda koja je veoma rijetka vrsta u Crnoj Gori, već dugi niz godina gnijezdi na području beranske opštine, osim njih žive i mnoge druge: mišar, jastreb, kobac, velika i siva sjenica, šumska sova, zeba, djetlići, razne grmuše i drozdovi. Od faune gmizavaca zastupljeni su: obični smuk, stepski smuk, šarka, poskok, zidni gušter, zelembać, a od vodozemaca šareni daždevnjak i žabe. Vodeni biotop čini Lim sa pritokama. U dijelu toka Lima u široj okolini predmetne lokacije od predstavnika ihtiofaune registrovane su vrste: potočna pastrmka, mladica, lipljan, potočna mrena, skobalj, gaovica, klijen, peš i dr. U blizini predmetne lokacije na oko 200m nalazi se Ribnjak Buče, u čijem kompleksu se nalazi i vještčko jezero koje je poribljavano sa nekoliko vrsta riba netipičnih za Limski ekosistem.

Detaljan opis flore i faune je dat u nastavku. Dolina rijeke Lim predstavlja IPA stanište, (važno biljno stanište)

površine 2469 ha, nadmorske visine od 502 do 910 m, područje nije zaštićeno nacionalnim Zakonom, ali je identificirano kao EMERALD područje.

Slika 9. IPA lokaliteti:

1. Babji zub; 2. Biogradska gora; 3. Brdo Spas; 4. Buljarica; 5. Dolina Grebaje; 6. Dolina rijeke Lim; 7. Durmitor i kanjon rijeke Tare;
8. Hajla; 9. Jerinja glava; 10. Kakaricka gora; 11. Kanjon rijeke Cijevne sa Humom Orahovskim; 12. Kanjon rijeke Mrtvice;
13. Kanjon Pive; 14. Katići, Donkova i Velja Seka; 15. Komovi; 16. Kotorsko Risansko zaliv; 17. Ljubišnja; 18. Lovćen;
19. Lukavica; 20. Orjen; 21. Platamuni; 22. Rumija; 23. Skadarsko jezero; 24. Trebjesa; 25. Velika Ulcinjska plaža i Ada Bojana;
26. Visitor; 27. Vrsuta. (Izvor: Petrović i sar., Important Plant Areas In MNE- IPA Programe 2006., Podgorica)

2.1.6. Pejzaž

Pejzažne karakteristike analizirane prostorne cjeline predstavljaju jedan od elemenata za sagledavanje ukupnih odnosa na relaciji planirani objekat-životna sredina. Pri tome svakako treba imati u vidu da se radi o specifičnoj psihološko-afektivnoj kategoriji koja se izražava kroz ukupno sinergično djelovanje cjelokupnog okruženja na posmatrača, pri čemu su neizbježno prisutne kulturološke, sociološke i subjektivne implikacije.

Najviše crnogorske planine, duboke riječne doline sa mjestimično uskim kanjonskim formama i relativno prostrane oblasti sa kotlinskim proširenjima glavne su reljefne karakteristike šire regije. Reljef je modeliran složenim glacijalnim, fluvijalnim, kraškim i tektonskim procesima. Ova oblast spada u najpošumljenije u Crnoj Gori. Iznad šumskog pojasa preovlađuje travnata vegetacija. Pejzažne vrijednosti sa očuvanim autentičnim segmentima su karakteristika ovog područja. Područje opštine Berane pretežno je planinski pejzaž diseciran riječnim dolinama. Kanjon rijeke Lim i specifična flora su posebne prirodne atrakcije ovog prostora. Pejzažna površina Polimlja obuhvata dolinu Lima od Plavskog jezera do ulaska u Kumaračku klisuru. Osnovni strukturni

elementi pejzaža su: dolina Lima, klisure i proširenja u vidu kotlina duž riječnog toka. Dolina Lima je kompozitnog karaktera, naglašene morfologije, u kojoj se naizmjenično smjenjuju veće i manje kotline (Plavska, Murinjska, Andrijevačka, Beranska, Zatomska, Bjelopoljska) i klisure (Sutjeska, Tifran). Beranska kotlina je najveće proširenje u dolini Lima. Sjeverno od Berana formirana je Tivranska klisura. Nizvodno, Lim ulazi u Bjelopoljsku kotlinu. Obodom kotlina uzdižu se relativno niska brda i zaravni. Teren je ispresijecan brojnim uskim, relativno dubokim dolinama riječica i potoka, koje izgrađuju gustu mrežu dolina.

2.1.7. Zaštićena prirodna dobra

U okviru analizirane lokacije, izlaskom na teren i uvidom u dokumentaciju, kao i pregledom dostupne literature utvrđeno je da se radi o parceli koja nema zaštićenih prirodnih dobara. Najbliža zaštićena prirodna dobra su zajednice bora krivulja koje se nalaze na vrhovima Bjelasice, kao i jedan dio Nacionalnog parka "Biogradska gora" koji pripada opštini Berane, a nalazi se takođe visoko na planini Bjelasici.

2.1.8. Naseljenost, koncentracija i demografske karakteristike

Prema rezultatima popisa stanovništva Crne Gore (2011), opština Berane brojila je 33.970 stanovnika, što čini 5,48% ukupnog broja stanovnika Crne Gore. To znači da je opština Berane peta najveća opština u državi. Urbano stanovništvo broji 11.073 stanovnika (32,6%), a ruralno 22.897 (67,40%). Gustina naseljenosti: Na osnovu rezultata popisa stanovništva Crne Gore (2011), opština Berane broji 33.970 stanovnika (podaci zajedno sa opštinom Petnjica), pa gustina naseljenosti iznosi 47 stanovnika po km² što je nešto manje u odnosu na popis iz 2003.godine, kada je gustina naseljenosti iznosila 49 stanovnika po km². Starosna struktura : Prema posljednjem popisu (2011) prosječna starost stanovnika Berana je 36.4 godina, po čemu se opština svrstava među 12 demografsko starih opština u Crnoj Gori. Stanovništvo u starosti od 15 do 64 godina broji 22.299 lica ili 65,64% ukupnog broja stanovnika. Rodna struktura: Kada je riječ o rodnoj strukturi stanovništva, registrovano je 17.087 (50,30%) muškaraca i 16.883 (49,70%) žena.

Međutim, Petnjica je 2013.godine vratila status opštine, izdvajanjem iz sastava opštine Berane, a prema dostupnim podacima u Petnjici živi 5.455 stanovnika, od čega u samoj Petnjici 539 (Izvor podataka: Monstat-uprava za statistiku .Uzimajući u obzir taj podatak može se zaključiti da opština Berane ima 28.515 stanovnika (prema proračunu po zvaničnim informacijama).

Prema popisu iz 2003.godine, u naselju Buče bilo je 1000 stanovnika (prema popisu iz 1991. bilo je 954 stanovnika). Najbliži stambeni objekti nalaze se na oko 40m udaljenosti.

2.1.9. Privredni i stambeni objekti

U blizini lokacije na oko 100m udaljenosti nalazi se motel Buče, kao i vještačko jezero napravljeno za potrebe ribnjaka koji se nalazi na oko 150m udaljenosti od predmetne lokacije sa druge strane magistralnog puta Berane – Andrijeva. (Ribjak je po veličini i broju baterija najveći u Crnoj gori sa izuzetno velikim proizvodnim kapacitetima). U istom pravcu istočno nalazi se

rijeka Lim na udaljenosti od 500m. Rijeka Bistrica se nalazi sjeverno od budućeg objekta na udaljenosti od 280m, i u neposrednoj blizini na sličnoj udaljenosti rijeka Bistrica završava svoj tok ulijevajući se u Lim. Napominjem da je na rijeci Bistrici uzvodno izgrađeno više mini hidroelektrana, što je rezultirao njenim čestim presušivanjem u ljetnjim mjesecima, što negativno utiče na biodiverzitet ovog područja. Na 180m udaljenosti od lokacije nalazi se privredni objekat Arte Casa, dok se najbliži sakralni objekti Crkva i Groblje Buče nalaze zapadno na 1.2km udaljenosti. Takođe na 1.2km udaljenosti nalazi se preduzeće za preradu granita, mermera, vještačkog i prirodnog kamena "Granit. Na **slici 3.** dat je vizuelni pregled udaljenosti najbližih objekata.

2.1.10. Infrastrukturni objekti

Pristupna saobraćajnica prostire se u neposrednoj blizini budućeg objekta, magistralni put Andrijevića – Berane nalazi se na samo 20-ak metara na istočnoj strani, takođe u pravcu sjevero-zapad lokalni put se graniči sa katastarskom parcelom, tako da budući objekat posjeduje veoma dobru povezanost sa putevima. Centar grada udaljen je 2.5km od budućeg objekta.

2.1.11. Materijalna i kulturna dobra

JU Polimski muzej u Beranama posjeduje eksponate koji svjedoče da je čovjek živio na ovim prostorima od praistorijskih vremena. U prošlosti su se smjenjivale različite kulture, od starčevačke, vinčanske, ilirske, keltske, rimske, preko vizantijske, slovenske i orijentalne, pa do moderne evropske dvadesteprog vijeka.

Slovenska plemena naselila su ove krajeve u VI i VII vijeku. Na mjestu gdje se danas nalazi, do 1862. godine nije bilo ni jedne kuće. Tada je, poslije bitke na Rudešu, za potrebe turske vojske podignuto vojno uporište. Samo naselje se sporo širilo jer se pravoslavni živalj nerado odlučivao da podiže kuće pored turskog logora. Na Jasikovcu je izgradjeno utvrđenje, potom most na Limu, a zatim vojne kasarne na njegovoj lijevoj obali, gdje je danas JU Opšta bolnica. Na Prosinama, ispod Jasikovca izgrađeno je naselje za oficire i službenike, po čemu je ovaj dio grada dobio ime Hareme. Uskoro, varoš počinje da privlači poslovne ljude i brzo se širi. Pored vojničkog naselja niču krčme, zanatske radionice i trgovačke radnje.

Tokom minulih vjekova Gornje Polimlje više puta je mijenjalo ime. U srednjem vijeku zvalo se Budimljanska župa, a od 1557. godine javlja se ime Has koje postepeno potiskuje raniji naziv. Sredinom XIX vijeka, Berane i njegova bliža okolina počinju se zvati Beranska nahija. Samo Berane dobilo je ime po Beran-selu, obližnjem naselju koje je danas uraslo u gradsko jezgro. U znak sjećanja na revolucionara Ivana Milutinovića, 21. jula 1949. godine, donijeta je odluka da se grad zove Ivograd, a poslije referendum građana u novembru 1991. godine vraćen je stari naziv Berane.

Polimski muzej u Beranama je osnovan 1955. godine, kao regionalni muzej kompleksnog tipa za teritoriju Gornjeg Polimlja, sa opštinama: Berane, Plav, Andrijević, Rožaje i Bijelo Polje. Zgrada u kojoj je danas smješten Muzej podignuta je početkom XX vijeka za potrebe Trezvenjačke omladine i Sokolskog društva. Muzej posjeduje sljedeće zbirke: arheološku, etnografsku, umjetničku, numizmatičku, heraldičku, prirodnjačku i zbirku fotografija. U navedenim zbirkama registrovano je, prema postojećoj dokumentaciji, više od 7500 muzejskih predmeta. Arheološka zbirka sadrži oružje, oruđe, keramiku i nakit iz neolitskog, ilirskog i rimskog perioda. U fondu se nalazi

veoma vrijedni materijal sa neolitskog lokaliteta Beran- krša. Figurine i keramika različitih oblika i načina ukrašavanja, pokazuje da je kultura sa ovog lokaliteta srodna sa Vinčanskom kulturom. Takođe se mogu zapaziti i elementi sa Primorja, što neolitu Polimlja daje posebno obilježje. Interesantne su i ranohrišćanske ploče iz crkve u Budimlju. Ilirska epoha je zastupljena raznovrsnim primjercima oružja i oruđa. Posebnu vrijednost arheološke zbirke čini trinaest eksponata od ćilibara sapredstavama lova iz Lisijevog polja. U Polimskom muzeju se nalazi pancir košulja iskopana u naselju Donja Ržanica. Teška je 18,5 kg, a pretpostavlja se da je iz vremena krstaških ratova. U muzeju je izloženo i nekoliko rimskih nadgrobnih spomenika sa očuvanim natpisima, ostaci srednjovjekovnog toplovođa, freske iz manastira Čelije i Študukova. Vrijedna etnografska zbirka sadrži: nošnje, nakit, proizvodna sredstva i predmete za svakodnevnu upotrebu stanovnika ovog kraja. U postavci se nalaze i radovi istaknutih akademskih slikara iz Berana.

Spomen kompleks "Sloboda" na brdu Jasikovac, proglašen je nedavno za kulturno dobro od nacionalnog značaja, u decembru 2022. godine, o čemu je rješenje donijela Uprava za zaštitu kulturnih dobara Crne Gore.

Na brdu Jasikovac, koje se nalazi na samo kilometar od centra grada, još 1977. godine podignut je ovaj jedinstven spomenik na području Crne Gore.

Spomenik je djelo poznatog arhitekta Bogdana Bogdanovića i predstavlja simbol borbe za oslobođenje koja se vodila u Beranskom kraju tokom balkanskih, Prvog i Drugog svjetskog rata. Spomenik je podignut na mjestu gdje su 17. jula 1941. godine njemački okupatori strijeljali beranske rodoljube. Spomen-kompleks na Jasikovcu čine spomenik „Slobode“ visok 18 metara. U obliku je kupe i podsjeća na fišek ili zrno metka. Oko kupe je poređano četrdeset velikih blokova poliranog granita na kojima se nalaze natpisi i ornamenti, uklesano je dvesta pedeset kvadratnih metara ornamentike i ispisano 10.000 slova, koja govore o istoriji ovog kraja.

Spomen-kompleks Jasikovac i parkovska površina čine jedinstvenu cjelinu sa popločanim stepeništem, hodnim stazama i zasvođenim prolazima koji vode ka centralnom dijelu spomenika, koncipiranom kao amfiteatar. Proglašenje kulturnim dobrom Crne Gore, ovog spomen-kompleksa, doprinijeće i njegovoj boljoj valorizaciji.

Manastir Đurđevi stupovi je jedan od najznačajnijih i najstarijih manastira u Crnoj Gori. U njemu je 1219. godine Sveti Sava uspostavio budimljansku episkopiju, a sredinom XIX vijeka tu je donijeta odluka o ujedinjenju ovih krajeva sa Crnom Gorom. Tokom svog dugog perioda manastir Đurđevi Stupovi je pet puta rušen i spaljivan, ali je isto toliko puta i obnavljan. Pored ostataka prvobitnih originalnih fresaka, u manastiru se čuva i jevanđelje u srebrnim koricama, kao i veliki krst, remek djelo majstora iz XIX veka. Manastirska crkva posvećena je Svetom velikomučeniku Georgiju, a uz manastir je sahranjen iguman Mojsije Zečević, svetovni i duhovni vladar plemena Vasojevića s kraja XVIII i početka XIX vijeka.

Arheološko nalazište Tumba grad predstavlja neprocjenjivo arheološko blago koje se smatra da će doprinijeti popularizaciji kulture i procvatu turizma u ovom dijelu države. Neobično za ovakva utvrđenja i uporišta predstavlja veliki broj pokretnih arheoloških nalaza. Prilikom sprovedenih arheoloških istraživanja pronađeno je mnoštvo pokretnog arheološkog materijala. Najveći broj nalaza čine trobridni vrhovi strijela, manji i veći gvozdeni noževi i nekoliko namjenskih, kujundžijskih alata i mnoštvo gvozdenih klinova i klanfi različitih dimenzija. Posebno se izdvajaju : ukrasni djelovi zlatne romejske pojasne garniture, tzv. Martynovka, sa kraja VI i početka VII vijeka, bronzana pločica i narukvica koje se mogu datovati u VI vijek, bronzana kopča iz dva dijela i

gvozdena strelica tipa lastinog repa sa početka VI vijek, vrh trobridne strelice koji pripada VI vijeku i neočekivani nalaz srebrnog novčića kolonije Dirahion, vladara Maxatesa, kovan poslije 229.godine p.n.e., privezak srebrne naušnice, romejskog porijekla, koja se datuje u srednji vijek i fibula u oblikuptice, koja pripada VI vijeku naše ere, bronzana kopča romejskog tipa koja pripada prvoj polovini VI vijeka i gvozdeni razvodnik za konjsku ormu koji bi mogao pripadati VI vijeku.

Džamija Petnjice – Berane , jedina trospratna džamija u regionu i nalazi se oko 20 km istočno od Berana, pa predstavlja još jedno materijalno, kulturno i vjersko obilježje Beranskog kraja. To je jedna od najvećih džamija na Balkanu i može da primi 1200 vernika. Odlikuje se jedinstvenom arhitekturom sa ručno rezbarenim drvenim stubovima.

Obaveza Nosioca projekta je da ukoliko prilikom izvođenja radova naiđe na ostatke materijalnih i kulturnih dobara obustavi radove i o tome obavjesti nadležni lokalni ili državni organ za zaštitu spomenika i kulturnih dobara.

3.OPIS PROJEKTA

3.1.Fizičke karakteristike projekta

Namjena objekta je izrada PVC stolarije.

Spratnost planiranog objekta je: P+1.

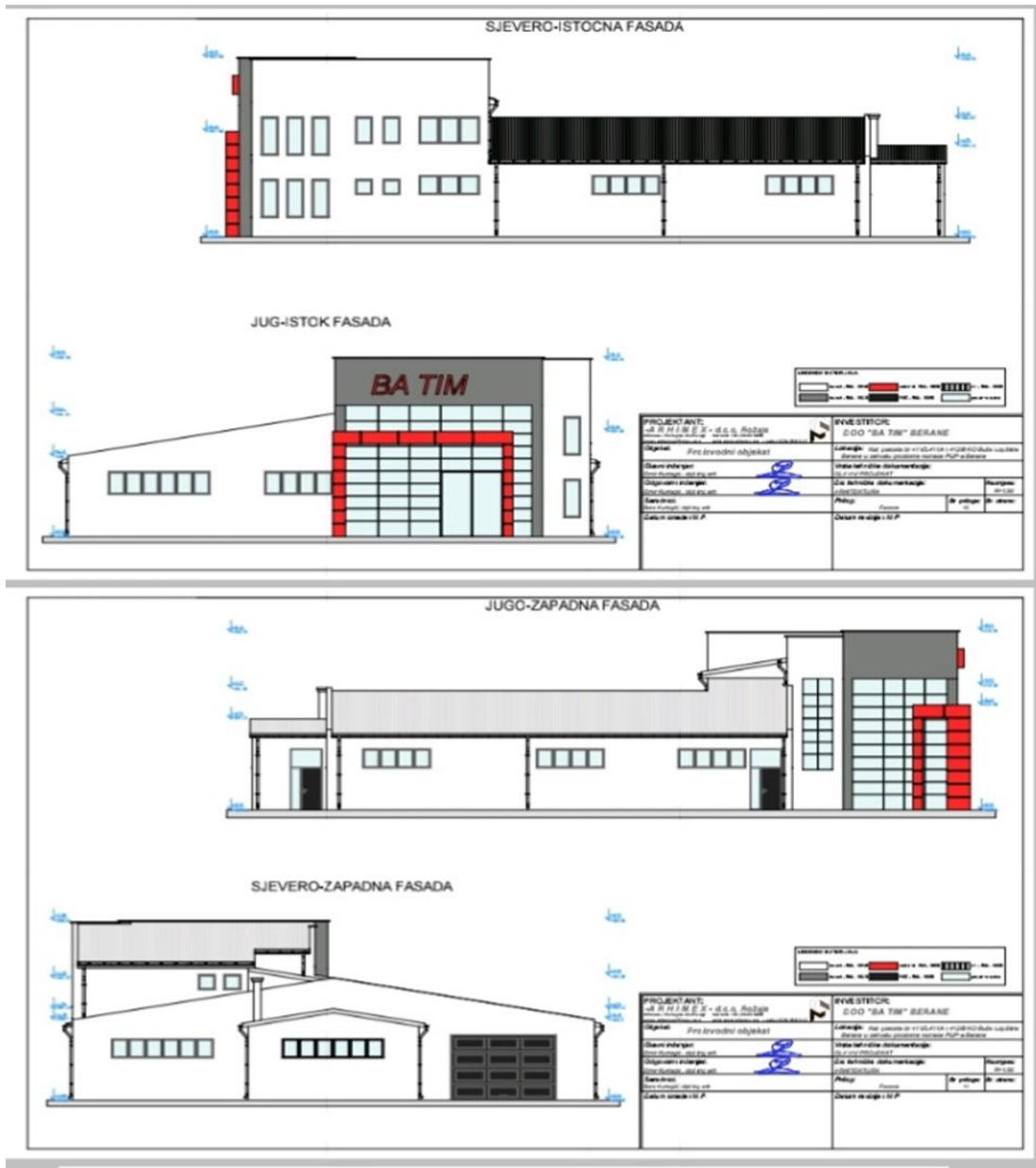
U prizemlju će biti proizvodni pogon za izradnju PVC i ALU stolarije u većem dijelu objekta, a manji dio objekta će imati spratnost P+1. Biće i komercijalni odnosno administrativni dio objekta. U ovom dijelu prizemlja biće proizvodni pogon, kotlarnica, ulazni dio sa izložbenim prostorom, wc i stepenište za prvu etažu gdje će biti tri kancelarije, hodnik, wc i kuhinja.

Objekat je na parceli pozicioniran u skladu sa UT uslovima odnosno na lokaciji na kojoj je dozvoljena izgradnja. Udaljenost građevinske linije od granica susjednih parcela iznosi 5m i ista je u potpunosti ispoštovana. Građevinska linija prema pristupnoj saobraćajnici-magistralnom putu je postavljena na udaljenosti od 15m. U objektu su predviđene sve standardne instalacije koje podrazumijeva ovaj tip objekata: instalacije vodovoda, kao i instalacije jake struje.

Oko parcele je predviđeno ograđivanje to jest predviđena je izgradnja ograde od plastificiranih, žičanih panela postavljenog na metalne stubove postavljene na temeljima samcima. Predviđena je izgradnja kapije prema pristupnom putu na sjevernoj strani za ulaz vozila i pješaka od kovanog gvožđa.

Bilans površina:

- Ukupna bruto površina objekta : 793,98 m²
- Ukupna neto površina objekta : 704,03 m²
- Površina katastarske parcele: 4769 m²
- Površina krova: 673,32 m²
- Površina poplocanja oko objekta: 1305 m²
- Površina pokrivena travom: 2670,07 m²

Slika 10. Fasade objekta

3.1.1. Tehnološka koncepcija

Prozori i vrata od PVC koji nije plastificiran predstavljaju najkvalitetniji oblik PVC stolarije koji je stekao veliku popularnost u građevinskoj industriji.

Proces proizvodnje:

Tehnologija i proces izrade prilično je jednostavna a PVC stolarija je njen finalni proizvod.

PVC je veoma zahvalan materijal koji se lako obrađuje (prozori i vrata).

Sama osnova koja se koristi kao sirovina obrađuje se i modifikuje na prost način, te je stoga lako mijenjati karakteristike samog proizvoda. Fleksibilnost, ali ne u bukvanom smislu, omogućila je da je daleko lakše menjati dimenzije i boje. Ne

postoje strogi standardni pa se prozori i vrata mogu se izraditi u dimenzijama koje dozvoljavaju varijacije na temu. Što se tiče boja, osnova je bela, a radi dobijanja ogromnog broja nijansi koriste se folije koje se apliciraju preko baze i time se dobija obojena PVC stolarija.

Specijalni softver služi za dizajniranje, tj. za projektovanje prozora i vrata od PVC-a. Kompjuterski program ima sve potrebne alate da je se preko njega zadaju dimenzije i druge kote koje ustvari definišu konačni proizvod. Kada je program završio obradu podataka koju je projektant zadao, prelazi se u proizvodni pogon.

Kao osnova se koriste profili od PVC-a koji se sijeku pomoću posebne mašine. Ovaj dio procesa vođen je od strane tehničara koji ga nadgledaju i opslužuju same mašine tako što na odgovarajuće mjesto postavljaju profil koji će mašina milimetarski precizno iseći u unaprijed zacrtanim dimenzijama. Ovaj deo proizvodnog procesa svakako da se ne odvija potpuno automatski jer ga nadgledaju ljudi.

PVC je veoma zahvalan materijal za obradu jer on omogućava da se lako seče. Nije tvrd, ali je s druge strane snažan i veoma izdržljiv. Ova karakteristika ga je, između ostalog i učinila tako popularnim i idealnim za proizvodnju jeftine i kvalitetne stolarije koja je preplavila tržište.

Nakon sječenja profila po mjerama, radnik ih slaže u unapred predviđene slotove gdje su oni poređani i grupisani po veličini. Potom se svaki od isječenih profila, tj. ivica stavlja u mašinu koja ima zadatak da izdubi kanale po linijama koji imaju razne funkcije. Neki od njih služe da se tu postavi zaptivna guma. Ovaj deo procesa proizvodnje nadgleda i njime rukovodi tehničar, koji deo po deo postavlja u mašinu, te ih nakon mašinske obrade sklanja sa same mašine.

Nakon toga potrebno je izbušiti još neke rupe, kao što su one u koje će posle doći ručke od prozora. Svaka mašina koja buši rupe u već isečenim profilima od PVC-a to radi po tačno zacrtanim kotama i sa preciznošću koja je kompjuterski proračunata i mikronska precizna. Bilo kakvo odstupanje ne bi moglo da se toleriše.

U industriji gdje se drvo koristi kao sirovina, sve ovo nije striktno precizno, iako je preciznost i pedantnost neophodna. Drvo koje se ručno obrađuje, trpi mala odstupanja, ali PVC ne. Na kraju svaki šraf i ručka dolaze u tačno predviđene rupe i ležišta. Bušenjem rupa bave se mašine koje profil čvrsto drže ne mjestu. Kada bi to radio čovjek, moglo bi da se desi da usled nedostatka snage, tj. sile dođe do toga da se profil pomjeri ili da isklizne. Kako se ovo ne može tolerisati, mašine su te koje drže profil fiksiran tako da ni malo ne može da se pomjera tokom bušenja.

Nakon što su rupe izbušene u unutrašnjost profila ručno se ubacuju metalna ojačanja. To su čelični profili koji savršeno prijanjaju. Bez njih profil, tj. kasnije PVC prozor ne bi bio tako čvrst. Upotrebom čeličnih ojačanja dobija se izdržljivost i trajnost, kao i otpornost na savijanje i lomljenje. Ovaj dio procesa ne rade mašine već se on obavlja manuelno. Radnici potom pričvršćuju metalna ojačanja za PVC pomoću šrafova koje, takođe, ručno zavijaju. Ovo je poluautomatski posao jer radnik ne zavrće šrafove svojim rukama, već samo pomjera profil na odgovarajuće mjesto gdje će mašina obaviti zavrtnje šrafova u već izbušene rupe, i postaviće matice.

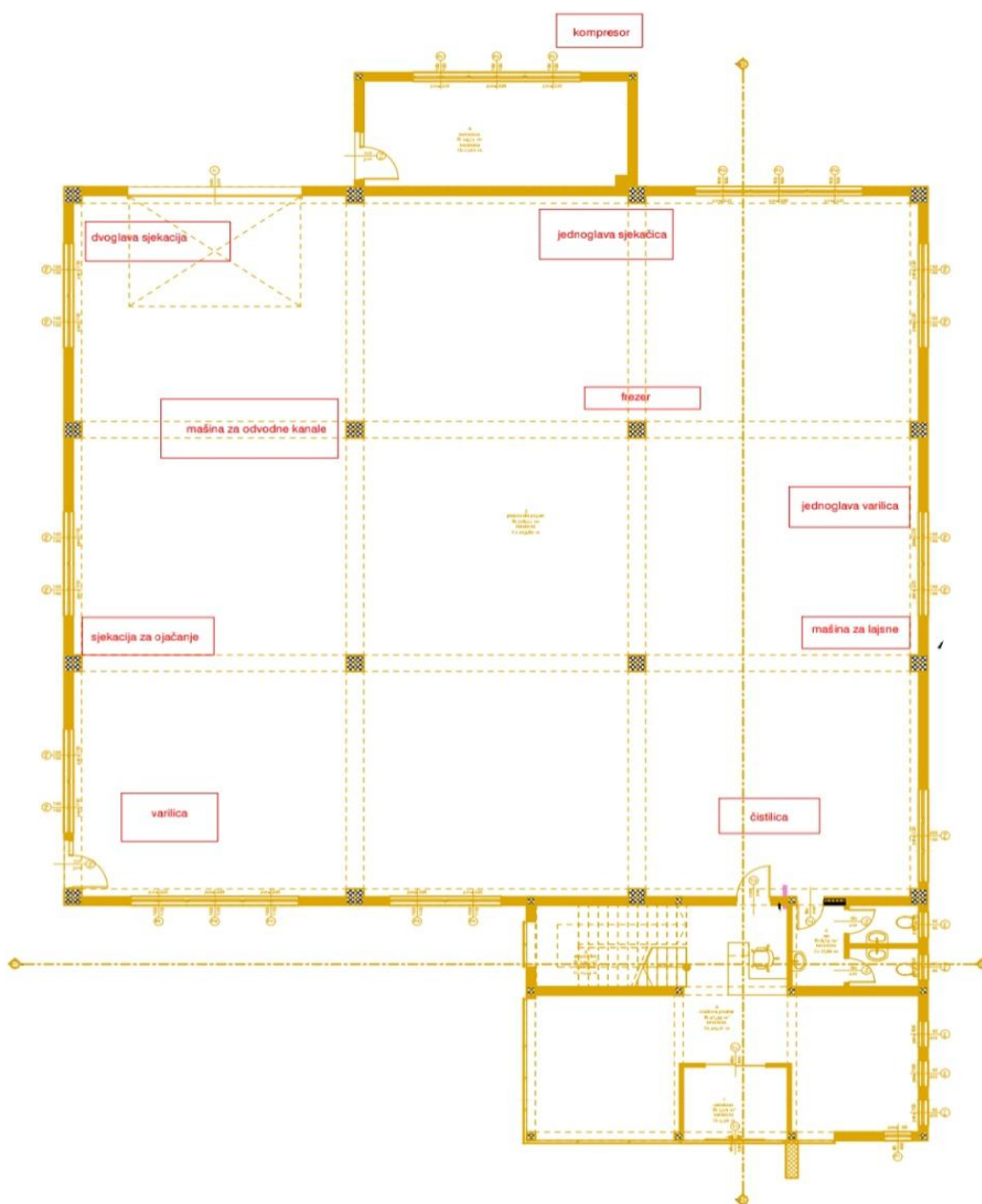
Kod zavarivanja profila oni se lijepe na čoškovima koji su isječeni pod uglom od 45 stepeni mašinom za gerovanje. Praktično, nije potrebno posebno zasijecati krajeve pod uglom jer su sami profili na početku isječeni tako, a ne pravolinijski.

Nakon zavarivanja čoškove čisti posebna mašina. Prozor već ima svoj oblik i može se vidjeti koliko će biti velik kad bude gotov. Čoškove treba očistiti od viška materijala koji iscuri tokom zavarivanja. Ova fina obrada dovodi do toga da se posle uopšte ne primećuju bilo kakve posledice vara. Kada nje ne bi bilo prozor bi na čoškovima imao neravan višak materijala, poput ljepka koji iscuri kada se zalijepe dva komada drveta. Nakon toga obrađuju se krajevi tako što se mašinski, pomoću struga usecaju rupe u koje dolaze metalni delovi koji su na uglovima i koji služe da se zavareni čoškovi profila još jače pričvrste jedan za drugi. Kada se oni zašrafe, ubacuju se gumene zaptivke koje igraju veoma važnu ulogu u odličnoj termo i zvučnoj izolaciji koju ima PVC stolarija.

Na kraju se montiraju metalni delovi sa strana i prozor dobija svoj konačni izgled. Nakon što se montiraju stakla i zaptivke, vrši se testiranje proizvoda i finalna inspekcija. Posle toga, kada se završe sve provjere, dobijamo prozor od PVC-a koji je spreman za pakovanje i distribuciju.

Jasno je da je proces jednostavan i u velikoj meri automatizovan. Zahvaljujući mašinama i kompjuterima sve je pojednostavljeno i unapred je poznato. Svakako, neophodno je i prisustvo ljudi koji sve kontrolišu, rukovode procesima i nadgledaju ih, tako da konačni proizvod ima garanciju provjerenog kvaliteta i funkcionalnosti.

3.1.2. Raspored prostorija i opreme u objektu

3.1.3. Protivpožarna zaštita, zaštita na radu i očuvanje životne i radne sredine

Postoji izrađen Elaborat zaštite od požara za predmetni objekat (proizvodni objekat za izradu eloksirane bravarije).

U Prilozi.

Elaborat zaštite od požara za predmetni objekat, ima za cilj da na osnovu procjene ugroženosti od požara, namjene objekta, vrste, količine i fizičko - hemijskih osobina materija prisutnih u objektu, odreditehničke i organizacione mjere i predvidi obezbjeđenje maksimalno moguće zaštite od požara u datim uslovima.

Elaboratom treba definisati:

- lokaciju i namjenu objekta,
- arhitektonsko-građevinski opis materijala konstrukcije,
- procjenu opasnosti od požara i vatrootpornost pojedinih elemenata konstrukcije,
- podjelu objekta na požarne segmente/sektore,
- procjenu opasnosti od požara i pregled zapaljivih materija,
- evakuacione puteve,
- proračun vremena evakuacije.
- proračun požarnog opterećenja,
- hidrantsku mrežu za gašenje požara,
- mašinske instalacije,
- električne i gromobranske instalacije,
- sisteme automatske dojave požara, detekcije gasova i automatskog gašenja požara,
- izbor mobilne opreme za gašenje požara
- priložiti grafičku dokumentaciju (situaciju, osnove i presjek) sa ucrtanim simbolima.

Elaborat zaštite od požara biće prateći dokument investiciono-tehničke dokumentacije. Pri određivanju neophodno potrebnih mjera zaštite od požara uzeti su u obzir važeće zakonske propise, mjere i normativi zaštite od požara propisani zakonom i propisi doneseni na osnovu zakona, kao i mjere usvojene pravilima tehničke prakse kod nas, i opšte priznati normativi zaštite od požara. Tehnički obraditi problem zaštite od požara, znači uzeti u razmatranje požarne opasnosti i odrediti ona rješenja zaštite od požara koja odgovaraju konkretnoj situaciji i daju najbolju efikasnost zaštite od požara.

U organizovanju, sprovođenju i unapređivanju zaštite na radu posebna prava i dužnosti u preduzeću uređuju se u skladu sa Osnovnim zakonom o zaštiti i zdravlju na radu.

Zaštita na radu obuhvata sve mjere i sredstva kojima se zaštićuju radnici preduzeća pri radu, a naročito:

- Obezbjedenje propisane površine i kubature radne prostorije i radnih mjesta
- Obezbjedenje pravilne tehničke zaštite i upotrebe i rukovanja oruđima i uređajima za rad
- Obezbjedenje od povišenog napona dodira električne struje
- Obezbjedenje mikroklimatskih uslova u radnim prostorijama, a naročito na radnim mjestima u tehnološkom procesu proizvodnje
- Obezbjedenje stručnog osposobljavanja radnika iz materije zaštite na radu
- Obezbjedenje potrebnih sanitetsko – higijenskih uređaja i obezbjedenje potrebnih ličnih zaštitnih sredstava i zaštitne opreme
- Obezbjedenje zdravstvene zaštite i pružanje prve pomoći i spasavanje povrijeđenih

Pravo na zaštitu na radu u preduzeću uživaju:

1. Svi radnici koji se po bilo kom osnovu nalaze na radu u preduzeću
2. Sva lica koja su angažovana za vršenje poslova ugovorom o djelu, građansko –pravni odnos
3. Učenici u privredi
4. Studenti ili učenici srednjih škola kada se nalaze na praktičnom radu
5. Lica na dobrovoljnoj praksi

Dužnosti radnika:

Radnik je dužan da svoj posao obavlja sa punom pažnjom bez opasnosti po svoj život i zdravlje, po život i zdravlje ostalih radnika i da se pridržava svih propisanih mjera zaštite na radu.

Radnik mora da se koristi svim sredstvima i opremom za ličnu zaštitu, da ih namjenski koristi za vrijeme rada, da pažljivo njima rukuje, da ih održava u ispravnom stanju i da neposrednog organizatora posla odmah obavijesti o zaštitnim nedostacima na sredstvima za ličnu zaštitu, kao i svim drugim pojavama koje bi mogle da ugroze bezbjednost na radu.

Radnik je obavezan da se prije raspoređivanja na posao upozna sa uslovima rada i opasnostima posla, kao i propisima i mjerama zaštite na radu (na radnom mjestu) gdje će raditi i uslovima rada.

Radnik je dužan da prijavi neposrednom organizatoru posla, ukoliko boluje od neke bolesti ili ima izvjesne zdravstvene nedostatke koji se ne mogu ili koji se teško mogu uočiti ljekarskim pregledom.

Investitoru se predlaže uređenje zaštite i zdravlja na radu sledećom dokumentacijom:

* Usvajanje Pravilnika o zaštiti i zdravlju na radu,

* Usvajanje Programa osposobljavanja zaposlenih za bezbjedan rad;

* Donošenjem Odluka iz oblasti zznr: Odluka o zabrani upotrebe sredstava zavisnosti; Odluka o zabrani pušenja,

Odluka o vođenju evidencija iz oblasti zznr, Odluka o zabrani mobinga,

*Izradu Akta o procjeni rizika na radnim mjestima u na osnovu člana 17. Zakona o zaštiti i zdravlju na radu ("Sl.list CG" br.34/14 i 44/18) i Pravilnika o načinu i postupku procjene rizika na radnom mjestu („Sl.list RCG“ br.43/07), kojim će se jasno definisati radna mjesta sa povećanim rizikom, iz čije analize će se na osnovu opasnosti i povećanih rizika zaposlenima propisati i dodijeliti odgovarajuća zaštitna oprema, za zaštitu sluha , za zaštitu od toplotnog dejstva i para, za zaštitu od mehaničkih opasnosti, tj.u skladu sa rizicima kojima će zaposleni biti izloženi prema proceni opasnosti.

Na radnim mjestima sa posebnim uslovima rada radnici moraju da ispunjavaju sljedeće uslove:

1. Da nisu mlađi od 18 godina niti stariji od 50 godina,
2. Da ne boluju od: nesvjestice, padavice, grčenja mišića, vrtoglavice, povišenog krvnog pritiska, naglušnosti, kratkovidosti, TBC a i drugih hroničnih oboljenja,
3. Da su psihofizički sposobni sručni za određeni posao, da imaju završenu obuku iz materije zaštite na radu i da su prije rasporeda ljekarski pregledani,
4. Da posjeduju stručnu obuku

Preduzeće je dužno da prije početka rada na radnim mjestima sa povećanim opasnostima od mehaničkih povreda i zdravstvenih oštećenja da svakog radnika uputi na specijalistički pregled. Ova obaveza se podrazumijeva i prilikom rasporeda radnika sa drugog radnog mjesta na ovako radno mjesto.

Radnici raspoređeni na radna mjesta sa povećanim opasnostima od mehaničkih povreda i zdravstvenih oštećenja obavezni su na periodični pregled.

Predlaže se da se u proizvodnom objektu postave odgovarajući znaci opasnosti, zabrane i obaveze. Neki od osnovnih znakova u prilogu:

3.1.4. Instalacije

- Napajanje predmetnog objekta vodom predviđeno je iz gradske vodovodne mreže.
- Odvođenje fekalne vode riješiće se izgradnjom vodonepropusne septičke jame odgovarajućeg kvaliteta.
- Na predmetnoj lokaciji a ni u njoj blizini ne postoje izgrađene instalacije fekalne i atmosferske kanalizacije. Imajući u vidu da atmosferska kanalizacija u okviru parcele ne postoji, projektant je predvidio da se sve atmosferske vode prikupe sistemom rigola i padova asfaltnih površina u jednom pravcu, atmosferske vode sa objekta će u većini biti odvedene na zelenu površinu.
- Predmetni objekat biće priključen na elektro mrežu. Za predmetni objekat Investitor posjeduje elektrotehnički projekat jake struje. Predmet ovoga dijela projekta su: El. instalacija opšte potrošnje, El. instalacija osvjetljenja, Instalacija uzemljenja, Instalacija gromobrana, Instalacija izjednačenja potencijala

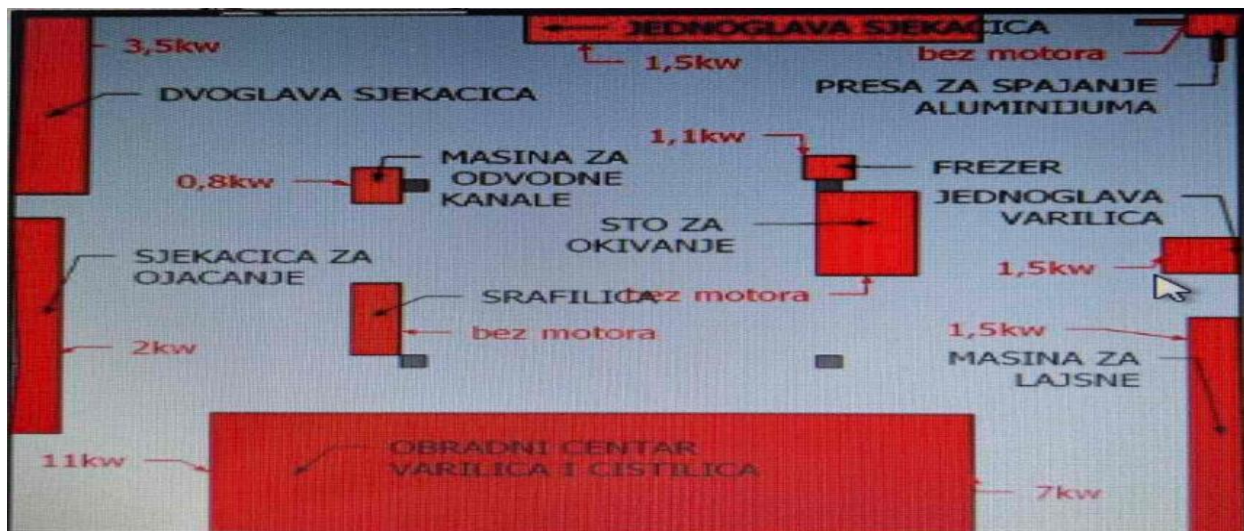
3.1.5. Moguće kulminiranje sa efektima drugih objekata

Korito Lima udaljeno je oko 500m, centar grada 2,5 km, najbliži objekat 30 m, magistralni put Berane-Andrijevića 40m, ribnjak preko puta objekta oko 100m, motel Buče 120m.

Kada se sagledaju radne aktivnosti koje će se odvijati u objektu, kao i same karakteristike oblasti u smislu namjene, smatra se da ne može biti značajnih kulminiranja sa efektima drugih objekata.

3.1.6. Prikaz vrste i količine potrebne energije i energenata

Kod izrade PVC stolarije najviše se koristi električna energija, dok se voda koristi u znatno manjoj mjeri, kod čišćenja konstrukcija i profila, za održavanje higijene prostora, i naravno za potrebe zaposlenih u pogonu. Snaga uređaja koji će se koristiti prikazana na skici ispod.

3.1.7. Prikaz vrste i količine ispuštenih gasova, otpadne vode i drugih čvrstih, tečnih i gasovitih otpadnih materija, buka

Periodične emisija zagađujućih materija tokom izvođenja radova usled rada građevinskih mašina svakako da se očekuje.

Tokom izvođenja radova, emitovaće se određeni nivo buke usled rada građevinskih mašina. Rad građevinske mehanizacije u toku izvođenja projekta će izazvati povećan nivo buke i vibracija na lokaciji i u njenoj neposrednoj okolini, ovi uticaji su periodičnog karaktera, u dnevnim časovima, i ograničeni su na fazu iskopa zemlje, a značajno manje u narednim građevinskim fazama u toku montaže objekta, te neće imati značajan negativan uticaj na životnu sredinu.

Pojava buke očekuje se i tokom odvijanja proizvodnih procesa u hali odnosno rezanja profila i ojačanja, šrafljenja ojačanja, varenja i čišćenja profila, te sklapanja konstrukcija porijeklom od rada mašina i aparata. Pojava buke od pristupanja automobila na lokaciju i odlaska sa iste takođe je izvjesna. Očekuje se da će buka i u ovoj fazi biti periodičnog karaktera, ograničena na dnevne časove

Za izvjesni nivo buke u radnoj sredini i neposrednoj okolini mora biti propisan obavezan monitoring.

Vrsta opreme	Nivo buke u dBA
Utovarivač	92
Bager	95
Kamion	91

Tabela 9. Nivo buke koji nastaje usled rada mašina za otkop materijala

Ukupni nivo buke koji nastaje usled istovremenog rada građevinske operative iznosi maksimalno 93 dBA.

Otpadne materije

- Sanitarno-fekalne otpadne vode odvođiće se u septičku jamu, porijeklom od korišćenja od strane zaposlenih u objektu.
- Tehnološkim otpadnim vodama mogu se uslovno definisati jedino vode koje nastaju od procesa čišćenja i pranja dijelova konstrukcija, profila i sl.
- Atmosferske otpadne vode oticaće slobodno u prostor.

Čvrsti otpad

- U proizvodnom pogonu ne nastaje čvrsti otpad, koji bi mogao da se kategoriše kao opasan i koji bi ugrozio čovekovu sredinu.
- Čvrsti otpad koji može da nastane u postupku obrade PVC profila, ojačanja i sklapanja do konačnog proizvoda (vrata I prozora) su dijelovi konstrukcija, staklo, papir, metal, karton. Papirna i plastična otpadna ambalaža predstavljaju reciklabilni otpad, pa za odlaganje posebno papirne, a posebno plastične otpadne ambalaže treba

predvideti posebne kontejnere..

-Usled prisustva ljudi u proizvodnom pogonu nastaje i uobičajeni komunalni otpad. Za odlaganje komunalnog otpada predvidjeti odgovarajući broj kontejnera. Kontejnere postaviti na za to unaprijed određeno mjesto.

3.1.8. Emitovanje buke, vibracija, toplote i svih vrsta zračenja

Buka i vibracije

Buka je poseban oblik fizičkog zagađenja. Buka izaziva štetne efekte na slušni aparat i psihu ljudi. Sva istraživanja pojedinih prostornih cjelina u smislu određivanja negativnih uticaja i potreba za preduzimanje određenih mjera zaštite temelje se na definisanim graničnim nivoima i procjeni mjerodavnih pokazatelja buke.

Buka nastaje usljed rada mašina i alata za rezanje, zavarivanje, brušenje, bušenje i sl., zatim ventilacionih uređaja (ventilatori), kao i transportnih sredstava.

Svako kretanje izaziva i vibracije. Projektovanjem i izvodjenjem odgovarajuće podloge i završnog kolovoznog zastora postiže se to da se ne stvaraju vibracije prilikom kretanja drumskih vozila i transportnih sredstava u okviru kompleksa.

Rješenje o utvrđivanju akustičnih zona opštine Berane donio je Sekretarijat za uređenje prostora i zaštitu životne sredine Opštine Berane, na osnovu člana 6 Zakona o zaštiti od buke u životnoj sredini ("Sl. list CG", br. 28/11), Pravilnika o graničnim vrijednostima buke u životnoj sredini, načinu utvrđivanja indikatora buke i akustičkih zona i metodama ocjenjivanja štetnih efekata buke ("Sl. list CG", br. 60/11), i člana 114 i 196 Zakona o opštem upravnom postupku („Sl. list RCG“ br. 60/03 i 32/11),

Predmetna lokacija nalazi se u zoni Mješovite namjene.

Definicija Zone mješovite namjene

To su zone sa površinama različitih namjena od kojih nijedna namjena nije preovlađujuća. Zone mješovite namjene su karakteristične za centre naselja, a mogu se nalaziti i na periferiji naselja.

Zone mješovite namjene mogu sadržati stambene objekte i objekte koji ne predstavljaju značajnu smetnju stanovanju, ali i ugostiteljske objekte i objekte za smještaj turista, privredne objekte, skladišta, stovarišta, objekte komunalnih servisa, stanice za snadbijevanje motornih vozila gorivom, objekte i mreže infrastrukture, trgovačke (tržne) centre, izložbene centre i sajmišta, centre za sport i rekreaciju, stadione, sportske dvorane, sportske terene za sportove na otvorenom, kao i druge objekte koji zbog povišene buke mogu uticati na kvalitet stanovanja.

Granične vrijednosti buke	Nivo buke u decibelima (dB)
Dnevna buka – od 7 do 19 časova	60
Večernja buka – od 19 do 23 časova	60
Noćna buka – 23 do 7 časova	50

Tabela 10. Granične vrijednosti buke u zoni mješovite namjene

Toplota i zračenje

U okolinu objekta se neće emitovati toplota koja bi mogla izazvati štetna dejstva na ljude ili prirodno okruženje, međutim usled procesa zaravarivanja može doći do oslobađanja toplote koja može imati uticaja na zaposlene u proizvodnom objektu. Objekat će imati instaliranu potrebnu ventilaciju.

Kontrola URS u toku proizvodnih aktivnosti biće predložena kao jedna od mjera u fazi eksploatacije objekta, kao i upotreba odgovarajuće zaštitne opreme.

4. IZVJEŠTAJ O POSTOJEĆEM STANJU SEGMENTA ŽIVOTNE SREDINE

Kvantitativnih podataka o osnovnim segmentima životne sredine za područje mikro lokacije nema, pa će se kratak izvještaj o postojećem stanju segmenata životne sredine bazirati na podacima za širu okolinu lokacije-Berane. Izvori podataka za ovo poglavlje su:

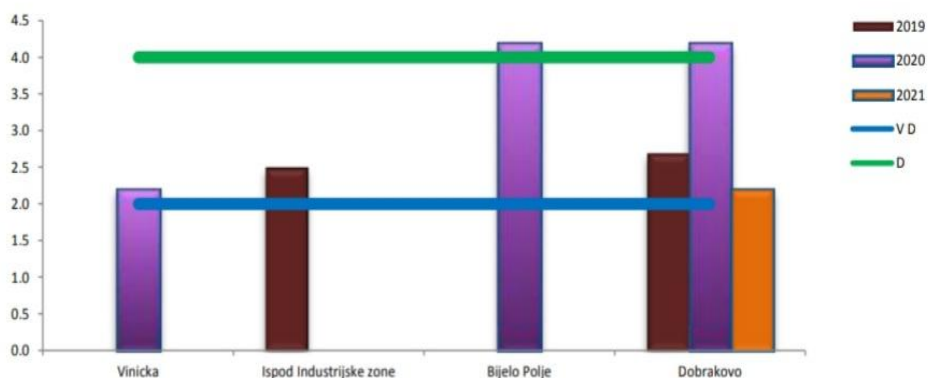
Informacija o stanju životne sredine za 2018. godinu-AZŽS CG, Informacija o stanju životne sredine u Crnoj Gori za 2021.godinu - AZŽS CG, preuzeti sa sajta Agencije za zaštitu životne sredine.

Kad su u pitanju podzemne vode, voda je pokazala, sa aspekta osnovnih fizičko hemijskih elemenata, dobar status. Kvalitet vode u 100,0% određenih parametara je pokazao odličan kvalitet, tj. dobar status. Što se tiče sadržaja zagađujućih supstanci detektovano je $As=0,65\mu g/l$, dok su kod ostale 3 ispitivane supstance (Pb,Cd,Hg) koncentracije bile ispod LOQ ($\mu g/l$ za $Pb<0,20$; $Cd<0,10$; $Hg<0,05$), a što se tiče mikrobiološkog kvaliteta u vodi je bilo prisustvo koliformnih bakterija (47-525/100ml), fekalnih bakterija (3-4/100ml) i živih (12-17/100ml).

Rijeka Lim dijeli opštinu Berane od juga prema sjeveru na dva približno jednaka dijela, tj.nalazi se u gornjem slivu Lima tj. Gornjem Polimlju. Ispitivanje kvaliteta površinskih voda u Crnoj Gori u 2021. godini, realizovano je u 2-4 serije mjerenja za osnovne fizičko-hemijske parametre, u periodu jun-decembar i obuhvaćena su tri godišnja doba, kao i period malih voda-kada je zagađenje voda najveće, kao i njihovo korišćenje.

BPK5- biološka potrošnja kiseonika

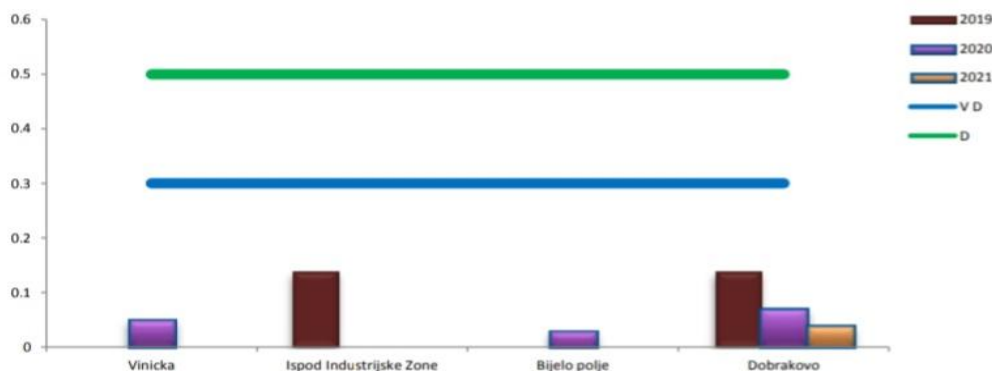
Stepen zagađenosti vode organskim jedinjenjima definisan je, pored ostalih, i ovim parametrom (BPK) i osnovni je parametar za ocjenu zagađenosti površinskih voda organskim materijama.

Slika 11. BPK5 u rijeci Lim (mg O₂/l)

Sadržaj fosfata

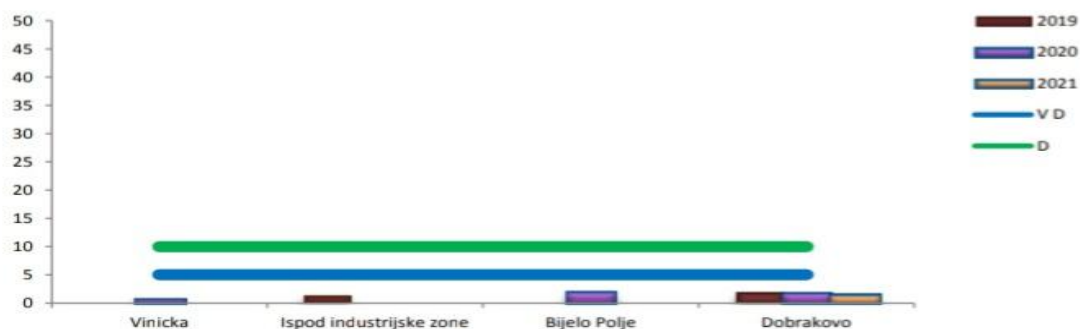
Najznačajniji izvor zagađenja ortofosfata potiče iz komunalnih i industrijskih otpadnih voda i poljoprivrede. Fosfati mogu oštetiti vodenu okolinu i narušiti ekološku ravnotežu u vodama, te njihov povećan sadržaj može izazvati eutrofikaciju, što ima za posledicu ubrzano razmnožavanje algi i viših biljaka i stvaranje nepoželjne promjene ravnoteže organizama prisutnih u vodi, kao i samog kvaliteta vode.

Slika 12. Sadržaj ortofosfata(fosfata) u rijeci Lim (mg/l)

Sadržaj nitrata

Jedinjenja koja sadrže azot, u vodi se ponašaju kao nutrijenti i izazivaju nedostatak kiseonika, a time utiču na izumiranje živog svijeta. Glavni izvori zagađenja azotnim jedinjenjima su komunalne i industrijske otpadne vode, septičke jame, upotreba azotnih vještačkih đubriva u poljoprivredi i životinjski otpad. Bakterije u vodi veoma brzo prevode nitrata u nitrite. Uticaj nitrata na zdravlje ljudi je veoma negativan, jer reaguju direktno sa hemoglobinom u krvi, proizvodeći met-hemoglobin koji uništava sposobnost crvenih krvnih zrnaca da vezuju i prenose kiseonik. Na osnovu rezultata ispitivanja kvaliteta površinskih voda može se zaključiti da su izmjerene vrijednosti za nitrata u granicama dozvoljenih koncentracija.

Slika 13.Sadržaj nitrata u rijeci Lim (mg/l)

Kada je riječ o Beranama, može se konstatovati da će radom Postrojenja za prečišćavanje otpadnih voda, koje je sa radom započelo krajem 2019. godine, kvalitet voda biti unaprijeđen. Važno je napomenuti i sve veći uticaj saobraćajne infrastrukture i distribucije goriva na kvalitet površinskih voda.

Tokom 2021. godine evidentirano je blago poboljšanje kvaliteta vazduha u odnosu na 2020. godinu, u urbanim dijelovima gradova u Sjevernoj zoni (gdje spada i Berane). U periodu oktobar-april prisutno je visoko zagađenje vazduha u ovoj zoni, u prvom redu suspendovanim česticama (PM10 i PM2,5), kao rezultat sagorijevanja čvrstih goriva (drvo i uglj) koja se koriste za grijanje prostorija. Maksimalne 8-časovne srednje godišnje koncentracije ugljen(II)oksida – CO bile su ispod propisane granične vrijednosti za zaštitu zdravlja na mjernom mjestu u Bijelom Polju. Na mjernoj stanici u Bijelom Polju, srednje dnevne vrijednosti suspendovanih čestica PM10 su 97 dana bile iznad propisane granične vrijednosti od 50 µg/m³. Godišnja srednja koncentracija PM10 čestica je takođe prelazila graničnu vrijednost i iznosila je 42 µg/m³. Srednja godišnja koncentracija PM2,5 čestica u Bijelom Polju iznosila je 32µg/m³ što je iznad propisane granične vrijednosti (20 µg/m³) oktobar-decembar. Najlošiji kvalitet vazduha je zabilježen u periodu januar-mart i kraj oktobra-decembar, što se preklapa sa periodom kada su najviše aktivna individualna i kolektivna ložišta, odnosno sa periodom sezone grijanja.

Analize uzoraka zemljišta uzorkovanih u neposrednoj blizini gradske deponije u Beranama nisu pokazale negativan uticaj istih na sadržaj parametara u zemljištu. (Tokom 2018. završena je sanacija nesanitarnog odlagališta Vasove vode). Analizom uzoraka zemljišta uzorkovanih pored frekventnih saobraćajnica, nije detektovano prekoračenje sadržaja indikativnih parametara u odnosu na propisane koncentracije .

U neposrednoj blizini ni na lokaciji nema evidentiranih niti zaštićenih prirodnih dobara.

5.OPIS MOGUĆIH ALTERNATIVNIH REŠENJA

Proizvodni procesi ili tehnologija

Za izgradnju objekta planirane namjene, koristiće se tehnologija koja se primenjuje kod izgradnje ovakve vrste objekata.

Metode rada u toku izgradnje i funkcionisanja objekta

Metode rada u toku izgradnje i funkcionisanja objekta biće u potpunosti u skladu sa uslovima propisanim u okviru opšte zakonske regulative, ali je i sa druge strane prilagođene karakteristikama posmatranog objekta.

Planovi lokacija i nacrti projekta

Idejno rešenje za proizvodni objekat namijenjen za izradu PVC stolarije urađeno je prema Urbanističko-tehničkim uslovima br.07-332/21-196/9 Sekretarijata za planiranje i uređenje prostora, opštine Berane i projektnom zadatku za izradu dokumentacije izdatom od strane Nosioca projekta.

Veličina lokacije

Zbirna površina lokacije sastavljena od kat.parcela br. 411/3,411/4 i 412/8 KO Buče I,Opština Berane iznosi **4769m²**.

Planirana površina popločana oko objekta: 1305 m²

- Površina pokrivena travom: 2670,07 m²

Spratnost planiranog objekta je: P+1.

- Ukupna bruto površina objekta : 793,98 m²

- Ukupna neto površina objekta : 704,03 m²

Kontrola zagađenja

Kontrolu zagađenja u toku izgradnje i eksploatacije objekta sprovodi Nosilac projekta.

Uređenje odlaganja otpada

Odlaganje otpada biće u skladu sa Zakonom o upravljanju otpadom („Sl. list CG” br. 64/11 i 39/16).

Uređenje pristupa i saobraćajnih puteva

Lokacija je sa jugozapadne strane ograničena pristupnim magistralnim putem pravac Berane-Andrijevića dok je sa ostalih strana lokacija ograničena izgrađenim i neizgrađenim parcelama.

Monitoring

Monitoring se vrši tokom rada objekta prema programu koji će biti obrađen u poglavlju 9.

Planovi za vanredne prilike

Planiraće se mjere i aktivnosti za sprečavanje i umanjenje posledica akcidentnih situacija, snage i sredstva subjekata sistema, njihovo organizovano i koordinirano angažovanje i djelovanje u vanrednim situacijama u cilju zaštite i spasavanja ljudi i materijalnih dobara.

Elaboratom ZOP-a date su detaljne karakteristike projekta, kategorizacija proizvodnog procesa, požarno opterećenje, stepen otpornosti objekta prema požaru, moguće klase požara, smjernice tj.postupak u slučaju pojave požara, a definisani su i oprema i sredstva za gašenje požara.

6. OPIS SEGMENTA ŽIVOTNE SREDINE

Opis segmenata životne sredine predstavlja osnovu za istraživanje problematike životne sredine na određenom prostoru. Problematika zaštite životne sredine predstavlja složeno pitanje, a obuhvata sve aspekte razmatranja mogućeg uticaja predmetnog projekta na životnu sredinu. Osnovne karakteristike postojećeg stanja za potrebe ovog istraživanja definisane su na osnovu uvida u postojeća planska dokumenta, projektnu dokumentaciju, kao i direktnim uvidom u stanje na terenu.

6.1. Stanovništvo

Prema Monstatu - uprava za statistiku opština Berane ima 28.515 stanovnika od odvajanja opštine Petnjica dok u naselju Buče prema popisu iz 2011. bila su 932 stanovnika, što predstavlja 3.23%. Stanovništvo u naselju Buče živi dominantno u porodičnim kućama koje su razučene na relativno ravnim površinama (livadama), koje se prostiru između rijeke Bistrice na sjeveru i brda Gradina na jugu, sa istočne strane sve do Lima dok se naselje zapadno uzdiže prema Jugovinama, i drugim nižim padinama planine Bjelasice.

6.2. Flora i fauna

Flora i fauna samog naselja je bogata, što omogućavaju različiti tipovi habitata na relativno malom prostoru. Kanjon rijeke Bistrice sa okolinom je floristički izuzetno bogat. **Na samoj predmetnoj lokaciji zastupljena je ruderalna flora:** *Chenopodium album*, *Elymus repens*, *Artemisia vulgaris*, *Dactylis glomerata*, *Urtica dioica*, *Althaea officinalis*, *Plantago media*, *Thymus serpyllum*, *Matricaria chamomilla*, *Achillea millefolium*, *Centaureum umbellatum*, *Tussilago farfara*, *Cynodon dactylon*, *Polygonum aviculare*, *Convolvulus arvensis*, *Polygonum convolvulus*, *Erigeron canadensis*, *Ambrosia artemisiifolia*, *Bellis perennis*, *Cichorium intybus*. Za faunu bližeg pojasa možemo izdvojiti nacionalnim zakonom zaštićenu vrstu semiakvatičnog sisara *Lutra lutra* – vidra, takođe Natura 2000 vrsta, koja naseljava rijeku Bistricu i Lim, šareni daždevnjak, poskok, nekoliko vrsta smukova, mnoge vrste ptica od kojih su najinteresantnije šumska sova, orao mišar. Nekolika vrsta slijepih miševa naseljava ovo područje iz roda *Pipistrellus*, kao i rodova *Myotis*, *Nyctalus* i dr. svi slijepi miševi u Crnoj Gori su zakonom zaštićene vrste. Od sitnih i srednjih sisara zastupljeni su puh, vjeverica, kuna bjelica, vrtna rovčica, poljski miš, jazavac, od krupnijih sisara lisica, divlja mačka, šakal. Veliki broj insekata i drugih grupa beskičmenjaka naseljava ova područja. Kanjon rijeke Bistrice koji se nalazi u blizini predmetne lokacije je izuzetno bogat speleološkim objektima od kojih su mnogi još uvijek neistraženi. Od riba u rijeci Bistrici žive potočna pastrmka i peš, nakon izgradnje minihidroelektrana u gornjem toku rijeke posljednjih nekoliko godina rijeka tokom ljeta presušuje što negativno utiče na čitav biodiverzitet područja. Prema dostupim podacima na lokaciji objekta i njenom bližem okruženju nije evidentirano prisustvo endemičnih, rijetkih, ugroženih biljnih i životinjskih vrsta, a potencijali ostale flore i faune na posmatranom prostoru nijesu posebno izraženi. Zbog svega navedenog u daljem opisu flore i faune fokus će biti na opisu šireg područja.

Na relativno malom prostoru Berana prisutan je bogat biodiverzitet, uslovljen visinskim raščlanjivanjem,

razuđenošću i klimatom Crne Gore. U skladu sa opštım prirodnim elementima, bogatstvo žıvog svijeta se kreće od submediteranskog, preko srednjeevropskog, zapadno-evropskog oblika, pa do alpskih flornih i faunističkih elemenata. Florna područja pripadaju evropskoj podoblasti.

U biogeografskom smislu istraživano područje pripada dinarskoj provinciji srednje-južnoevropsko planinskog biogeografskog regiona. Dominantan tip vegetacije čine šume i šikare na koje otpada više od polovine ukupnog vegetacijskog pokrivača.

Biljne zajednice Berana i okolnog područja pripadaju sledećım vegetacijskim klasama:

- QUERCO-FAGETEA Br.-Bl. Et Vlieger 37. (lišćarske listopadne šume),
- QUERCETEA ROBORI-PETREAE br.-Bl. Et Tx. 43. (vlažne i kisele hrastovo-bukove šume),
- ERICO–PINETEA Horvat 59. (borove šume),
- VACCINIO-PICETEA Br.-Bl. 39. (tamne četinarske šume),
- BETULO-ADENOSTILETEA Br.-Bl. 48 (visoke zeleni i šibljaci subalpinskog pojasa),
- EPILOBIETEA ANGUSTIFOLII Tx. Et Prsc. 50. (krčevine i paljevine brdskog, gorskog i subalpinskog pojasa),
- SALICETALIA PURPUREAE Moor 58 (poplavne šume i šikare vrba i topola),
- ALNETEA GLUTINOSAE Br.-Bl. et Tx. 43. (higrofilne šume crne jove i šikare barske ive),
- ARHENANTERETEA Br.-Bl. 47 (mezofilne livade),
- FESTUCO BROMETEA Br.-Bl. et Tx. 43. (kserofilne livade),
- PLANTAGINETEA MAJORIS Tx. et Prsg. 50. (gažena staništa),
- SECALINETEA Br.-Bl. 51. (vegetacija oko obradivih zemljišta),
- CARICETEA CURVULAE Br.-Bl. 48. (vegetacija planinskih rudina na kiselim zemljištima),
- ELYNO-SESLERIETEA Br.-Bl. 48. (planinske rudine na krečnjacima),
- SALICETEA HERBACEA Br.-Bl. 47. (vegetacija oko sniježnika),
- THLASPETEA ROTUNDIFOLII Br.-Bl. 47. (vegetacija sipara),
- ASPLENIETEA RUPESTRIS Br.-Bl. 34. (vegetacija pukotina stijena),
- PHRAGMITETEA Tx. et Prsg. 49.(vegetacija bara i močvara),
- MONTIO-CARDAMINETEA Br.-Bl. et Tx. 43. (vegetacija oko izvora i potočića)
- CHENOPODIETEA Br.-Bl. 51. (nitrofilne zajednice),
- ARTEMISIETEA Lohm., Prsg. et Tx. 50. (vegetacija suvih smetlišta),
- BIDENTETEA TRIPARTITI Tx., Lohm. et Prsg. 50. (vlažna smetlišta).

Prema šumskoprivrednoj osnovi za "Limsko šumskoprivredno područje" (Marković, D., 1994) šume i šumska zemljišta zauzimaju 49% površine teritorije. Na vertikalnom profilu Limskog područja diferenciraju se sledeći pojasevi šumskih zajednica:

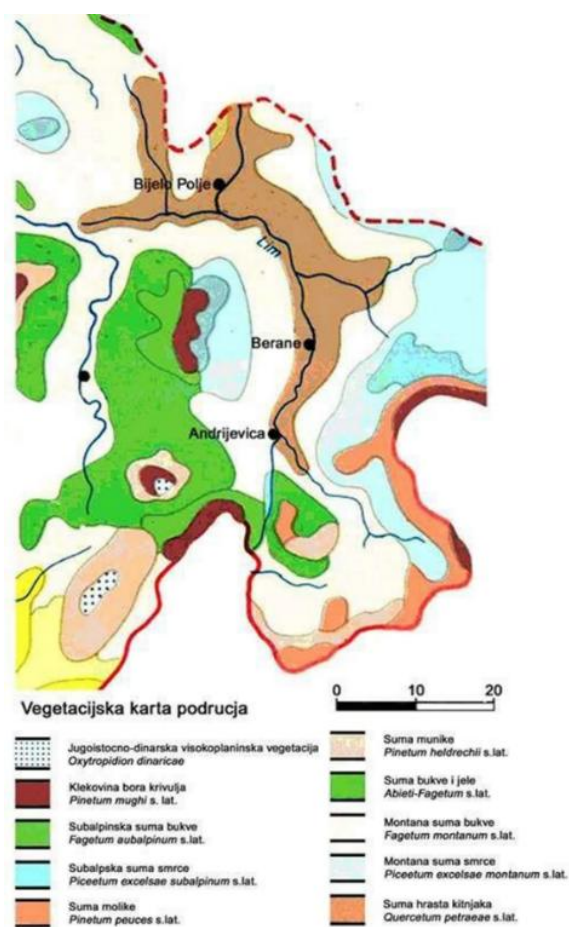
- Šume cera i kitnjaka (*Quercetum petraeae-cerridis*, Lak.) zahvataju 58 km² površina. Uglavnom ih srećemo na južnim ekspozicijama u dolini Lima i donjim delovima njegovih pritoka.
- Šume kitnjaka na kiselim zemljištima (*Quercetum petraeae montenegrinum*, Lak.) povezuju šume cera i kitnjaka sa acidofilnim bukovim šumama. Zahvataju brdske delove doline Lima, kao i srednje i donje tokove većih pritoka, na oko 16% površine šuma ovog područja.
- Montana šuma bukve (*Fagetum montanum*) je najzastupljenija šumska zajednica u Polimlju. Nastavlja se na pojas kitnjakovih šuma i zahvata oko 455 km² u proučavanom području, što predstavlja oko 40% od ukupne površine šuma.
- Šume bukve i jele (*Abieti - Fagetum moesiaca* Bleč. et Lak.) se prostiru iznad montanih šuma bukve u pojasu širine i do 600m. Predstavljaju izuzetno kvalitetne šume i zahvataju 128 km² površine ovog područja.
- Montane šume smrče (*Picetum excelsae montanum*) koje mogu biti monodominantne šume uglavnom hladnih i suvih gorskih staništa, ili smrčevo-jelove šume, koje zauzimaju nešto toplije južne ekspozicije, zahvataju preko 14% površine.
- Subalpijske šume smrče (*Picetum excelsae subalpinum*) prostiru se iznad 1600mn.v. Zauzimaju 23 km² površine proučavanog područja.
- Subalpijske šume bukve (*Fagetum subalpinum*) se nalaze između 1500 i 1800m n.v. na svim ekspozicijama i različitim geološkim podlogama. Zauzimaju 4% od ukupne površine šuma Polimlja.
- Šume munike (*Pinetum heldreichii*) zauzimaju enklave najjužnih ekspozicija na Bjelasici između 1500 i 1700, kao i karbonatne masive na Prokletijama u pojasu 1500-2000 mnv. Zahvataju oko 12km² površine ovog područja.
- Šume molike (*Pinetum peuces*) zauzimaju 58 km² i diferenciraju se u tri zajednice:
 - *Pinetum peuces montenegrinum* Bleč. u subalpijskom pojasu masiva Sjekirice, Zeletina i Visitora između 1800 i 2000 mnv;
 - *Piceo-Pinetum peuces* Lak. - šume molike sa smrčom, koje se javljaju na silikatnim krečnjacima Cmiljevice i Mokre planine, najčešće na sjevernim ekspozicijama između 1700 i 1900 mnv i
 - *Pinetum heldreichii-peuces* Lak. - šume molike sa munikom, koje rastu na južnim ekspozicijama masiva Prokletija između 1700 i 2000 mnv.

Šume bijelog i crnog bora (*Pinetum illiricum calcicolum*) se javljaju u obliku enklava na krečnjačkoj podlozi, na strmim i toplim padinama. Prostiru se na oko 1% površine pod šumama ovog područja. Šume, kao višestruko

značajan ekosistem, imaju veliki društveni, ekonomski i socijalni značaj za razvoj Crne Gore. Sastoji se od niza ekosistema nižeg reda u zavisnosti od vrste šuma, starosti i položaja. Šumski ekosistemi su veoma važni u svim segmentima života i privrede: značajni proizvođači biomase, izvori zdravog i visokokvalitetnog šumskog voća, ljekovitog bilja i pečurki, važno stanište divljih vrsta životinja, glavni faktor za očuvanje i regulisanje sistema voda, pružaju zaštitu od klizišta i erozije, vezuju značajne količine ugljenika i glavni su prečistač vazduha. Osim toga šumski ekosistemi su veoma važni za razvoj lokalne privrede.

Čitavo područje Berana je veoma bogato aromatičnim biljem, neki od karakterističnih predstavnika su: kleka (*Juniperus communis*), uva (*Arctostaphylos uva ursi*), bijela čemerika (*Veratrum album*), kantarion (*Hypericum perforatum*), hajdučka trava (*Achillea millefolium*), podbjel (*Tussilago farfara*), kopriva (*Urtica dioica*), maslačak (*Taraxacum officinalis*), breza (*Betula pendula*), lipa (*Tilia sp.*), šipurak (*Rosa canina*), glog (*Crataegus monogyna*) i dr.

Prilikom izvođenja budućih radova treba voditi računa da se ne unese sjeme, ili na drugi način prenese neka od invazivnih vrsta koja kasnije može da ima negativan uticaj na vegetaciju.

Slika 14. Vegetacijska karta Polimlja (prema Blečić, Lakušić, 1987)

Fauna na području opštine Berana nije dovoljno i sistematično istražena i nedostaju kvalitetni podaci. Ono što se sa sigurnošću može reći da je ovo područje veoma bogato diverzitetom. Ono što uslovljava bogatstvo diverziteta su očuvana životna sredina, raznolikost staništa i povoljni klimatski uslovi kao i geografski položaj.

Zastupljeno je na desetine vrsta sisara među kojima i zaštićene vrste kako na nacionalnom tako i na međunarodnom nivou. Tipični predstavnici sisara na ovom području su: Glis glis – puh, Apodemus sylvaticus – šumski miš, Crocidura suaveolens – vrtna rovčica, Myodes glareolus – šumska voluharica, Sciurus vulgaris – vjeverica, Martes foina – kuna bjelica, Martes martes – kuna zlatica, Mustela nivalis – lasica, Meles meles – jazavac, Vulpes vulpes – lisica, Felis silvestris – divlja mačka, Sus scrofa – divlja svinja, Capreolus capreolus – srna, kao i Natura 2000 vrste Lutra lutra – vidra, Canis lupus – vuk, Ursus arctos – mrki medvjed. Vidra i mrki medvjed osim međunarodnog uživaju i nacionalni stepen zaštite.

Slijepi miševi : mali potkovičar (Rhinolophus hipposideros), veliki potkovičar (Rhinolophus ferrumequinum), južni potkovičar (Rhinolophus euryale), tamni slijepi miš (Vespertilio murinus), ušati slijepi miš (Plecotus auritus), veliki večernjak (Myotis myotis), dugoprsti slijepi miš (Myotis capaccinii), (Pipistrellus kuhlii) – bjeloruski slijepi miš, (Pipistrellus pipistrellus) – mali slijepi mišić, (Hypsugo savii) – savijev slijepi mišić, (Nyctalus noctula) – obični noćnik.

Na teritoriji opštine Berane postoje mnogi speleološki objekti veoma važni za populacije slijepih miševa. Kanjon Kaludarske rijeke je veoma bogat speleološkim objektima (naročito litice na desnoj obali) koji su neistraženi u pogledu slijepih miševa, poput nedavno otkrivene na lokaciji Donja Ržanica, pećina Oštri krš (Minina pećina). Sve vrste faune slijepih miševa (Chiroptera) su zaštićene nacionalnim zakonodavstvom.

Ptice: na teritoriji opštine Berana detektovano je više desetina vrsta ptica. Bogatstvo diverziteta uslovljava mnogo različitih ekoloških tipova staništa na relativno malom prostoru. Naročito dolina rijeke Lim se izdvaja kao veoma povoljno stanište za desetine vrsta ptica. Tako da ovo područje naseljavaju različite grupe, od močvanih koje žive u dolini Lima do grabljivica planinskih predjela. Tipični predstavnici: Ardea cinerea – siva čaplja, Anas platyrhynchos – divlja patka, Circus aeruginosus – eja močvarica, Accipiter gentilis – jasteb, Accipiter nisus – kobac, Buteo buteo – mišar, Falco tinnunculus – vjetruša, Tetrao urogallus – tetrijeb gluhan, Tetrastes bonasia – lještarka, Coturnix coturnix – prepelica, Cuculus canorus – kukavica, Bubo bubo – veloka ušara, Asio otus – mala ušara, Strix aluco – šumska sova, Tyto alba – kukuvija, Athene noctua – sivi ćuk, Otus scops – ćuk, Alcedo atthis – vodomar, Upupa epops – pupavac, Dryocopus martius – crna žuna, Picus viridis – zelena žuna, Picus canus – siva žuna, Dendrocopos major – veliki djetlić, Alauda arvensis – poljska ševa, Galerida cristata – kukmasta ševa, Hirundo rustica – lastavica, Delichon urbicum – piljak, Anthus pratensis – livadska trepteljka, Motacilla alba – bijela pastirica, Motacilla cinerea – gorska pastirica, Cinclus cinclus – vodenkos, Erithacus rubecula – crvenać, Luscinia megarhynchos – slavuj, Turdus merula – kos, Regulus regulus – zlatoglavi kraljić, Parus major – velika sjenica, Aegithalos caudatus – dugorepa sjenica, Pica pica – svraka, Garrulus glandarius – šojka, Carvus monedula – čavka, Carvus corax – gavran, Sturnus vulgaris – čvorak, Passer domesticus – vrabac, Passer montanus – poljski vrabac, Fringilla coelebs – zeba, Curdulus curdulus – češljugar.

Vodozemci i gmizavci: Rana dalmatina - šumska žaba, Rana graeca - grčka žaba, Rana temporaria - zaba travnjača, Bombina variegata - žutotrbi mukač, Pelophylax ridibundus – velika zelena žaba, Lissotriton vulgaris – mali mrmoljak, Ichthyosaura alpestris – planinski mrmoljak, Salamandra salamandra - šareni daždevnjak, Bufo

bufo - obična krastača, Bufo viridis - zelena krastča, Podarcis muralis - zidni gušter, Lacerta viridis - zelenbač, Lacerta agilis - livadski gušter, Zootoca vivipara - planinski gušter, Vipera ammodytes – poskok, Vipera ursinii – šargan, Vipera berus – šarka, Natrix tessellata – ribarica, Zamenis longissimus – šumski smuk, Natrix natrix – bjelouška, Coronella austriaca – smukulja. Od kojih su mnoge zakonom zaštićene vrste, kako na nacionalnom tako i na međunarodnom nivou, a neke od njih su i Natura vrste.

Ribe: Rijeka Lim sa svojim pritokama je najbogatija rijeka u smislu diverziteta riba od svih rijeka Crnomorskog sliva. U blizini predmetne lokacije je ušće Bistrice u Lim, a u nastavku dajemo popis riba na području Lima sa pritokama u Beranskoj opštini: Oncorhynchus mykiss - kalifornijska pastrmka, Salmo labrax - crnomorska pastrmka, Hucho hucho - mladica, Thymallus thymallus - lipijen, Alburnoides bipunctatus- ukljevica, Barbus balcanicus - balkanska potočna mrena, Barbus barbus - mrena, Chondrostoma nasus - skobalj, Gobio obtusirostris - mrenica, krkuša, Phoxinus phoxinus – gaovica, Alburnus alburnus – zelenak, Squalius cephalus – klijen, Telestes agassii – jelšovka, Barbatula barbatula – brkica, Sabanejewia balcanica – balkanski vijun, Cottus gobio – peš, Cobitis elongata – vijunica 4.

6.3. Zemljište

Cilj ispitivanja zemljišta je dobijanje podataka o stepenu i karakteristikama zagađenja, kao i vrstama prisutnih polutanata. Pored toga, cilj je identifikovati osjetljiva i opterećena područja, posebno u zoni zaštite vodoizvorista. Pored zona sanitarne zaštite, sistematski ispitivanje kvaliteta zemljišta vrši se i u okviru gradskih parkova i rekreativnih zona, u blizini industrijskih objekata i pored velikih saobraćajnica. Kako se uzorci zemljišta ne uzimaju u blizini predmetnog kompleksa ne može se pouzdano utvrditi niti dati konačan sud o kvalitetu zemljišta, već je moguće dati samo opšti prikaz stanja zagađenosti zemljišta na osnovu poznatih činjenica i istraživanjima na sličnim lokalitetima u blizini.

Postoji mogućnost da je zemljište u okolini predmetne lokacije djelimično opterećeno zagađujućim materijama porijeklom od saobraćaja, koji se odvija u blizini magistralne saobraćajnice, a i zagađujućim materijama koje u zemljište dospijevaju i iz drugih izvora zagađenja, bilo porijeklom iz atmosfere – spiranjem, padavinama ili direktno sedimentacijom, ili preko otpadnih voda kao zagađivača zemljišta, ili putem čvrstog otpada različitog porijekla.

Pored zona sanitarne zaštite, sistematski ispitivanje kvaliteta zemljišta vrši se i u okviru gradskih parkova i rekreativnih zona, u blizini industrijskih objekata i pored velikih saobraćajnica. Kako se uzorci zemljišta ne uzimaju u blizini predmetnog kompleksa ne može se pouzdano utvrditi niti dati konačan sud o kvalitetu zemljišta.

Na kvalitet zemljišta utiču mnogi faktori od kojih su najznačajniji: podloga, reljef, klima, hidrografija, vegetacija i čovjek. Maksimalno dozvoljene količine (MDK) opasnih i štetnih materija u zemljištu prema Pravilniku o dozvoljenim količinama opasnih i štetnih materija u zemljištu i metodama za njihovo ispitivanje ("Sl. list RCG", br. 18/97) predstavljene su u tabeli 10.

Red. br.	Element	Hemijska oznaka	MDK u zemljištu u mg/kg zemlje
1.	Kadmijum	Cd	2
2.	Olovo	Pb	50
3.	Živa	Hg	1,5
4.	Arsen	As	20
5.	Hrom	Cr	50
6.	Nikl	Ni	50
7.	Fluor	F	300
8.	Bakar	Cu	100
9.	Cink	Zn	300
10.	Bor	B	5
11.	Kobalt	Co	50
12.	Molibden	Mo	10

Tabela 10. Maksimalno dozvoljene količine (MDK) opasnih i štetnih materija u zemljištu

Da bi se izvršila procjena kvaliteta zemljišta na posmatranom prostoru iskorišćene su hemijske analize zemljišta, koje su urađene u 2019. godine, za 5 lokacija u Beranama i to:

- Obradivo zemljište pored saobraćajnice Berane-Rožaje;
- Poljoprivredno zemljište uz industrijsku zonu;
- Beran Selo - poljoprivredno zemljište u blizini deponije „Vasove vode“;
- Trafostanica Rudeš - Crnogorski elektroprenos i
- Trafostanica Rudeš - Elektrodistribucija.

Rezultati ispitivanja zagađenosti zemljišta pokazuju sledeće:

- U uzorcima zemljišta sa lokacija pored saobraćajnice Berane-Rožaje, u blizini industrijske zone, kao i u blizini deponije „Vasove vode“, osim fluora (koji se pripisuje karakterističnom geohemijskom sastavu zemljišta u Crnoj Gori, koje je prirodno bogato ovim elementom) vrijednosti svih ispitivanih neorganskih, kao i svih organskih, parametara evidentirani su u propisanim okvirima.
- U uzorku zemljišta uzorkovanom na lokaciji trafostanica Rudeš (Crnogorski elektroprenos) sadržaj svih ispitivanih parametara nalazi se u okvirima Pravilnikom normiranih vrijednosti, dok u uzorku zemljišta trafostanica Rudeš (Elektrodistribucija) samo sadržaj PAH-ova prevazilazi propisanu granicu. Pošto se lokacija objekta nalazi pored prometne saobraćajnice, treba očekivati da je zemljište na njoj i njenom užem okruženju pod uticajem izduvnih gasova iz prevoznih sredstava.

6.4. Vode

Zakon o vodama („Sl. list CG” br. 27/07, 22/11, 32/11, 47/11, 48/15, 52/16, 55/16 i 2/17) predstavlja zakonsku osnovu za zaštitu površinskih i podzemnih voda u Crnoj Gori, kojom se definiše kategorizacija i klasifikacija površinskih i podzemnih voda. Našim zakonskim propisima kao i Pravilnikom o načinu i rokovima utvrđivanja statusa površinskih voda („Sl. list CG”, 25/19) i Pravilnikom o načinu i rokovima utvrđivanja statusa podzemnih voda („Sl. list CG”, 52/19), izvršena je klasifikacija i kategorizacija površinskih i podzemnih voda na kopnu i priobalnih morskih voda u Crnoj Gori.

Prema namjeni vode se dijele na:

Vode koje se mogu koristiti za piće i prehrambenu industriju na osnovu graničnih vrijednosti 50 parametara i razvrstavaju se u četiri klase, i to:

- Klasa A - vode koje se u prirodnom stanju, uz eventualnu dezinfekciju, mogu koristiti za piće,
- Klasu A1 - vode koje se poslije jednostavnog fizičkog postupka prerade i dezinfekcije mogu koristiti za piće;
- Klasu A2 - vode koje se mogu koristiti za piće nakon odgovarajućeg kondicioniranja (koagulacija, filtracija i dezinfekcija);
- Klasu A3 - vode koje se mogu koristiti za piće nakon tretmana koji zahtijeva intenzivnu fizičku, hemijsku i biološku obradu sa produženom dezinfekcijom i hlorinacijom, odnosno koagulaciju, flokulaciju, dekantaciju, filtraciju, apsorbciju na aktivnom uglju i dezinfekciju ozonom ili hlorom.

Sistematska kontrola kvaliteta površinskih voda rijeke Lim na teritoriji u Beranama i kod Bijelog Polja vrši se radi: procjene boniteta vodotoka, praćenja trenda zagađivanja voda i sposobnosti samoprečišćavanja, kao i ocjene podobnosti za vodosnadbijevanje, rekreaciju građana i navodnjavanje, a u cilju zaštite izvorišta vodosnadbijevanja, zaštite zdravlja stanovništva, očuvanja kvaliteta vodnih resursa i prevencije uključivanja perzistentnih opasnih neorganskih i organskih materija u lance ishrane. Analizirani uzorci voda pokazuju da vode površinskih tokova pripadaju kiselim vodama pH vrijednosti se kreće oko 6.38 do 7,52. Prema stepenu tvrdoće izražene u Njemačkim stepenima (0dH) analizirani uzorci pripadaju srednje tvrdim vodama. U hidrološkom minimumu od 6.9 do 7.2 dH a u hidrološkom maksimumu od 7.8 dH. Temperatura vode Lima se kreće od 10 do 19 OC. Sa aspekta fizičkih karakteristika voda je čista, prozirna, bez boje mirisa i ukusa. Posljednjih dvadeset godina vrši se stalna kontrola. Kontrolu vrši nadležna institucija (J.U. Institut za zdravlje – Podgorica), dok se uzimanje uzoraka kako pijaće tako i sirove vode kao i analiza (hemijskih i mikrobioloških) vrši u skladu sa propisanim pravilnicima. Faktori koji utiču na kvalitet voda određeni su u najširem smislu osobinama prostora u kojima se vode formiraju. Oni mogu biti prirodni i vještački. Osnovni prirodni faktori kvaliteta voda su: položaj prostora, klimatski faktori, hidrološki, geomorfološki, geološki. Vještački faktori kvaliteta voda su posledice ljudske aktivnosti.

Kad su u pitanju podzemne vode, voda je pokazala, sa aspekta osnovnih fizičko hemijskih elemenata, dobar status. Kvalitet vode u 100,0% određenih parametara je pokazao odličan kvalitet, tj. dobar status. Što se tiče sadržaja zagađujućih supstanci detektovano je $As=0,65\mu g/l$, dok su kod ostale 3 ispitivane supstance (Pb,Cd,Hg) koncentracije bile ispod LOQ ($\mu g/l$ za $Pb<0,20$; $Cd<0,10$; $Hg<0,05$), a što se tiče mikrobiološkog kvaliteta u vodi je bilo prisustvo koliformnih bakterija (47-525/100ml), fekalnih bakterija (3-4/100ml) i živih (12-17/100ml).

Rijeka Lim dijeli opštinu Berane od juga prema sjeveru na dva približno jednaka dijela, tj. nalazi se u gornjem slivu Lima tj. Gornjem Polimlju.

Ispitivanje kvaliteta površinskih voda u Crnoj Gori u 2021. godini, realizovano je u 2-4 serije mjerenja za osnovne fizičko-hemijske parametre, u periodu jun-decembar i obuhvaćena su tri godišnja doba, kao i period malih voda- kada je zagađenje voda najveće, kao i njihovo korišćenje.

6.5. Vazduh

Donošenjem Pravilnika o načinu i uslovima praćenja kvaliteta vazduha („Sl. list CG”, br. 21/11) propisan je način

praćenja kvaliteta vazduha i prikupljanje podataka, kao i referentne metode mjerenja, kriterijumi za postizanje kvaliteta podataka, obezbjeđivanje kvaliteta podataka i njihova validacija. U skladu sa Uredbom o uspostavljanju mreže mjernih mjesta za praćenje kvaliteta vazduha („Sl. list CG”, br. 44/10, 13/11, 64/18), teritorija Crne Gore podijeljena je u tri zone (tabela 11.), koje su određene preliminarnom procjenom kvaliteta vazduha u odnosu na granice ocjenjivanja zagađujućih materija, na osnovu dostupnih podataka o koncentracijama zagađujućih materija i modeliranjem postojećih podataka. Granice zona kvaliteta vazduha podudaraju se sa spoljnim administrativnim granicama opština koje se nalaze u sastavu tih zona.

Zona kvaliteta vazduha	Opštine u sastavu zona
Zona održavanja kvaliteta vazduha	Andrijevića, Budva, Danilovgrad, Herceg Novi, Kolašin, Kotor, Mojkovac, Plav, Plužine, Rožaje, Šavnik, Tivat, Ulcinj i Žabljak
Sjeverna zona u kojoj je neophodno unaprijeđenje kvaliteta vazduha	Berane, Bijelo Polje i Pljevlja
Južna zona u kojoj je neophodno unaprijeđenje kvaliteta vazduha	Bar, Cetinje, Nikšić i Podgorica

Tabela 11. Zone kvaliteta vazduha

Iz navedene tabele se vidi da Opština Berane spada u sjevernu zonu kvaliteta vazduha. U tabeli 1. prikazane su granične vrijednosti emisija CO, SO₂, NO₂ i PM₁₀, shodno Uredba o utvrđivanju vrsta zagađujućih materija, graničnih vrijednosti i drugih standarda kvaliteta vazduha („Sl. list CG”, br. 25/12).

Zagađujuća materija	Period usrednjavanja	Granična vrijednost za zaštitu zdravlja ljudi
CO	Maksimalna osmočasovna srednja dnevna vrijednost	10 mg/m ³
SO ₂	Jednočasovna srednja vrijednost	350 µg/m ³ , ne smije se prekoračiti više od 24 puta tokom jedne godine
	Dnevna srednja vrijednost	125 µg/m ³ , ne smije se prekoračiti više od 3 puta tokom jedne godine
NO ₂	Jednočasovna srednja vrijednost	200 µg/m ³ , ne smije se prekoračiti više od 18 puta tokom jedne godine
	Godišnja srednja vrijednost	40 µg/m ³

PM10	Dnevna srednja vrijednost Godišnja srednja vrijednost	50 µg/m ³ , ne smije se prekoračiti više od 35 puta tokom jedne godine 40 µg/m ³
------	--	--

Tabela 12. Popis zagađujućih materija

Na predmetnoj lokaciji kvalitet vazduha nije praćen. Međutim, prema rezultatima monitoringa kvaliteta vazduha koju je realizovao HMZ tokom 2014.godine na stanici u Beranama gdje je praćen sadržaj sumpordioksida, ukupnih azotnih oksida, prizemnog ozona, dima i čađi, lebdećih čestica i taložnih materija i teških metala i policikličnih aromatičnih ugljovodonika, kao i kvalitet padavina. Sadržaj sumpordioksida je bio uglavnom vrlo nizak, čak godišnje srednje vrijednosti su bile ispodgranice detekcije. Takođe je i sadržaj azotovih oksida bio ispod propisanih normi. Izmjerene su i relativno niske vrijednosti sadržaja dima. Maksimalne vrijednosti ovih čestica su evidentirane tokom zimskog perioda, što upućuje na dodatni doprinos emisije od grijanja. Pojava kiselih kiša u 2014. godini u Beranama iznosila je 2,13%. Podaci pokazuju da je kvalitet vazduha u Beranama ocjenjivan na osnovu sadržaja osnovnih i specifičnih zagađujućih materija zadovoljavajući. Iako se zadnjih godina od strane Agencija za zaštitu životne sredine Crne Gore ne vrše mjerenja kvaliteta vazduha u Beranama, ipak se može reći da je vazduha pod određenim opterećenjem od gasova koji nastaju od sagorijevanja različitih goriva koja se koriste u toku grejne sezone. Drugi mogući izvor zagađenja vazduha je saobraćaj. On je najdinamičniji u ljetnjoj sezoni. Nepovoljni efekti mogu se osjetiti na malom prostoru, uz frekventne saobraćajnice u relativno kratkim periodima i nepovoljnim meteorološkim uslovima. Kako se lokacija objekta nalazi uz magistralni put Berane-Andrijevića, treba očekivati da je vazduh na lokaciji pod određenim uticajem izduvnih gasova iz prevoznih sredstava.

6.6. Buka

U okruženju predmetne lokacije nijesu vršena mjerenja buke.

U skladu sa Zakonom o zaštiti od buke u životnoj sredini (Sl. list CG, br. 28/11) i Pravilnikom o graničnim vrijednostima buke u životnoj sredini, načinu utvrđivanja indikatora buke i akustičkih zona i metodama ocjenjivanja štetnih efekata buke (Sl. list CG, br. 60/11), izvršeno je akustično zoniranje radi određivanja akustičkih zona na području opštine Berane u cilju zaštite ljudi od buke.

Naselje Buče spada u Zonu mješovite namjene.

6.7. Pejzaž i topografija

Projektom objekta i njegovim vanjskim uređenjem obezbijeđeno je vizuelno jedinstvo cjelovitog prostornog rješenja kod kojeg će objekat zadržati svoj identitet i arhitektonski izraz adekvatan svojoj funkciji bez narušavanja prisutnog već formiranog ambijenta u neposrednom okruženju. Projektovano vanjsko uređenje slijedi klimatske i druge endemske karakteristike mjesta i svojim rješenjem i izborom materijala doprinosi postojećoj fizionomiji sredine.

6.8. Klimatski činioci

Klimatski činioci predmetnog lokaliteta su detaljno obrađeni u poglavlju OPIS LOKACIJE ovog Elaborata.

6.9. Izgrađenost prostora

Intenzivna pređašnja višegodišnja izgradnja na području opštine Berana uslovlila je stvaranje industrijske zone grada, koje su praćene opremanjem i uređenjem, čime su stvorene određene urbane i privredne cjeline. Normativnim rješenjima i planskom dokumentacijom usmjerava se korišćenje prostora u pravcu maksimalne zaštite prirodnih uslova i pejzaža, gdje svaki korisnik doprinosi njihovom očuvanju i unapređenju.

6.10. Zaštićena prirodna dobra i kulturna dobra

Zaštićena prirodna dobra

Teritoriji Opštine Berane pripadaju dva područja koja po nacionalnom zakonodavstvu imaju status zaštićenih prirodnih područja.

To su: NP Biogradska gora i zajednica bora kruvulja na Bjelasici koja ima status spomenika prirode. Bjelasica sa NP "Biogradska gora" svojim geografskim položajem, geološkom građom, reljefom, klimom, hidrografijom, raznovrsnim biljnim i životinjskim svijetom čine jedinstvenu biogeografsku i ekološku cjelinu. Ovo područje karakteriše prisustvo mnogih endemičnih vrsta i habitata, zbog čega je prepoznato kao IPA i IBA područje (važno stanište za biljke i ptice), odnosno potencijalno IFA područje (važno stanište gljiva). Jedić (*Aconitum toxicum*), balkanska kiselica (*Rumex balcanicus*), srpska pančićija (*Pancicia serbica*), bosanski kaćun (*Dactylorhiza cordigera* subsp. *bosniaca*), velebitski virak (*Alchemilla velebitica*), crnogorska petoprnsnica (*Potentilla montenegrina*), derflerova lazarkinja (*Asperula doerflerii*) - su endemične biljke sa ovih prostora. Ovdje raste preko 700 vrsta gljiva, boravi oko 150 vrsta ptica, 13 vrsta vodozemaca, 26 gmizavaca, 99 vrsta noćnih leptira, 27 vrsta puževa golaća. Od habitata koji se nalaze na Appendix-u I Bernske Konvencije na Biogradskoj gori je prisutno njih 11.

Kulturna dobra

Opština Berane brine o 32 nepokretna dobra. Jedni od najvažnijih su manastir Djurdjevi Stupovi i Polimski muzej. Na teritoriji opštine Berane nalazi se 32 nepokretna kulturna dobra:

- Ostaci crkve u Budimlju
- Rimski Castrum
- Manastir Đurđevi Stupovi

- Manstir Šudikova
- Zgrada stare osnovne škole
- Spomen ploča na Gimnaziji, sjedište ISNO, 18.VIII.1941
- Spomen – ploča na mjestu pogibije Milana Kuča, Kaludar
- Spomen – ploča gdje je održana skupština za izbor ISNOO, 1.VII.1941.
- Spomen – ploča, Podgrađe
- Spomen – ploča, Zabrdje
- Spomen – ploča u znak sjećanja na pogibiju Radomira Mitrovića, Bioča
- Spomen – ploča na mjestu gdje je pukla prva puška jula 1941., Miljac, Lutac
- Spomen – ploča na mjestu gdje je formiran I bataljon Komskog NO odreda, Goražde, Miljac
- Spomen – obelisk, Jasikovac
- Spomen – ploča na kuci Đoka Pajkovića, Lužac
- Spomen – obelisk palim borcima sela Lužac
- Spomen – grobnica partizana Nivakovića, Kape Kaludarske
- Spomen – bista Ivana Milutinovića, Berane
- Spomen – bista Radmile Nedić, Berane
- Spomen – ploča 14-orici strijeljanih 1943., Berane
- Spomen – ploča na Zadužnom domu Polica
- Spomen – ploča na Zadužnom domu, Budimlja
- Spomen – ploča 42-ci strijeljanih partizana, Lubnice
- Spomen – ploča na Osnovnoj školi, Rijeka Marsenica
- Spomen – ploča na Zadužnom domu, Sekular
- Spomen – grobnica na groblju, Berane
- Spomen – ploča na mjestu gdje je formiran II Bataljon „Milos Malisić“
- Spomen – ploča 42-ci strijeljanih partizana, Lubnice
- Spomen – ploča na Osnovnoj školi, Konjuši
- Spomen – ploča na Osnovnoj školi, Zabrdje
- Spomen – ploča na Zadužnom domu, Vinicka

- Spomen – ploča na Zadužnom domu, Pesca

Polimski muzej: Polimski muzej je opštinska javna ustanova koja obavlja muzejsku djelatnost, osnovana 1953. godine, kao regionalni muzej kompleksnog tipa za teritoriju Gornjeg Polimlja: Berane, Plav, Andrijevicu, Rožaje i Bijelo Polje. Zgrada u kojoj je smješten Muzej, podignuta je početkom XX vijeka za potrebe „Trezvenjačke omladine“ i „Sokolskog društva“. Muzej posjeduje sljedeće zbirke: arheološku, etnografsku, umjetničku, istorijsku, numizmatičku, heraldičku i zbirku fotografija. Polimski muzej posjeduje i stručnu biblioteku sa oko 3.000 knjiga. Arheološka zbirka sadrži oružje, oruđe, keramiku i nakit iz neolitskog, ilirskog i rimskog perioda. U fondu se nalazi veoma vrijedan materijal sa neolitskog lokaliteta Beran – krša. Interesantne su i ranohrišćanske ploče iz crkve u Budimlju. Ilirska epoha je zastupljena raznovrsnim primjercima oružja i oruđa. Posebnu vrijednost arheološke zbirke čini trinaest predmeta od ćilibara sa predstavama lova iz Lisijevog polja. U Polimskom muzeju se nalazi pancir košulja, slučajno iskopana kod Berana, u mjestu zvanom Donja Ržanica. Teška je 18,5 kg, a pretpostavlja se da je iz vremena krstaških ratova. Pored navedenog, Muzej posjeduje i etnografsku zbirku koja govori o narodnom životu, kulturi i običajima stanovnika ovog kraja, kao i djela istaknutih akademskih slikara iz Berana. Spomen kompleks “Sloboda” na brdu Jasikovac, proglašen je nedavno za kulturno dobro od nacionalnog značaja, u decembru 2022.godine, o čemu je rješenje donijela Uprava za zaštitu kulturnih dobara Crne Gore.

Spomen-kompleks Jasikovac: Na brdu Jasikovac, koje se nalazi na samo kilometar od centra grada, još 1977. godine podignut je ovaj jedinstven spomenik na području Crne Gore.

Spomenik je djelo poznatog arhitekta Bogdana Bogdanovića i predstavlja simbol borbe za oslobođenje koja se vodila u Beranskom kraju tokom balkanskih, Prvog i Drugog svjetskog rata. Spomenik je podignut na mjestu gdje su 17. jula 1941. godine njemački okupatori strijeljali beranske rodoljube. Spomen-kompleks na Jasikovcu čine spomenik „Slobode“ visok 18 metara. U obliku je kupe i podsjeća na fišek ili zrno metka. Oko kupe je poređano četrdeset velikih blokova poliranog granita na kojima se nalaze natpisi i ornamenti, uklesano je dvesta pedeset kvadratnih metara ornamentike i ispisano 10.000 slova, koja govore o istoriji ovog kraja.

Spomen-kompleks Jasikovac i parkovska površina čine jedinstvenu cjelinu sa popločanim stepeništem, hodnim stazama i zasvođenim prolazima koji vode ka centralnom dijelu spomenika, koncipiranom kao amfiteatar. Proglašenje kulturnim dobrom Crne Gore, ovog spomen-kompleksa, dopriniće i njegovoj boljoj valorizaciji.

Manastir Djurdjevi stupovi: Ovaj manastir, udaljen dva kilometra od centra grada, najznačajniji je spomenik istorije i kulture ovoga kraja. Podignut početkom 13.vijeka, bio je sjedište Budimljanske episkopije koju je osnovao Sveti Sava. Pet puta je paljen i rušen i pet puta obnavljan i osveštavan. Pored ostataka fresaka, u manastiru se čuva i veliki krst, remek-djelo kujundžijske vještine majstora XIX vijeka, kao i veliko jevanđelje srebrnih korica. Na ostacima fresaka se poznaje ruka dečanskih majstora, porijeklom iz kotorske škole slikanja, koji su naslikali sav ciklus monologa, ilustrovanog crkvenog kalendara, po dečanskom uzoru. Freskopis u drugoj priprati vjerovatno je djelo Strahinje Budimljanina.

Džamija Petnjica-Berane :Ovo je jedina trospratna džamija u regionu i nalazi se oko 20 km istočno od Berana. To je jedna od najvećih džamija na Balkanu i može da primi 1200 vernika. Odlikuje se jedinstvenom arhitekturom sa

ručno rezbarenim drvenim stubovima, pa osim vjerskog opredstavlja i interesantno i značajno kulturno obilježje ovog kraja.

Arheološko nalazište Tumba grad: u selu Donja Ržanica predstavlja neprocjenjivo arheološko blago koje se smatra da će doprinijeti popularizaciji kulture i procvatu turizma u ovom dijelu države. Neobično za ovakva utvrđenja i uporišta predstavlja veliki broj pokretnih arheoloških nalaza. Prilikom sprovedenih arheoloških istraživanja pronađeno je mnoštvo pokretnog arheološkog materijala. Najveći broj nalaza čine trobridni vrhovi strijela, manji i veći gvozdeni noževi i nekoliko namjenskih, kujundžijskih alata i mnoštvo gvozdениh klinova i klanfi različitih dimenzija.

7. OPIS MOGUĆIH ZNAČAJNIH UTICAJA PROJEKTA NA ŽIVOTNU SREDINU

Opis mogućih značajnih uticaja projekta na životnu sredinu

Mogućí uticaji predmetnog objekta za na životnu sredinu na navedenoj lokaciji mogu se javiti:

- u toku izgradnje objekta
- u toku eksploatacije objekta
- u slučaju akcidenta

7.1. Vazduh

Uticaj na kvalitet vazduha u toku izgradnje

Pri realizaciji predmetnog objekta usled rada mašina, transportnih sredstava u vazduh mogu dospjeti različite materije, koje mogu biti opasne i štetne. U ovoj fazi radi se o pojavi privremenog karaktera.

Mašine će obavljati aktivnosti u tačno određenim dnevnim intervalima i pri povoljnim meteorološkim uslovima (ne u uslovima jakih vjetrova i sl.).

Mjesto izvođenja radova će biti ograđeno, propisno označeno sa istaknutim neophodnim podacima.

Proračun aerogađenja na lokaciji samog projekta nije urađen.

Smatra se da izgradnja ili rekonstrukcija predmetnog objekata neće značajnije uticati na kvalitet vazduha .

Kako se radi o povremenim poslovima kada se mašine nalaza u pokretu, često mijenjaju pravac i mjesto, primjena poznatih modela za procjenu imisionih koncentracija gasova i PM čestica često nije primjenjiva.

U tabeli 20. su prikazane granične vrijednosti imisija CO, SO₂, NO₂ i PM₁₀, shodno uredbi o utvrđivanju vrsta zagađujućih materija, graničnih vrijednosti i drugih standarda kvaliteta vazduha (Sl.list CG, br.25/12).

Zagađujuća materija	Period usrednjavanja	Granična vrijednost za zaštitu zdravlja ljudi
CO	Maximalna osmočasovna srednja dnevna vrijednost	10 mg/m ³
SO ₂	inočasovna srednja vrijednost	350 µg/m ³ , ne smije se prekoračiti više od 24 puta tokom jedne godine
	Dnevna srednja vrijednost	125 µg/ m ³ , ne smije se prekoračiti više od 3 puta tokom jedne godine
NO ₂	Jednočasovna srednja vrijednost	200 µg/m ³ , ne smije se prekoračiti više od 18 puta tokom jedne godine
	Godišnja srednja vrijednost	40 µg/m ³
PM ₁₀	Dnevna srednja vrijednost	50 µg/m ³ , ne smije se prekoračiti više od 35 puta tokom jedne godine
	Godišnja srednja vrijednost	40 µg/m ³

Tabela 13. Granična vrijednost imisije za neorganske materije

Izduvni gasovi iz angažovane građevinske mehanizacije pri izgradnji objekta smatra se da neće predstavljati poseban problem. Meteorološki uslovi kao što su brzina i pravac vjetra, temperatura i vlažost imaju uticaja na

širenje ovih gasova, ali je povoljna okolnost ta što je riječ o radovima privremenog a ne stalnog karaktera.

Uticaj na kvalitet vazduha tokom eksploatacije

U toku eksploatacije neće doći do emisije štetnih gasova, ne u takvim koncentracijama u okolinu da bi se izazvale štetne i osjetne posljedice na kvalitet vazduha i klimatske karakteristike

Kao gorivo za kotao koristiće se drva i pellet ii, ali se predlaže ugradnja filtera (za srednju ili finu filtraciju) na dimovodne sisteme koji će smanjiti količinu sitnih dimnih čestica i zagađujućih materija.

Emisija sitne prašine i gasova od zavarivanja takođe se očekuje ali u okviru proizvodnog pogona.

Izdumni gasovi od vozila koja će pristupati objektu, svakako da će biti prisutni ali ne u koncentracijama koje bi uticale na kvalitet vazduha šire okoline.

7.2. Buka

Buka u toku izgradnje

Prilikom izgradnje objekta upotrebom građevinskih mašina, motori koji ih pokreću proizvode određeni nivo buke koja je zakonski limitirana za pojedine zone. Radovi će se izvoditi u toku dana, a buka će biti usklađena sa relevantnim Pravilnikom. S obzirom na blizinu magistralnog puta Berane-Andrijevića smatra se da buka u ovoj fazi neće značajno uticati na nivo buke koji emituju vozila (teretna, putnička) koja se kreću istim.

Buka u toku eksploatacije

Glavni izvori buke se nalaze unutar proizvodnog objekta, a to su uglavnom aparati i mašine na kojima i sa kojima se po ranije opisanom postupku vrši rezanje, zavarivanje, bušenje PVC konstrukcija na sebi imaju pokretne dijelove. Izvan prostorija buka može da se javi na ventilacionim sistemima i transportnim mašinama (kamioni, viljuškari), kao i buka koja dopire iz unutrašnjosti pogona. Širenje buke iz proizvodnog objekta, ne očekuje se dalje od predmetne lokacije tj.parcele.Kako će tokom cijelog radnog vremena zaposleni u proizvodnoj hali biti izloženi uticaju buke Investitoru će se predložiti da obezbijedi mjerenje uslova radne sredine i odgovarajuću ličnu zaštitnu opremu za zaposlene, koja će služiti minimiziranju negativnih uticaja buke na sluh.

7.3. Vode

Uticaj na vode u toku izgradnje

U fazi izgradnje predmetnog objekta na površini terena mogu dospjeti otpadne materije, koje mogu biti opasne i štetne (mašinsko ulje, gorivo i sl.) i tako uticati na kvalitet voda. Vjerovatnoća pojave takvih materija, koje bi značajno uticale na kvalitet zemljišta i eventualno podzemnih voda, ne može se definisati, ali određeni rizik postoji i on se mora svesti na najmanju moguću mjeru adekvatnom organizacijom gradilišta i za slučaj opasnih i štetnih materija pažljivim i propisnim rukovanjem.

Uticaj na vode u toku eksploatacije

Tokom eksploatacije objekta sanitarno-fekalne vode, koji će proizvoditi zaposleni u objektu odvodit će se u septičku jamu. Vode od čišćenja pranja prostorija također se mogu ispuštati u septičku jamu.

Voda koje će se koristiti za pranje ili čišćenje proizvodnih dijelova biće u malim količinama.

Ne očekuje se da će objekat imati štetno djestvo na podzemne i površinske vode ni pri izgradnji ni pri eksploataciji. Cijeneći navedeno, vrstu djelatnosti, namjenu i lokaciju može se konstatovati da prilikom izvođenja i eksploatacije predmetnog objekta ne može doći do zagađivanja površinskih i podzemnih voda.

Mogućnost za prekogranični uticaj faktički ne postoji.

7.4. Zemljište

Uticaj na zemljište u toku izgradnje

Čvrsti otpad iz cjelokupnog objekta će se odlagati u metalne kontejnere. Kao sastavni dio radova u građevinarstvu pojavljuju se i iskopi. Materijal koji bi se eventualno javio tokom iskopa koristio bi se za nasipanje temelja oko objekta, a višak materijala bi se odvezio na deponiju koju određuje nadležni organ lokalne uprave.

Neorganizovano odlaganje čvrstog otpada van zatvorenih kontejnera predstavlja opasnost za životnu sredinu. Zato, sav čvrsti otpad treba odlagati u metalne kontejnere koje bi uklanjalo preduzeće nadležno za komunalne poslove u ovoj opštini. Na ovaj način neće doći do negativnog uticaja na zemljište.

Površina koju pokriva objekat bruto: 793,98 m², neto površina objekta : 704,03 m²

u odnosu na zbirnu površinu predmetnih parcela koja iznosi 4769 m² je prema zadatim UTU.

Lokacija objekta ne pokriva nalazišta minerala, paleontoloških i mineraloških pojava koje su ili bi trebalo biti zaštićene.

Uticaj na zemljište u toku eksploatacije

Promjena topografije se ne očekuje, kao ni pojava klizišta i erozije zemljišta.

7.5. Stanovništvo

Uticaj na lokalno stanovništvo u toku izgradnje

Predmetni objekat će biti vidljiv većem broju ljudi s obzirom na predmetnu lokaciju a i blizinu puta Berane-Andrijevića. Prilikom realizacije objekta, gradilište će biti propisno obezbijeđeno, ograđeno i obilježeno čime će se smanjiti prateći negativni vizuelni efekti, koji prate sve građevinske aktivnosti. Ali treba napomenuti da su ovi vizuelni efekti privremenog karaktera.

R.br	Parametar	Jedinica mjere	Maksimalno dopuštena Koncentracija(MDK)
1	pH		6-9
2	Temperatura	°C	40
3	Boja	mg/l Pt skale	20
4	Miris		primijetan
5	Taloživematerije	ml/lh	10
6	Ukupne suspendovane materije	mg/l	300
7	BPK5	mgO2/l	500
8	HPK (K2Cr2O7)	mgO2/l	700
9	Aluminijum	mg/l	4,0
10	Arsen	mg/l	0,2
11	Bakar	mg/l	1,0
12	Barijum	mg/l	5,0
13	Bor	mg/l	4,0
14	Cink	mg/l	2,0
15	Kobalt	mg/l	2,0
16	Kalaj	mg/l	2,0
17	Kadmijum	mg/l	0,1
18	Živa	mg/l	0,01
19	Ukupni hrom	mg/l	2,0
20	Hrom	mg/l	0,2
21	Mangan	mg/l	4,0
22	Nikal	mg/l	2,0
23	Olovo	mg/l	2,0
24	Selen	mg/l	0,1
25	Srebro	mg/l	0,5
26	Gvožđe	mg/l	5,0
27	Vanadijum	mg/l	0,1
28	Ukupni fenoli	mg/l	0,5
29	Fluoridi	mg/l	5,0
30	Sulfiti	mg/l	10
31	Sulfidi	mg/l	1,0
32	Sulfati	mg/l	400
33	Hloridi	mg/l	500
34	Ukupni fosfor	mgP/l	7
35	Aktivni hlor	mg/l	0,3
36	Amonijum jon (N)	mgN/l	15,0
37	Nitriti (N)	mgN/l	30,0
38	Nitrati (N)	mgN/l	50,0
39	Mineralna ulja	mg/l	10,0
40	Ukupna ulja i masnoće	mg/l	50
41	Aldehidi	mg/l	2,0
42	Alkoholi	mg/l	10
43	Ukupni aromatični ugljovodonici	mg/l	0,4
44	Ukupni nitrirani ugljovodonici	mg/l	0,1
45	Ukupni halogeni ugljovodonici	mg/l	1,0
46	Ukupni organo fosfatni pesticidi	mg/l	0,1
47	Ukupni organohlorni pesticidi	mg/l	0,05
48	Ukupne površinski aktivne supstance	mg/l	20,0
49	Ukupni deterdženti	mg/l	4,0
50	Radioaktivnost	Bq/l	1,0

Tabela 14. Maksimalno dozvoljene koncentracije u otpadnim vodama za ispuštanje u prirodni recipijent

Uticaj na lokalno stanovništvo u toku eksploatacije

Rad posmatranog poslovnog objekta neće imati uticaja na migracije stanovništva.

U objektu će biće zaposlen određen broj ljudi, a normalno funkcionisanje proizvodnog objekta neće imati negativan uticaj na ljudsko zdravlje kroz zagađenje vazduha, voda ili zemljišta, niti kroz uticaj fizičkih štetnosti, jer će u Poglavlju 8. biti propisan čitav niz odgovarajućih mjera, uz pomoć kojih će se zaštitom životne sredine spriječiti ili ublažiti potencijalan negativan uticaj planiranih aktivnosti na ljudsko zdravlje.

7.6. Vibracije

Vibracije u toku izgradnje

Tokom izgradnje objekta moguća je neznatna pojava vibracija u najneposrednoj okolini.

Vibracije u toku eksploatacije

Značajna pojava vibracija u ovoj fazi takođe se ne očekuje.

7.7. Toplota i zračenje

Toplota i zračenje u fazi izgradnje

Prilikom rada različitih mašina pri izvođenju raznih građevinskih radova dolazi do neznatnog emitovanja toplote. Dakle, tokom izgradnje predmetnog objekta u okolinu se neće emitovati toplota koja bi mogla izazvati štetna dejstva.

Toplota i zračenje u fazi eksploatacije

Proizvodni proces koji će se odvijati u objektu je takav da u toku njegovog rada ne postoji mogućnost značajnog emitovanja toplote. Međutim, toplota koja će se emitovati unutar, od postupaka zavarivanja, može imati negativnog uticaja na zdravlje tj. bezbjednost zaposlenih (toplota, prašina), pa se Nosiocu projekta predlaže da zaposlene obezbijedi odgovarajućom zaštitnom opremom.

7.8. Ekosistemi i geološka sredina

Uticaj na ekosisteme i na geološku sredinu u fazi izgradnje

Pregledom literaturnih podataka je utvrđeno da nema biljnih i životinjskih vrsta koje bi trebalo zaštititi, ne pokriva nalazišta minerala, paleontoloških i mineraloških pojava koje su ili bi trebalo biti zaštićene, niti se ista nalaze u blizini predmetne lokacije. Tako da, u ovoj fazi nema mogućnosti za negativnim efektima na ekosisteme.

Uticaj na ekosisteme i na geološku sredinu u fazi eksploatacije

Tokom eksploatacije ovog objekta neće biti negativnog uticaja na ekosisteme. Lokacija objekta ne pokriva nalazišta minerala, paleontoloških i mineraloških pojava koje su ili bi trebalo biti zaštićene, tako da nema negativnog uticaja ni u tom pogledu u fazi eksploatacije.

7.9. Namjena površine

Uticaj na namjenu i korišćenje površina u fazi izgradnje i eksploatacije

Na parceli nema izgrađenih objekata. Lokacija je sa jugozapadne strane ograničena pristupnim magistralnim putem pravac Berane-Andrijevića dok je sa ostalih strana lokacija ograničena izgrađenim i neizgrađenim parcelama. Teren na kom je planirana gradnja je pretežno ravan sa malim razlikama u visinskim kotama.

7.10. Komunalna infrastruktura

Uticaj na komunalnu infrastrukturu u fazi izgradnje

Tokom same izgradnje objekta, Investitor je dužan da poštuje zakonsku regulativu, koristeći električnu energiju i vodu u skladu sa propisima. Takođe je neophodno građevinski otpad sakupljati selektivno i odlagati na pravilan tj. ekološki prihvatljiv način, tj. odvoziti na mjesta predviđena za odlaganje istog.

Pošto se radi o već izgrađenoj saobraćajnoj infrastrukturi, to dalje korišćenje neće imati dodatnog uticaja na saobraćajnu infrastrukturu.

Uticaj na komunalnu infrastrukturu u fazi eksploatacije

Predmetni objekat je lociran u zoni van grada i saobraćajno povezan sa lokalnom saobraćajnicom ne može doći do negativnih posljedica po saobraćaj, tj. na gustinu i intenzitet saobraćaja.

- Za potrebe projekta (potrebe zaposlenih) koristiće se voda iz vodovodne mreže čije korišćenje, kao neobnovljivog resursa, neće imati značajne posljedice obzirom na dobru snabdjevenost ovog područja vodom.
- Objekat će biti priključen na elektro mrežu u skladu sa uslovima koje će propisati Cedis.
- Sanitarne-fekalne vode koje se javljaju u toku funkcionisanja projekta odvođiće se shodno projektovanom rješenju (septička jama) .

7.11. Zaštićena prirodna i kulturna dobra

Uticaj na zaštićena prirodna i kulturna dobra i njihovu okolinu u fazi izgradnje

U blizini predmetnog objekta nema kulturno – istorijskih spomenika niti arheoloških nalazišta kao ni zaštićenih prirodnih dobara. Time uticaj predmetnog objekta na ove činioce ne postoji, u toku izgradnje.

Uticaj na zaštićena prirodna i kulturna dobra i njihovu okolinu u toku eksploatacije

Kako je u samom procesu izrade Elaborata utvrđeno da u njegovoj blizini nema kulturno- istorijskih spomenika, arheoloških nalazišta, zaštićenih kulturnih dobara, tako ni njegova eksploatacija neće negativno uticati na prirodna i kulturna dobra.

7.12. Uticaj na floru i faunu odnosno biodiverzitet područja

Smatramo da će uticaj na biodiverzitet biti neznatan u toku proizvodnje, kao i u toku pravljenja objekta. Lokacija se nalazi u zoni mješovite namjene u blizini magistralnog puta, gdje je već izražena određena količina buke i vibracija koju stvaraju vozila što negativno utiče na faunu, i ne očekuje se prisustvo životinja u bližoj okolini. Buka i vibracije mogu izazvati određen uticaj na sisare, gmizavce, ptice, međutim kako se radi o dobro pokretnim životinjama, one se pri takvom uticaju veoma brzo sklone u potrazi za mirnijim staništem koga u blizini ima dovoljno da može kompezovati navedeni prostor. Na samom jezeru boravi više vrsta ptica (patki i dr.), međutim sama magistrala sa jedne i gradska obilaznica sa druge strane stvaraju mnogo veću buku i vibracije nego budući objekat, tako da se ne očekuje uticaj. Kako nema otpadnih voda koje bi sadržavale otrovne supstance iz proizvodnje i kako je minimalan uticaj da mogu dospjeti do rijeke Bistrice a kasnije i Lima mišljenja smo da će buduća proizvodnja PVC bravarije imati neznatan uticaj na ihtiofaunu ovog područja. Što se tiče uticaja na zaštićene vrste kojih ima na okolnom području (vidra Lutra lutra, kao i svi slijepi miševi iz roda Chiroptera), on će biti neznatan. Na lokaciji ne postoje objekti za rušenje, tako da nema opasnosti da se unatar njih mogu nalaziti, slijepi miševi, gnijezda ptica i slično. Slijepi miševi su široko rasprostranjene vrste i aktivni su noću, dok se hrane. Najveća aktivnost se očekuje duž korita Lima dok se ne očekuje uz magistralu, zbog prisustva vještačkog osvjetljenja kao i buke i vibracija koje stvaraju vozila, a oni ibjegavaju takva mjesta. Što se tiče vidre koja je izuzetno pokretljiva životinja, vezana je isključivo za korita rijeka koja obilazi u potrazi za hranom. Često iz Lima ulazi u pritoke pa i uz Bistricu obilježavajući svoju teritoriju, a navedeni objekat ne može imati uticaja na nju.

7.13. Pejzaž

Uticaj na karakteristike pejzaža u fazi izgradnje

S obzirom na vrstu objekta, te planirane aktivnosti, a i samu okolinu parcele, korišćenjem građevinskih mašina i materijala u izgradnji predmetnog objekta može doći do narušavanja pejzažnog ambijenta i loših vizuelnih efekata ali biće kratkotrajnog karaktera.

Uticaj na karakteristike pejzaža u toku eksploatacije

Imajući u vidu vrstu planirane proizvodne aktivnosti, uređenjem okolnog prostora na parceli i eksploatacijom predmetnog objekta djelimično će doći do promjene pejzaža, ali na predmetnoj lokaciji neće doći do gubitka paleontoloških, geoloških i geomorfoloških osobina.

7.14. Uticaji u slučaju akcidenta

Do određenih negativnih uticaja na vazduh i zemljište može doći u slučaju pojave požara. Mjere za prevenciju i ublažavanje negativnih uticaja navedene u narednom Poglavlju.

8. MJERE ZA SPREČAVANJE, SMANJENJE ILI OTKLANJANJE ŠTETNIH UTICAJA NA ŽIVOTNU SREDINU

Mjere zaštite od mogućeg negativnog uticaja na životnu sredinu predstavljaju najznačajniji dio elaborata o procjeni uticaja na životnu sredinu jer omogućavaju nadležnom inspekcijskom organu kontrolu nad realizacijom projekta i eventualnu intervenciju u slučaju nepridržavanja definisanih zakonskih obaveza i mjera zaštite životne sredine od strane Nosioca projekta.

Na osnovu uvida u postojeću projektnu dokumentaciju i obilaska predmetne lokacije, može se konstatovati da će planirani projekat ostvarivati određeni nivo uticaja na okruženje.

Analizirajući moguće štetne uticaje planiranog objekta na životnu sredinu, mogu se prepoznati određene mjere i postupci kojima će se obezbijediti potrebni ekološki uslovi, koji omogućavaju da se uticaj predmetnog objekta svede u granice prihvatljivosti.

Mjere zaštite životne sredine predviđene tehničkom dokumentacijom proizilaze iz zakonski normi koje je neophodno ispoštovati pri izgradnji objekta:

-Obzirom na značaj objekta, kako u pogledu njegove sigurnosti tako i u pogledu zaštite ljudi i imovine, prilikom projektovanja i izgradnje potrebno je pridržavati se svih važećih zakona i propisa koji regulišu predmetnu problematiku, a koji su navedeni u spisku zakonske regulative.

-Ispoštovati sve regulative (domaće i evropske) koje su vezane za granične vrijednosti intenziteta određenih faktora kao što su prevashodno zagađenje vazduha i nivoa buke, i dr.

- Obezbijediti određeni nadzor prilikom izvođenja radova radi kontrole sprovođenja propisanih mjera zaštite od strane stručnog kadra za sve faze.

- Obezbijediti instrumente, u okviru ugovorne dokumentacije koju formiraju Investitor i izvođač, o neophodnosti poštovanja i sprovođenja propisanih mjera zaštite.

Pored navedenog neophodno je i sledeće:

- Izvođač radova je obavezan da uradi poseban elaborat o uređenju gradilišta i rada na gradilištu sa naznačenim mjerama zaštite na radu po važećim propisima i standardima.

- Prije početka izvođenja, izvođač je obavezan da se upozna sa geološkim i hidrogeološkim karakteristikama terena.

- U cilju ispunjenja potrebne stabilnosti i funkcionalnosti konstrukcije, ista treba biti izabrana prema propisima za ovakvu vrstu objekta.

- Neophodno je izvršiti pravilan izbor kompletne opreme, prema tehnološkim zahtjevima, uz neophodno priloženu atestnu dokumentaciju

Investitoru se predlaže uređenje zaštite i zdravlja na radu sledećom dokumentacijom:

*Usvajanje Pravilnika o zaštiti i zdravlju na radu, Usvajanje Programa osposobljavanja zaposlenih za bezbjedan rad; donošenjem Odluka iz oblasti zznr: Odluka o zabrani upotrebe sredstava zavisnosti; Odluka o zabrani

pušenja, Odluka o vođenju evidencija iz oblasti zznr, Odluka o zabrani mobinga,

*Izradu Akta o procjeni rizika na radnim mjestima u na osnovu člana 17. Zakona o zaštiti i zdravlju na radu ("Sl.list CG" br.34/14 i 44/18) i Pravilnika o načinu i postupku procjene rizika na radnom mjestu („Sl.list RCG“ br.43/07), kojim će se jasno definisati radna mjesta sa povećanim rizikom, iz čije analize će se na osnovu opasnosti i povećanih rizika zaposlenima propisati i dodijeliti odgovarajuća zaštitna oprema, za zaštitu sluha , za zaštitu od toplotnog dejstva i para, za zaštitu od mehaničkih opasnosti, tj.u skladu sa rizicima kojima će zaposleni biti izloženi prema proceni opasnosti.

Mjere za sprječavanje stvaranja buke

S obzirom na lokaciju pogona, odnosno da se isti nalazi u prigradskoj zoni, procjena je da isti neće ometati mir i u najbližim stambenim jedinicama, neophodno je, u cilju eliminisanja ili smanjenja štetnog uticaja buke, primjeniti sljedeće mjere:

- Nosilac projekta je dužan da mjeri nivo buke u toku rada na definisanim mjestima koje odredi ovlašćena institucija (Zakona o zaštiti od buke u životnoj sredini "Sl. list Crne Gore", br. 28/11 i 01/14)
 - Buka *na granicama predmetne lokacije* ne smije prelaziti propisane granične vrijednosti nivoa buke u zoni sa kojom se graniči-Zona mješovite namjene(Pravilnik o graničnim vrijednostima buke u životnoj sredini, načinu utvrđivanja indikatora buke i akustičkih zona i metodama ocjenjivanja štetnih efekata buke).
 - Buke je potrebno periodično mjeriti (**trogodišnje**), te po potrebi preduzeti mjere zaštite, ili u slučaju žalbi.
 - Mjerenja nivoa buke vršiti na svakih **12 mjeseci unutar pogona**, u blizini mašina koje emituju najviši nivo buke.
 - U slučaju da buka prelazi dopušteni nivo u radnom prostoru zaposlenima osigurati lična zaštitna sredstva (antifone, ušne čepiće). Prilikom projektovanja izvršen je odabir opreme koja pri svom radu ne stvara buku nedozvoljenog intenziteta. Monitoring mjerenja buke u slučaju promjene tehnologije je obavezan.
 - Ulaganje u sam proces proizvodnje, ublažilo bi intezitet nivoa buke, korišćenje niskošumnih mašina i uređaja.
- Drveće sprječava širenje buke pa se daje preporuka pravljenja barijernih zasada oko objekta radi smanjenja mogućeg uticaja.

Mjere za sprječavanje zagađenje zemljišta

Mjere kojh se treba pridržavati:

- zabranjeno korištenje neispravnih radnih mašina i ulaska neispravnih teretnih vozila na predmetni kompleks;
- održavanje, popravke radnih mašina vršiti u radionici, nikad na predmetnom kompleksu;
- zabranjeno nenamjensko korišćenje radnih mašina;
- radne mašine održavati prema uputstvima proizvođača;
- radnim mašinama je dozvoljeno rukovanje samo od strane stručno osposobljenih radnika;
- selektivno sakupljati otpad (čvrsti komunalni, otpad iz procesa proizvodnje tj.ostaci PVC konstrukcija, guma I sl.)

Mjere za sprječavanje zagađenja vazduha

Kao gorivo za kotao koristiće se drva i pellet ii, ali se predlaže ugradnja filtera (za srednju ili finu filtraciju) na dimovodne sisteme koji će smanjiti količinu sitnih dimnih čestica i zagađujućih materija.

Redovno servisiranje filtera je neophodno, periodično, u skladu sa preporukom proizvođača.

Mjere za sprječavanje zagađenje voda

Tokom provodnje PVC stolarije u objektu će da nastaju sanitarne i atmosfere vode.

Zbrinjavanje sanitarnih voda biće rješeno priključenjem na vodonepropusnu *septičku jamu*, koja se uredno treba prazniti od društva ovlašćenog za te aktivnosti, dok će atmosfere vode oticati slobodno u prostor.

Mjere za sprječavanje stvaranje otpada

-Vlasnik otpada dužan je da upravlja otpadom u skladu sa Zakonom o upravljanju otpadom (Sl.list Crne Gore, br. 64/11 i 39/16), planovima i programima upravljanja otpadom i zahtjevima zaštite životne sredine;

-Vlasnik otpada dužan je da, u pravilu, izvrši obradu otpada, a ukoliko je obrada otpada nemoguća, ekonomski ili sa stanovišta zaštite životne sredine neopravdana, dužan je da otpad odloži u skladu sa planovima upravljanja otpadom i principima zaštite životne sredine;

-Proizvođač otpada dužan je da izradi plan upravljanja otpadom, ako na godišnjem nivou proizvodi više od 200 kg opasnog otpada ili više od 20 tona neopasnog otpada, shodno obavezama Zakona o upravljanju otpadom (Sl.list Crne Gore, br. 64/11 i 39/16);

-Evakuacija komunalnog otpada: za evakuaciju komunalnog otpada neophodno je nabaviti metalne kontejnere (komercijalnog tipa) zapremine 1100 litara, koji će biti postavljen u unutrašnjosti predmetne lokacije a prema uslovima „VIK“ D.O.O. Berane, isti će se prazniti;

-Otpadni materijal koji nastaje mora se odlagati na mjesto privremenog odlaganja u radnim prostorijama, a zatim se otpad po vrsti odlaže na odgovarajuće mjesto;

-Ne smije se vršiti nepravilno odlaganje otpadnog materijala na otvorenim površinama;

- Investitor je u obavezi da vodi svakodnevnu evidenciju o mjestu nastanka, količinama i načinu tretmana otpadnog materijala koji se stvara u objektima i na lokaciji.

- Predlaže se selektivno sakupljanje otpada tj.neiskoristivih dijelova PVC konstrukcija koje treba da preuzima Društvo specijalizovano za otkup takve vrste otpada.

9. PROGRAM PRAĆENJA UTICAJA NA ŽIVOTNU SREDINU

Praćenje uticaja izgradnje i eksploatacije objekata na životnu sredinu je obaveza koja proizilazi iz zakonskih propisa. Državni program praćenja uticaja na životnu sredinu sprovodi Agencija za zaštitu životne sredine Crne Gore preko ovlašćenih institucija. Pored praćenja uticaja na životnu sredinu koji sprovodi Agencija za zaštitu životne sredine, prema Zakonu o životnoj sredini („Sl. list CG” br. 52/16 i 73/19) obaveza je i zagađivača (pravno lice ili preduzetnik koji je korisnik postrojenja koje zagađuje životnu sredinu) da vrši praćenje uticaja na životnu sredinu, a da dobijene podatke dostavlja Agenciji za zaštitu životne sredine.

Parametre na osnovu kojih se mogu utvrditi štetni uticaji na životnu sredinu definisani su odgovarajućom zakonskom regulativom iz oblasti životne sredine.

U cilju adekvatnog sprovođenja mjera zaštite životne sredine datim Elaboratom o procjeni uticaja na životnu sredinu nalaže se da je potrebno je vršiti sledeća mjerenja:

U toku izgradnje objekta

Kroz analizu mogućih uticaja objekata na životnu sredinu i kroz primjenu odgovarajućih mjera zaštite, zaključeno da se u toku izgradnje objekata ne mogu očekivati značajniji ni dugotrajniji uticaji na kvalitet vazduha, voda i zemljišta, kao ni dugotrajniji negativni uticaji sa stanovišta buke, to se iz tih razloga ne predlaže posebno praćenje navedenih segmenata životne sredine.

U toku eksploatacije projekta

- Buke je potrebno periodično mjeriti (**trogodišnje**), ili u slučaju žalbi.
- Mjerenja nivoa buke vršiti na svakih **12 mjeseci unutar pogona**, u blizini mašina koje emituju najviši nivo buke.

Monitoring buke se sprovodi u skladu sa odredbama navedenim u Zakonu o životnoj sredini („Sl. list CG” br. 52/16 i 73/19) i Zakonu o zaštiti buke u životnoj sredini („Sl. list CG”, br. 28/11, 01/14, 2/18), Pravilnikom o metodama izračunavanja i mjerenja nivoa buke u životnoj sredini („Sl. list CG” br. 27/14.) i Pravilnikom o graničnim vrijednostima buke u životnoj sredini, načinu utvrđivanja indikatora buke i akustičnih zona i metodama ocjenjivanja štetnih efekata buke („Sl. list CG”, br. 60/11 i 94/21).

Monitoring kvaliteta vazduha se sprovodi u skladu sa odredbama navedenim u Zakonu o životnoj sredini („Sl. list CG” br. 52/16 i 73/19), Zakonu o zaštiti vazduha („Sl. list CG” br. 25/10, 43/15 i 73/19) i Pravilniku o načinu i uslovima praćenja kvaliteta vazduha („Sl. list CG” br. 21/11. i 32/16.).

Monitoring voda se sprovodi u skladu sa odredbama navedenim u Zakonu o životnoj sredini („Sl. list CG” br. 52/16 i 73/19) i Zakonu o vodama („Sl. list CG” br. 27/07, 22/11, 32/11, 47/11, 48/15, 52/16, 55/16, 2/17 i 84/18), Pravilnikom o načinu i rokovima utvrđivanja statusa površinskih voda („Sl. list RCG”, 25/19), Pravilnik o načinu i rokovima utvrđivanja statusa podzemnih voda („Sl. list CG”, 52/19) i Pravilnikom o kvalitetu i sanitarno-tehničkim uslovima za ispuštanje otpadnih voda, načinu i postupku ispitivanja kvaliteta otpadnih voda i sadržaju

izvještaja o kvalitetu otpadnih voda („Sl. list CG” br. 56/19).

Monitoring kvaliteta zemljišta se sprovodi u skladu sa odredbama navedenim u Zakonu o životnoj sredini („Sl. list CG” br. 52/16 i 73/19) i Pravilnikom o dozvoljenim količinama opasnih i štetnih materija u zemljištu i metodama za njihovo ispitivanje („Sl. list RCG”, br. 18/97).

Mjesta, način i učestalost mjerenja utvrđenih parametara

U toku eksploatacije projekta

Mjesto za mjerenje URS odrediti u prostoriji u blizini mašina koje emituju toplotu, buku i isparenja tokom svog rada. Nivo buke u životnoj sredini mjeriti na kraju predmetne parcele, tj. uz graničnu liniju.

Monitoring nivoa buke vrši ovlašćena organizacija.

Sadržaj i dinamika dostavljanja izvještaja o izvršenim mjerenjima

Podaci o sprovedenom monitoringu dostavljajuće se nakon sprovedenog mjerenja u formi izvještaja koji je definisan standardima akreditovanih organizacija.

Obavezu obavještavanja javnosti o rezultatima izvršenog mjerenja

Shodno Zakonu o životnoj sredini, vlasnik objekta dužan je da rezultate monitoringa dostavlja nadležnom organu lokalne uprave i Agenciji za zaštitu životne sredine Crne Gore. Pored navedenog vlasnik objekta je obavezan da obavještava javnosti o rezultatima izvršenih mjerenja preko svoga sajta.

Prekogrančni program praćenja uticaja na životnu sredinu nije relevantan za ovaj projekat.

10.NETEHNIČKI REZIME INFORMACIJA

Izgradnja projektovanog objekta za izradu PVC bravarije predviđena je na lokaciji katastarskih parcela br. 411/3, 411/4 i 412/8 KO Buče I, Opština Berane u zahvatu prostorne razrade PUP-a Berane. Zbirna površina lokacije sastavljena od ovih parcela iznosi 4769m². Lokacija je sa jugozapadne strane ograničena pristupnim magistralnim putem pravac Berane-Andrijevića dok je sa ostalih strana lokacija ograničena izgrađenim i neizgrađenim parcelama. Teren na kom je planirana gradnja je pretežno ravan sa malim razlikama u visinskim kotama.

Elaborat se radi na osnovu Rješenja br. 16-322/23-49/6 od 24.04.2023. godine izdatom od strane Sekretarijata za komunalno-stambene poslove, saobraćaj i zaštitu životne sredine Opštine Berane, kojim se utvrđuje da je za izgradnju proizvodnog objekta (izrada PVC stolarije) potrebna izrada Elaborata.

Spratnost planiranog objekta je: P+1.

U prizemlju će biti proizvodni pogon za izradnju PVC i ALU stolarije u većem dijelu objekta, a manji dio objekta će imati spratnost P+1. Biće i komercijalni odnosno administrativni dio objekta. U ovom dijelu prizemlja biće proizvodni pogon, kotlarnica, ulazni dio sa izložbenim prostorom, wc i stepenište za prvu etažu gdje će biti tri kancelarije, hodnik, wc i kuhinja.

Objekat je na parceli pozicioniran u skladu sa UT uslovima odnosno na lokaciji na kojoj je dozvoljena izgradnja. Udaljenost građevinske linije od granica susjednih parcela iznosi 5m i ista je u potpunosti ispoštovana. Građevinska linija prema pristupnoj saobraćajnici-magistralnom putu je prostavljena na udaljenosti od 15m. U objektu su predviđene sve standardne instalacije koje podrazumijeva ovaj tip objekata: instalacije vodovoda, kao i instalacije jake struje.

Oko parcele je predviđeno ograđivanje to jest predviđena je izgradnja ograde od plastificiranih, žičanih panela postavljenog na metalne stubove postavljene na temeljima samcima. Predviđena je izgradnja kapije prema pristupnom putu na sjevernoj strani za ulaz vozila i pješaka od kovanog gvožđa.

Bilans površina:

- Ukupna bruto površina objekta : 793,98 m²
- Ukupna neto površina objekta : 704,03 m²
- Površina katastarske parcele: 4769 m²
- Površina krova: 673,32 m²
- Površina popločanja oko objekta: 1305 m²
- Površina pokrivena travom: 2670,07 m²

Proces proizvodnje:

Tehnologija i proces izrade prilično je jednostavna a PVC stolarija je njen finalni proizvod.

PVC je veoma zahvalan materijal koji se lako obrađuje (prozori i vrata).

Sama osnova koja se koristi kao sirovina obrađuje se i modifikuje na prost način, te je stoga lako mijenjati karakteristike samog proizvoda. Fleksibilnost, ali ne u bukvanom smislu, omogućila je da je daleko lakše menjati dimenzije i boje. Ne postoje strogi standardni pa se prozori i vrata mogu se izraditi u dimenzijama koje dozvoljavaju varijacije na temu. Što se tiče boja, osnova je bela, a radi dobijanja ogromnog broja nijansi koriste se folije koje se apliciraju preko baze i time se dobija obojena PVC stolarija.

Specijalni softver služi za dizajniranje, tj. za projektovanje prozora i vrata od PVC-a. Kompjuterski program ima sve potrebne alate da je se preko njega zadaju dimenzije i druge kote koje ustvari definišu konačni proizvod. Kada je program završio obradu podataka koju je projektant zadao, prelazi se u proizvodni pogon.

Kao osnova se koriste profili od PVC-a koji se sijeku pomoću posebne mašine. Ovaj dio procesa vođen je od strane tehničara koji ga nadgledaju i opslužuju same mašine tako što na odgovarajuće mjesto postavljaju profil koji će mašina milimetarski precizno iseći u unaprijed zacrtanim dimenzijama. Ovaj deo proizvodnog procesa svakako da se ne odvija potpuno automatski jer ga nadgledaju ljudi.

PVC je veoma zahvalan materijal za obradu jer on omogućava da se lako seče. Nije tvrd, ali je s druge strane snažan i veoma izdržljiv. Ova karakteristika ga je, između ostalog i učinila tako popularnim i idealnim za proizvodnju jeftine i kvalitetne stolarije koja je preplavila tržište.

Nakon sječenja profila po mjerama, radnik ih slaže u unapred predviđene slotove gdje su oni poređani i grupisani po veličini. Potom se svaki od isječenih profila, tj. ivica stavlja u mašinu koja ima zadatak da izdubi kanale po linijama koji imaju razne funkcije. Neki od njih služe da se tu postavi zaptivna guma. Ovaj deo procesa proizvodnje nadgleda i njime rukovodi tehničar, koji deo po deo postavlja u mašinu, te ih nakon mašinske obrade sklanja sa same mašine.

Nakon toga potrebno je izbušiti još neke rupe, kao što su one u koje će posle doći ručke od prozora. Svaka mašina koja buši rupe u već isečenim profilima od PVC-a to radi po tačno zacrtanim kotama i sa preciznošću koja je kompjuterski proračunata i mikronski precizna. Bilo kakvo odstupanje ne bi moglo da se toleriše.

U industriji gdje se drvo koristi kao sirovina, sve ovo nije striktno precizno, iako je preciznost i pedantnost neophodna. Drvo koje se ručno obrađuje, trpi mala odstupanja, ali PVC ne. Na kraju svaki šraf i ručka dolaze u tačno predviđene rupe i ležišta. Bušenjem rupa bave se mašine koje profil čvrsto drže ne mjestu. Kada bi to radio čovjek, moglo bi da se desi da usled nedostatka snage, tj. sile dođe do toga da se profil pomjeri ili da isklizne. Kako se ovo ne može tolerisati, mašine su te koje drže profil fiksiran tako da ni malo ne može da se pomjera tokom bušenja.

Nakon što su rupe izbušene u unutrašnjost profila ručno se ubacuju metalna ojačanja. To su čelični profili koji savršeno prijanjaju. Bez njih profil, tj. kasnije PVC prozor ne bi bio tako čvrst. Upotrebom čeličnih ojačanja dobija se izdržljivost i trajnost, kao i otpornost na savijanje i lomljenje. Ovaj dio procesa ne rade mašine već se on obavlja manuelno. Radnici potom pričvršćuju metalna ojačanja za PVC pomoću šrafova koje, takođe, ručno zavijaju. Ovo je poluautomatski posao jer radnik ne zavrće šrafove svojim rukama, već samo pomjera profil na odgovarajuće mjesto gdje će mašina obaviti zavrtnje šrafova u već izbušene rupe, i postaviće matice.

Kod zavarivanja profila oni se lijepe na čoškovima koji su isječeni pod uglom od 45 stepeni mašinom za gerovanje. Praktično, nije potrebno posebno zasijecati krajeve pod uglom jer su sami profili na početku isječeni tako, a ne pravolinijski.

Nakon zavarivanja čoškove čisti posebna mašina. Prozor već ima svoj oblik i može se vidjeti koliko će biti velik kad bude gotov. Čoškove treba očistiti od viška materijala koji iscuri tokom zavarivanja. Ova fina obrada dovodi do toga da se posle uopšte ne primećuju bilo kakve posledice vara. Kada nje ne bi bilo prozor bi na čoškovima imao neravan višak materijala, poput ljepka koji iscuri kada se zalijepe dva komada drveta. Nakon toga obrađuju se krajevi tako što se mašinski, pomoću struga usecaju rupe u koje dolaze metalni delovi koji su na uglovima i koji služe da se zavareni čoškovi profila još jače pričvrste jedan za drugi. Kada se oni zašrafe, ubacuju se gumene zaptivke koje igraju veoma važnu ulogu u odličnoj termo i zvučnoj izolaciji koju ima PVC stolarija.

Na kraju se montiraju metalni delovi sa strana i prozor dobija svoj konačni izgled. Nakon što se montiraju stakla i zaptivke, vrši se testiranje proizvoda i finalna inspekcija. Posle toga, kada se završe sve provjere, dobijamo prozor od PVC-a koji je spreman za pakovanje i distribuciju.

Jasno je da je proces jednostavan i u velikoj meri automatizovan. Zahvaljujući mašinama i kompjuterima sve je pojednostavljeno i unapred je poznato. Svakako, neophodno je i prisustvo ljudi koji sve kontrolišu, rukovode procesima i nadgledaju ih, tako da konačni proizvod ima garanciju provjerenog kvaliteta i funkcionalnosti.

Postoji izrađen Elaborat zaštite od požara za predmetni objekat (proizvodni objekat za izradu eloksirane bravarije).

U Prilozi.

- Napajanje predmetnog objekta vodom predviđeno je iz gradske vodovodne mreže.
- Odvođenje fekalne vode riješiće se izgradnjom vodonepropusne septičke jame odgovarajućeg kvaliteta.
- Na predmetnoj lokaciji a ni u njenoj blizini ne postoje izgrađene instalacije fekalne i atmosferske kanalizacije. Imajući u vidu da atmosferska kanalizacija u okviru parcele ne postoji, projektant je predvidio da se sve atmosferske vode prikupe sistemom rigola i padova asfaltnih površina u jednom pravcu, atmosferske vode sa objekta će u većini biti odvedene na zelenu površinu.
- Predmetni objekat biće priključen na elektro mrežu. Za predmetni objekat Investitor posjeduje elektrotehnički projekat jake struje. Predmet ovoga dijela projekta su: El. instalacija opšte potrošnje, El. instalacija osvetljenja, Instalacija uzemljenja, Instalacija gromobrana, Instalacija izjednačenja potencijala

Korito Lima udaljeno je oko 500m, centar grada 2,5 km, najbliži objekat 30 m, magistralni put Berane-Andrijevića 40m, ribnjak preko puta objekta oko 100m, motel Buče 120m.

Kada se sagledaju radne aktivnosti koje će se odvijati u objektu, kao i same karakteristike oblasti u smislu namjene, smatra se da ne može biti značajnih kulminiranja sa efektima drugih objekata.

Kod izrade PVC stolarije najviše se koristi električna energija, dok se voda koristi u znatno manjoj mjeri, kod

čišćenja konstrukcija i profila, za održavanje higijene prostora, i naravno za potrebe zaposlenih u pogonu.

- Sanitarно-fekalne otpadne vode odvođiće se u septičku jamu, porijeklom od korišćenja od strane zaposlenih u objektu.

- Tehnološkim otpadnim vodama mogu se uslovno definisati jedino vode koje nastaju od procesa čišćenja i pranja dijelova konstrukcija, profila i sl.

- Atmosferske otpadne vode oticaće slobodno u prostor.

-U proizvodnom pogonu ne nastaje čvrsti otpad, koji bi mogao da se kategoriše kao opasan i koji bi ugrozio čovekovu sredinu.

-Čvrsti otpad koji može da nastane u postupku obrade PVC profila, ojačanja i sklapanja do konačnog proizvoda (vrata I prozora) su dijelovi konstrukcija, staklo, papir, metal, karton. Papirna i plastična otpadna ambalaža predstavljaju reciklabilni otpad, pa za odlaganje posebno papirne, a posebno plastične otpadne ambalaže treba predvideti posebne kontejnere..

-Usled prisustva ljudi u proizvodnom pogonu nastaje i uobičajeni komunalni otpad. Za odlaganje komunalnog otpada predvidjeti odgovarajući broj kontejnera. Kontejnere postaviti na za to unaprijed određeno mjesto.

Predmetna lokacija nalazi se u zoni Mješovite namjene.

Definicija Zone mješovite namjene

To su zone sa površinama različitih namjena od kojih nijedna namjena nije preovlađujuća. Zone mješovite namjene su karakteristične za centre naselja, a mogu se nalaziti i na periferiji naselja.

Zone mješovite namjene mogu sadržati stambene objekte i objekte koji ne predstavljaju značajnu smetnju stanovanju, ali i ugostiteljske objekte i objekte za smještaj turista, privredne objekte, skladišta, stovarišta, objekte komunalnih servisa, stanice za snadbijevanje motornih vozila gorivom, objekte i mreže infrastrukture, trgovačke (tržne) centre, izložbene centre i sajmišta, centre za sport i rekreaciju, stadione, sportske dvorane, sportske terene za sportove na otvorenom, kao i druge objekte koji zbog povišene buke mogu uticati na kvalitet stanovanja

U okolinu objekta se neće emitovati toplota koja bi mogla izazvati štetna dejstva na ljude ili prirodno okruženje, međutim usled procesa zaravarivanja može doći do oslobađanja toplote koja može imati uticaja na zaposlene u proizvodnom objektu. Objekat će imati instaliranu potrebnu ventilaciju.

Uticaj na kvalitet vazduha tokom izgradnje i eksploatacije

Pri realizaciji predmetnog objekta usled rada mašina, transportnih sredstava u vazduh mogu dospjeti različite materije, koje mogu biti opasne i štetne. U ovoj fazi radi se o pojavi privremenog karaktera.

Mašine će obavljati aktivnosti u tačno određenim dnevnim intervalima i pri povoljnim meteorološkim uslovima (ne u uslovima jakih vjetrova i sl.).

Mjesto izvođenja radova će biti ograđeno, propisno označeno sa istaknutim neophodnim podacima.

Proračun aerogađenja na lokaciji samog projekta nije urađen.

Smatra se da izgradnja ili rekonstrukcija predmetnog objekata neće značajnije uticati na kvalitet vazduha . Izduvni gasovi iz angažovane građevinske mehanizacije pri izgradnji objekta smatra se da neće predstavljati poseban problem. Meteorološki uslovi kao što su brzina i pravac vjetra, temperatura i vlažost imaju uticaja na širenje ovih gasova, ali je povoljna okolnost ta što je riječ o radovima privremenog a ne stalnog karaktera. U toku eksploatacije neće doći do emisije štetnih gasova, ne u takvim koncentracijama u okolinu da bi se izazvale štetne i osjetne posljedice na kvalitet vazduha i klimatske karakteristike. Kao gorivo za kotao koristiće se drva i pellet ii, ali se predlaže ugradnja filtera (za srednju ili finu filtraciju) na dimovodne sisteme koji će smanjiti količinu sitnih dimnih čestica i zagađujućih materija. Emisija sitne prašine i gasova od zavarivanja takođe se očekuje ali u okviru proizvodnog pogona. Izduvni gasovi od vozila koja će pristupati objektu, svakako da će biti prisutni ali ne u koncentracijama koje bi uticale na kvalitet vazduha šire okoline.

Uticaj buke tokom izgradnje i eksploatacije

Prilikom izgradnje objekta upotrebom građevinskih mašina, motori koji ih pokreću proizvode određeni nivo buke koja je zakonski limitirana za pojedine zone. Radovi će se izvoditi u toku dana, a buka će biti usklađena sa relevantnim Pravilnikom. S obzirom na blizinu magistralnog puta Berane-Andrijevića smatra se da buka u ovoj fazi neće značajno uticati na nivo buke koji emituju vozila (teretna, putnička) koja se kreću istim.

Glavni izvori buke se nalaze unutar proizvodnog objekta, a to su uglavnom aparati i mašine na kojima i sa kojima se po ranije opisanom postupku vrši rezanje, zavarivanje, bušenje PVC konstrukcija na sebi imaju pokretne dijelove. Izvan prostorija buka može da se javi na ventilacionim sistemima i transportnim mašinama (kamioni, viljuškari), kao i buka koja dopire iz unutrašnjosti pogona. Širenje buke iz proizvodnog objekta , ne očekuje se dalje od predmetne lokacije tj.parcele.Kako će tokom cijelog radnog vremena zaposleni u proizvodnoj hali biti izloženi uticaju buke Investitoru će se predložiti da obezbijedi mjerenje uslova radne sredine i odgovarajuću ličnu zaštitnu opremu za zaposlene, koja će služiti minimiziranju negativnih uticaja buke na sluh.

Uticaj na vode u toku izgradnje i eksploatacije

U fazi izgradnje predmetnog objekta na površini terena mogu dospjeti otpadne materije, koje mogu biti opasne i štetne (mašinsko ulje, gorivo i sl.) i tako uticati na kvalitet voda. Vjerovatnoća pojave takvih materija, koje bi značajno uticale na kvalitet zemljišta i eventualno podzemnih voda, ne može se definisati, ali određeni rizik postoji i on se mora svesti na najmanju moguću mjeru adekvatnom organizacijom gradilišta i za slučaj opasnih i štetnih materija pažljivim i propisnim rukovanjem.

Tokom eksploatacije objekta sanitarno-fekalne vode, koji će proizvoditi zaposleni u objektu odvođiće se u septičku jamu. Vode od čišćenja pranja prostorija takođe se mogu ispuštati u septičku jamu.

Voda koje će se koristiti za pranje ili čišćenje proizvodnih dijelova biće u malim količinama.

Ne očekuje se da će objekat imati štetno djestvo na podzemne i površinske vode ni pri izgradnji ni pri eksploataciji. Cijeneći navedeno, vrstu djelatnosti, namjenu i lokaciju može se konstatovati da prilikom izvođenja i eksploatacije predmetnog objekta ne može doći do zagađivanja površinskih i podzemnih voda.

Mogućnost za prekogranični uticaj faktički ne postoji.

Uticaj na zemljište u toku izgradnje i eksploatacije

Čvrsti otpad iz cjelokupnog objekta će se odlagati u metalne kontejnere. Kao sastavni dio radova u građevinarstvu pojavljuju se i iskopi. Materijal koji bi se eventualno javio tokom iskopa koristio bi se za nasipanje temelja oko objekta, a višak materijala bi se odvezio na deponiju koju određuje nadležni organ lokalne uprave.

Neorganizovano odlaganje čvrstog otpada van zatvorenih kontejnera predstavlja opasnost za životnu sredinu. Zato, sav čvrsti otpad treba odlagati u metalne kontejnere koje bi uklanjalo preduzeće nadležno za komunalne poslove u ovoj opštini. Na ovaj način neće doći do negativnog uticaja na zemljište.

Promjena topografije se ne očekuje, kao ni pojava klizišta i erozije zemljišta.

Uticaj na stanovništvo u toku izgradnje i eksploatacije

Predmetni objekat će biti vidljiv većem broju ljudi s obzirom na predmetnu lokaciju a i blizinu puta Berane-Andrijevića. Prilikom realizacije objekta, gradilište će biti propisno obezbijeđeno, ograđeno i obilježeno čime će se smanjiti prateći negativni vizuelni efekti, koji prate sve građevinske aktivnosti. Ali treba napomenuti da su ovi vizuelni efekti privremenog karaktera.

Rad posmatranog poslovnog objekta neće imati uticaja na migracije stanovništva.

U objektu će biće zaposlen određen broj ljudi, a normalno funkcionisanje proizvodnog objekta neće imati negativan uticaj na ljudsko zdravlje kroz zagađenje vazduha, voda ili zemljišta, niti kroz uticaj fizičkih štetnosti, jer će u Poglavlju 8. biti propisan čitav niz odgovarajućih mjera, uz pomoć kojih će se zaštitom životne sredine spriječiti ili ublažiti potencijalan negativan uticaj planiranih aktivnosti na ljudsko zdravlje.

Uticaj na komunalnu infrastrukturu u fazi izgradnje i rekonstrukcije

Tokom same izgradnje objekta, Investitor je dužan da poštuje zakonsku regulativu, koristeći električnu energiju i vodu u skladu sa propisima. Takođe je neophodno građevinski otpad sakupljati selektivno i odlagati na pravilan tj. ekološki prihvatljiv način, tj. odvoziti na mjesta predviđena za odlaganje istog.

Pošto se radi o već izgrađenoj saobraćajnoj infrastrukturi, to dalje korišćenje neće imati dodatnog uticaja na saobraćajnu infrastrukturu.

Predmetni objekat je lociran u zoni van grada i saobraćajno povezan sa lokalnom saobraćajnicom ne može doći do negativnih posljedica po saobraćaj, tj. na gustinu i intenzitet saobraćaja.

- Za potrebe projekta (potrebe zaposlenih) koristiće se voda iz vodovodne mreže čije korišćenje, kao neobnovljivog resursa, neće imati značajne posljedice obzirom na dobru snabdjevenost ovog područja vodom.
- Objekat će biti priključen na elektro mrežu u skladu sa uslovima koje će propisati Cedis.
- Sanitarne-fekalne vode koje se javljaju u toku funkcionisanja projekta odvođiće se shodno projektovanom rješenju (septička jama) .

Uticaj na floru i faunu odnosno biodiverzitet područja

Smatramo da će uticaj na biodiverzitet biti neznatan u toku proizvodnje, kao i u toku pravljenja objekta. Lokacija se nalazi u zoni mješovite namjene u blizini magistralnog puta, gdje je već izražena određena količina buke i vibracija koju stvaraju vozila što negativno utiče na faunu, i ne očekuje se prisustvo životinja u bližoj okolini. Buka i vibracije mogu izazvati određen uticaj na sisare, gmizavce, ptice, međutim kako se radi o dobro pokretnim životinjama, one se pri takvom uticaju veoma brzo sklone u potrazi za mirnijim staništem koga u blizini ima dovoljno da može kompezovati navedeni prostor. Na samom jezeru boravi više vrsta ptica (patki i dr.), međutim sama magistrala sa jedne i gradska obilaznica sa druge strane stvaraju mnogo veću buku i vibracije nego budući objekat, tako da se ne očekuje uticaj. Kako nema otpadnih voda koje bi sadržavale otrovne supstance iz proizvodnje i kako je minimalan uticaj da mogu dospjeti do rijeke Bistrice a kasnije i Lima mišljenja smo da će buduća proizvodnja PVC bravarije imati neznatan uticaj na ihtiofaunu ovog područja. Što se tiče uticaja na zaštićene vrste kojih ima na okolnom području (vidra Lutra lutra, kao i svi slijepi miševi iz roda Chiroptera), on će biti neznatan. Na lokaciji ne postoje objekti za rušenje, tako da nema opasnosti da se unatar njih mogu nalaziti, slijepi miševi, gnijezda ptica i slično. Slijepi miševi su široko rasprostranjene vrste i aktivni su noću, dok se hrane. Najveća aktivnost se očekuje duž korita Lima dok se ne očekuje uz magistralu, zbog prisustva vještačkog osvjetljenja kao i buke i vibracija koje stvaraju vozila, a oni ibjegavaju takva mjesta. Što se tiče vidre koja je izuzetno pokretljiva životinja, vezana je isključivo za korita rijeka koja obilazi u potrazi za hranom. Često iz Lima ulazi u pritoke pa i uz Bisticu obilježavajući svoju teritoriju, a navedeni objekat ne može imati uticaja na nju.

Program praćenja uticaja na životnu sredinu

Praćenje uticaja izgradnje i eksploatacije objekata na životnu sredinu je obaveza koja proizilazi iz zakonskih propisa. Državni program praćenja uticaja na životnu sredinu sprovodi Agencija za zaštitu životne sredine Crne Gore preko ovlašćenih institucija. Pored praćenja uticaja na životnu sredinu koji sprovodi Agencija za zaštitu životne sredine, prema Zakonu o životnoj sredini („Sl. list CG” br. 52/16 i 73/19) obaveza je i zagađivača (pravno lice ili preduzetnik koji je korisnik postrojenja koje zagađuje životnu sredinu) da vrši praćenje uticaja na životnu sredinu, a da dobijene podatke dostavlja Agenciji za zaštitu životne sredine.

Parametre na osnovu kojih se mogu utvrditi štetni uticaji na životnu sredinu definisani su odgovarajućom zakonskom regulativom iz oblasti životne sredine.

U cilju adekvatnog sprovođenja mjera zaštite životne sredine datim Elaboratom o procjeni uticaja na životnu sredinu nalaže se da je potrebno je vršiti sledeća mjerenja:

U toku izgradnje objekta

Kroz analizu mogućih uticaja objekata na životnu sredinu i kroz primjenu odgovarajućih mjera zaštite, zaključeno da se u toku izgradnje objekata ne mogu očekivati značajniji ni dugotrajniji uticaji na kvalitet vazduha, voda i zemljišta, kao ni dugotrajniji negativni uticaji sa stanovišta buke, to se iz tih razloga ne predlaže posebno praćenje navedenih segmenata životne sredine.

U toku eksploatacije projekta

- Buku je potrebno periodično mjeriti (**trogodišnje**), ili u slučaju žalbi.
- Mjerenja nivoa buke vršiti na svakih **12 mjeseci unutar pogona**, u blizini mašina koje emituju najviši nivo buke.

Monitoring buke se sprovodi u skladu sa odredbama navedenim u Zakonu o životnoj sredini („Sl. list CG” br. 52/16 i 73/19) i Zakonu o zaštiti buke u životnoj sredini („Sl. list CG”, br. 28/11, 01/14, 2/18), Pravilnikom o metodama izračunavanja i mjerenja nivoa buke u životnoj sredini („Sl. list CG” br. 27/14.) i Pravilnikom o graničnim vrijednostima buke u životnoj sredini, načinu utvrđivanja indikatora buke i akustičnih zona i metodama ocjenjivanja štetnih efekata buke („Sl. list CG”, br. 60/11 i 94/21).

Monitoring kvaliteta vazduha se sprovodi u skladu sa odredbama navedenim u Zakonu o životnoj sredini („Sl. list CG” br. 52/16 i 73/19), Zakonu o zaštiti vazduha („Sl. list CG” br. 25/10, 43/15 i 73/19) i Pravilniku o načinu i uslovima praćenja kvaliteta vazduha („Sl. list CG” br. 21/11. i 32/16.).

Monitoring voda se sprovodi u skladu sa odredbama navedenim u Zakonu o životnoj sredini („Sl. list CG” br. 52/16 i 73/19) i Zakonu o vodama („Sl. list CG” br. 27/07, 22/11, 32/11, 47/11, 48/15, 52/16, 55/16, 2/17 i 84/18), Pravilnikom o načinu i rokovima utvrđivanja statusa površinskih voda („Sl. list RCG”, 25/19), Pravilnik o načinu i rokovima utvrđivanja statusa podzemnih voda („Sl. list CG”, 52/19) i Pravilnikom o kvalitetu i sanitarno-tehničkim uslovima za ispuštanje otpadnih voda, načinu i postupku ispitivanja kvaliteta otpadnih voda i sadržaju izvještaja o kvalitetu otpadnih voda („Sl. list CG” br. 56/19).

Monitoring kvaliteta zemljišta se sprovodi u skladu sa odredbama navedenim u Zakonu o životnoj sredini („Sl. list CG” br. 52/16 i 73/19) i Pravilnikom o dozvoljenim količinama opasnih i štetnih materija u zemljištu i metodama za njihovo ispitivanje („Sl. list RCG”, br. 18/97).

Mjesta, način i učestalost mjerenja utvrđenih parametara

U toku eksploatacije projekta

Mjesto za mjerenje URS odrediti u prostoriji u blizini mašina koje emituju toplotu, buku i isparenja tokom svog rada. Nivo buke u životnoj sredini mjeriti na kraju predmetne parcele, tj. uz graničnu liniju.

Monitoring nivoa buke vrši ovlašćena organizacija.

Sadržaj i dinamika dostavljanja izvještaja o izvršenim mjeranjima

Podaci o sprovedenom monitoringu dostavljaju se nakon sprovedenog mjerenja u formi izvještaja koji je definisan standardima akreditovanih organizacija.

Obavezu obavještanja javnosti o rezultatima izvršenog mjerenja

Shodno Zakonu o životnoj sredini, vlasnik objekta dužan je da rezultate monitoringa dostavlja nadležnom organu lokalne uprave i Agenciji za zaštitu životne sredine Crne Gore. Pored navedenog vlasnik objekta je obavezan da obavještava javnosti o rezultatima izvršenih mjerenja preko svoga sajta.

Prekogranični program praćenja uticaja na životnu sredinu nije relevantan za ovaj projekat.

11. PODACI O MOGUĆIM TEŠKOĆAMA

Prilikom prikupljanja, obrade i klasifikacije podataka potrebnih za izradu Elaborata procjene uticaja na životnu sredinu za izgradnju proizvodnog objekta (izrada PVC stolarije) na kat.parcelama br.411/3,411/4 i 412/8 KO Buče I, Opština Berane, u zahvatu prostorne razrade PUP-a Berane, obrađivač se nije susreo sa nedostacima stručnih znanja, značajnih za nesmetan i siguran rad.

Obrađivač je koristio dostupne i raspoložive podatke koji se odnose na životnu sredinu šireg prostora, jer ne postoje konkretni podaci za posmatrano područje tj. naselje Buče, opština Berane, koji se odnose na oblast životne sredine.

U izradi urbanističke i tehničke dokumentacije, kao i ovog Elaborata primjenjeni su svi relevantni standardi, tehnički i zakonski propisi i uslovi za lokaciju i izgradnju od strane nadležnih subjekata.

12. REZULTATI SPROVEDENIH POSTUPAKA

Sekretarijat za planiranje i uređenje prostora, Opštine Berane, sproveo je postupak uticaja planiranog projekta na životnu sredinu u skladu sa Zakonom o procjeni uticaja na životnu sredinu ("Sl.list CG" br.75/18). Nositelj projekta je Sekretarijatu za planiranje i uređenje prostora Opštine Berane , podnio Zahtjev za odlučivanje o potrebi izrade elaborata za procjenu uticaja na životnu sredinu.

Na bazi podnesenog Zahtjeva Sekretarijat za komunalno-stambene poslove, saobraćaj i zaštitu životne sredine Opštine Berane, donio je Rješenje br.: 16-322/23-49/6 od 24.04.2023.godine , kojim se utvrđuje da je potrebna izrada Elaborata o procjeni uticaja na životnu sredinu, za proizvodni objekat (izrada PVC i ALU stolarije) na kat.parcelama br.411/3,411/4 i 412/8 KO Buče I, Opština Berane, u zahvatu prostorne razrade PUP-a Berane.

13.DODATNE INFORMACIJE

Nije bilo potrebe za dodatnim informacijama i karakteristikama projekta za određivanje obima i sadržaja elaborata, pošto je Elaborat obuhvatio sve segmente predviđene Pravilnikom o bližoj sadržini elaborata o procjeni uticaja na životnu sredinu ("Sl.list CG" br.19/19).

14. IZVORI PODATAKA

- *Zakon o planiranju prostora i izgradnji objekata („Sl. list CG” br. 64/17, 44/18, 63/18 i 11/19 i 82/20).*
- *Zakon o životnoj sredini („Sl. list CG” br. 52/16 i 73/19).*
- *Zakon o procjeni uticaja na životnu sredinu („Sl. list CG” br. 75/18).*
- *Zakon o zaštiti prirode („Sl. list CG”, br. 54/16 i 18/19)*
- *Zakon o zaštiti kulturnih dobara („Sl. list CG” br. 49/10, 40/11, 44/17 i 18/19).*
- *Zakon o vodama („Sl. list CG” br. 27/07, 22/11, 32/11, 47/11, 48/15, 52/16, 55/16, 2/17, 80/17, 84/18).*
- *Zakon o zaštiti vazduha („Sl. list CG” br. 25/10, 43/15 i 73/19).*
- *Zakon o zaštiti buke u životnoj sredini („Sl. list CG”, br. 28/11, 01/14, 2/18).*
- *Zakon o upravljanju otpadom („Sl. list CG” br. 64/11 i 39/16).*
- *Zakon o komunalnim djelatnostima („Sl. list CG” br. 55/16, 74/16, 2/18 i 66/19).*
- *Zakon o zaštiti i spašavanju („Sl. list CG” br. 13/07, 05/08, 86/09, 32/11, 54/16 i 146/21.).*
- *Zakon o zaštiti i zdravlju na radu („Sl. list CG” br. 34/14 i 44/18).*
- *Zakonom o prevozu opasnih materija („Sl. list CG” br. 33/14 i 13/18).*
- *Pravilnik o bližoj sadržini elaborata o procjeni uticaja na životnu sredinu („Sl. list CG” br. 19/19).*
- *Pravilnik o graničnim vrijednostima buke u životnoj sredini, načinu utvrđivanja indikatora buke i akustičnih zona i metodama ocjenjivanja štetnih efekata buke („Sl. list CG”, br. 60/11 i 94/21).*
- *Pravilnik o načinu i uslovima praćenja kvaliteta vazduha („Sl. list CG”, br. 21/11 i 32/16).*
- *Pravilnikom o emisiji zagađujućih materija u vazduhu („Sl. list RCG” br. 25/01)*
- *Uredba o graničnim vrijednostima emisije zagađujućih materija u vazduhu iz stacionarnih izvora („Sl. list CG”, br. 10/11).*
- *Uredba o utvrđivanju vrsta zagađujućih materija, graničnih vrijednosti i drugih standarda kvaliteta vazduha („Sl. list CG”, br. 25/12).*
- *Uredba o maksimalnim nacionalnim emisijama određenih zagađujućih materija („Sl. list CG” br.*

3/12).

- Pravilniku o dozvoljenim količinama opasnih i štetnih materija u zemljištu i metodama za njihovo ispitivanje („Sl. list RCG”, br. 18/97).

- Pravilnik o načinu i rokovima utvrđivanja statusa površinskih voda („Sl. list CG”, 25/19).

- Pravilnik o načinu i rokovima utvrđivanja statusa podzemnih voda („Sl. list CG”, 52/19).

- Pravilnik o kvalitetu i sanitarno-tehničkim uslovima za ispuštanje otpadnih voda, načinu i postupku ispitivanja kvaliteta otpadnih voda i sadržaju izvještaja o kvalitetu otpadnih voda („Sl.

list CG” br. 56/19).

- Pravilnik o klasifikaciji otpada i katalogu otpada („Sl. list CG” br. 59/13 i 83/16).

- Uredba o načinu i uslovima skladištenja otpada („Sl. list CG” br. 33/13 i 65/15)

- Pravilnik o postupku sa građevinskim otpadom, načinu i postupku prerade građevinskog otpada, uslovima i načinu odlaganja cementa azbestnog građevinskog otpada („Sl. list CG” br.

50/12).

- Pravilnik o uslovima koje treba da ispunjava privredno društvo, odnosno preduzetnik za sakupljanje, odnosno transport otpada („Sl. list CG” br. 16/13)

- Glavni projekat za proizvodni objekat za izradu eloksirane bravarije:
ARHITRKTURA
ELEKTROTEHNIČKI PROJEKAT – JAKA STRUJA
VODOVOD I KANALIZACIJA
GRAĐEVINSKI PROJEKAT-SAOBRAĆAJ
SAOBRAĆAJNA SIGNALIZACIJA
UREĐENJE TERENA
- Elaborat ZOP-a za proizvodni objekat za izradu eloksirane bravarije
- UTU-a br. 07- 332/21-196 od 28.07.2021.godine od Sekretarijata za Planiranje i uređenje prostora Opštine Berane,
- Agencija za zaštitu životne sredine CG (Informacija o stanju životne sredine 2019-2021),
- ZHMS CG (Hidrometeorološki zavod CG),
- Rešenje o utvrđivanju akustičnih zona u opštini Berane br. 07-351-589/2 od 06.03.2013.godine

PRILOZI

Spisak priloga:

1. Urbanističko tehnički uslovi

2. List nepokretnosti

3. Rešenje o potrebi izrade Elaborata o procjeni uticaja na životnu sredinu

OBRAZAC
URBANISTIČKO TEHNIČKI USLOVI-NACRT

1	<p>CRNA GORA OPŠTINA BERANE Sekretarijat za planiranje i uređenje prostora Broj:07-332/21-196/9 Datum:28.07.2021.g.</p>	<p>Grb Berana</p>
2	<p>Sekretarijat za planiranje i uređenje prostorana osnovu čl.74 Zakona o planiranju prostora i izgradnji objekata ("Sl.list CG" br.64/17,44/18,63/18 i 82/20), člana 1 Uredbe o povjeravanju dijela poslova Ministarstva održivog razvoja i turizma jedinicama lokalne samouprave („Sl. list CG" br. 68/17, 087/18, 028/19 i 075/19) ,PUP-a Berane ("Sl.list CG-opštinski propisi " br.35/14) i podnjetog zahtijeva doo "BA TIM" br. 07-332/21-196 od 01.06.2021.g. iz Berana izdaje:</p>	
3	<p>URBANISTIČKO - TEHNIČKE USLOVE za izradu tehničke dokumentacije</p>	
4	<p>za IZGRADNJU na lokaciji ,koju čine katastarske parcele br. 411/3,411/4 i 412/8 upisanu LN 531-prepis KO Buče I u svojini podnosioca zahtjeva a u zahvatu prostorne razrade PUP-a Berane ,u zoni naselja ,na građevinskom zemljištu za koje nije planirano donošenje planova nižeg reda.Površina lokacije je 4.769m².</p>	
5	<p>PODNOŠILAC ZAHTJEVA</p>	<p>doo "BA TIM"</p>
6	<p>POSTOJEĆE STANJE Opis lokacije U zahvatu PUP-a Berane u prostornoj razradi su određene tri zone:naselja,poljoprivredna i šumska područja,za koje su propisane smjernice za direktnu primjenu bez donošenja planova nižeg reda: U okviru zone naselja-građevinskog zemljišta koja je definisana u seoskom području Buče,pored regionalnog puta Berane –Andrijevića je predmetna parcela na kojoj nema izgrađenih objekata. Građevinska zona na konkretnoj lokaciji je definisana i ona se planom zadržava.</p>	
7	<p>PLANIRANO STANJE</p>	
7.1.	<p>Namjena parcele ,odnosno lokacije PUP-om Berane su predviđene sledeće smjernice za izgradnju u zoni naselja u prostornoj razradi: 2.4.1.2.1. Uslovi građenja u okviru površina naselja Ovim pravilima definišu se uslovi i elementi urbanističke regulacije i organizacije <u>postojećih urbanističkih cjelina i rekonstrukcije postojećih objekata</u> u procesu sprovođenja PUP-a, a za one djelove seoskih naselja za koja se neće donositi urbanistički planovi, ova pravila će se primjenjivati dok se bude primjenjivao PUP. <u>U zoni naselja je dozvoljena između ostalog i izgradnja proizvodnih objekata koji ne ugrožavaju životnu sredinu</u> Proizvodni objekti u okviru površina naselja Objekti se mogu postavljati kao slobodnostojeći na parcelama koje imaju izlazak na javnu površinu (saobraćajnicu). Moguća je organizacija i kompleksa zavisno od djelatnosti koje se na parceli obavljaju uz obezbjeđenje potrebnih saobraćajno manipulativnih površina. Osnovni programsko prostorni elementi za parcelu su: - minimalna površina parcele 600m² - maksimalna spratnost objekta do P+1. Objekti mogu imati podrumski ili suterenski dio ako ne postoje smetnje geotehničke ili hidrotehničke prirode, a površina ovih prostorija i etaža ne ulazi u obračun BRGP ukoliko su u njima smještene tehničke, pomoćne prostorije i ostave. Spratna visina je u funkciji proizvodnog procesa koji se u objektu obavlja, pa je u okviru planom zadate</p>	

	<p>spratnosti moguća i preraspodela etaža.</p> <ul style="list-style-type: none"> - maksimalni indeks izgrađenosti na ukupnoj parceli 1.2 - maksimalni indeks zauzetosti parcele 0.7 - građevinsku liniju prema regionalnom putu postaviti minimalno 15m od zadnje linije putnog pojasa regionalnog puta zavisno od namjene objekta i potrebnih saobraćajno manipulativnih površina - minimalna udaljenost slobodno stojećeg objekta od ograde suseda iznosi 5m a za - parkiranje obezbijediti u okviru parcele a u skladu sa djelatnostima koje se na parceli obavljaju. 																																																						
7.2.	<p>Pravila parcelacije</p> <p>Parcelacija se odnosi na vanjske granice katastarskih parcela 411/3,411/4 i 412/8 KO Buče I sa sledećim koordinatama</p> <table border="1"> <tr> <td>1</td> <td>7407375.920</td> <td>4742721.930</td> <td>10</td> <td>7407262.268</td> <td>4742706.966</td> </tr> <tr> <td>2</td> <td>7407366.640</td> <td>4742712.740</td> <td>11</td> <td>7407232.710</td> <td>4742725.450</td> </tr> <tr> <td>3</td> <td>7407345.330</td> <td>4742692.990</td> <td>12</td> <td>7407237.950</td> <td>4742729.220</td> </tr> <tr> <td>4</td> <td>7407342.747</td> <td>4742690.622</td> <td>13</td> <td>7407244.410</td> <td>4742734.470</td> </tr> <tr> <td>5</td> <td>7407334.170</td> <td>4742695.980</td> <td>14</td> <td>7407258.240</td> <td>4742744.000</td> </tr> <tr> <td>6</td> <td>7407315.206</td> <td>4742707.541</td> <td>15</td> <td>7407289.450</td> <td>4742766.020</td> </tr> <tr> <td>7</td> <td>7407281.530</td> <td>4742727.970</td> <td>16</td> <td>7407318.083</td> <td>4742751.422</td> </tr> <tr> <td>8</td> <td>7407278.410</td> <td>4742729.870</td> <td>17</td> <td>7407346.900</td> <td>4742736.730</td> </tr> <tr> <td>9</td> <td>7407270.350</td> <td>4742718.540</td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> </table>	1	7407375.920	4742721.930	10	7407262.268	4742706.966	2	7407366.640	4742712.740	11	7407232.710	4742725.450	3	7407345.330	4742692.990	12	7407237.950	4742729.220	4	7407342.747	4742690.622	13	7407244.410	4742734.470	5	7407334.170	4742695.980	14	7407258.240	4742744.000	6	7407315.206	4742707.541	15	7407289.450	4742766.020	7	7407281.530	4742727.970	16	7407318.083	4742751.422	8	7407278.410	4742729.870	17	7407346.900	4742736.730	9	7407270.350	4742718.540			
1	7407375.920	4742721.930	10	7407262.268	4742706.966																																																		
2	7407366.640	4742712.740	11	7407232.710	4742725.450																																																		
3	7407345.330	4742692.990	12	7407237.950	4742729.220																																																		
4	7407342.747	4742690.622	13	7407244.410	4742734.470																																																		
5	7407334.170	4742695.980	14	7407258.240	4742744.000																																																		
6	7407315.206	4742707.541	15	7407289.450	4742766.020																																																		
7	7407281.530	4742727.970	16	7407318.083	4742751.422																																																		
8	7407278.410	4742729.870	17	7407346.900	4742736.730																																																		
9	7407270.350	4742718.540																																																					
7.3.	<p>Građevinska i regulaciona linija, odnos prema susjednim parcelama</p> <ul style="list-style-type: none"> -Parcela je nepravilnog oblika i naslanja se na putni zaštitni pojas regionalnog puta tako da je građevinska linija propisana min.15m od spoljne ivice putnog pojasa prema regionalnom putu. Građevinska linija prema susjednim parcelama je minimalno 5m. 																																																						
8	<p>PREPORUKE ZA SMANJENJE UTICAJA I ZAŠTITU OD ZEMLJOTRESA, KAO I DRUGE USLOVE ZA ZAŠTITU OD ELEMENTARNIH NEPOGODA I TEHNIČKO-TEHNOLOŠKIH I DRUGIH NESREĆA</p> <p>Primjenom osnovnih principa zemljotresnog inženjerstva za gradnju aseizmičnih objekata i drugih urbanih elemenata, postiže se redukcija štetnih posledica od zemljotresa i smanjenje seizmičkog rizika, odnosno, dovođenje u tolerantne i prihvatljive okvire.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Od posebne je važnosti dosledna primjena postojećih tehničkih propisa za projektovanje i građenje u seizmičkim područjima. - Prema podacima za područje u granicama PUP-a seizmički parametri za projektovanje su sledeći: <ul style="list-style-type: none"> - Stepenn seizmičkog intenziteta VIII (osmi) - koeficijent seizmičkog intenziteta Ks 0.079 – 0.090 - koeficijent dinamičnosti Kd 1.0Kd 0.7/T 0.47 - ubrzanje tla Qmax (q) 0.283 - Najčešći vetrovi su severozapadni (90%), jugozapadni (8.7%) i južni (6%). - Nivo podzemne vode je na koti 668.5m, što je ujedno i nivo donje kote terena postojećeg parka Lim. - Tehničkom dokumentacijom predvideti mere zaštite od požara shodno propisima za ovu vrstu objekata - U cilju zaštite od elementarnih nepogoda postupiti u skladu sa Zakonom o zaštiti i spašavanju (Sl.list CG br.13/07,05/08,86/09,32/11) i Pravilnikom o mjerama zaštite od elementarnih nepogoda (Sl.list CG br.8/93) <p>Naglašava se da je pri izradi projektne dokumentacije potrebno poštovati svu relevantnu zakonsku regulativu iz domena odbrane, zaštite i spašavanja, zaštite od elementarnih nepogoda, pravilnike o tehničkim normativima za skloništa i pojedine objekte,</p>																																																						
9	<p>USLOVI I MJERE ZAŠTITE ŽIVOTNE SREDINE</p> <p>Prilikom projektovanja poštovati važeću zakonsku regulativu</p> <p>Zakon o životnoj sredini, ("Sl. list CG", br. 48/08,40/10 i 40/11), kao i Zakon o zaštiti od buke u životnoj sredini („Sl. list RCG", br.46/06), Zakon o inspeksijskom nadzoru ("Sl. list RCG", br.39/03, "Sl. list CG", br. 76/09, Zakon o upravljanju otpadom („Sl. list CG", br. 64/11), Zakon o procjeni uticaja na životnu sredinu ("Sl. list RCG", br. 80/05,"Sl. list CG", br. 40/10 i 40/11,), Zakon o strateškoj procjeni uticaja na životnu sredinu ("Sl. list RCG", br. 80/05,"Sl. list CG", br. 73/10,40/11 i 59/11), Zakon o integrisanom sprečavanju i kontroli zagađivača životne sredine ("Sl. list RCG", br. 80/05,"Sl. list CG", br. 54/09 i 40/11) i dr.</p>																																																						

10	USLOVI ZA PEJZAŽNO OBLIKOVANJE - Parterna rešenja uskladiti sa namjenom i funkcijom zelene površine, tako da se ne ugroze postojeće vrijednosti zelene površine. - Nivelaciona rešenja uskladiti sa konfiguracijom terena. - Hortikulturalna rešenja u skladiti sa trasama podzemnih instalacija – uvažiti potrebna minimalna odstojanja: od vodovoda 1,5m, od kanalizacije 2,5m, od od elektroinstalacija 2,0m, od TK instalacija 1,5m, odnosno u skladu sa važećim tehničkim propisima. - Izbor vrsta za ozelenjavanje usaglasiti sa namjenom i funkcijom zelene površine, kao i sa uslovima staništa. - Izbor vrsta za zasad usaglasiti sa površinom i utvrditi adekvatna rastojanja između sadnica – u zavisnosti od vrste i prilaza objektima. - Za sadnice obezbediti otvore za sadnju min. prečnika 1,2m i min. rastojanje od objekta 4,0m. - U zavisnosti od namjene zelene površine predvideti opremanje odgovarajućom opremom i sadržajima.
11	USLOVI I MJERE ZAŠTITE NEPOKRETNIH KULTURNIH DOBARA I NJIHOVE ZAŠTIĆENE OKOLINE U neposrednoj blizini nema zaštićenih zona niti pojedinačnih kulturnih dobara
12	USLOVI ZA LICA SMANJENE POKRETLJIVOSTI I LICA SA INVALIDITETOM Za poslovne objekte je obavezujuće projektovati objekat u skladu sa Pravilnikom o bližim uslovima i načinu prilagođavanja objekata za pristup i kretanje lica smanjene pokretljivosti i lica sa invaliditetom ("SL.list CG"br.48/13 i 44/15)
13	USLOVI ZA POSTAVLJANJE I GRADNJU POMOĆNIH OBJEKATA Na parceli je moguće izgraditi pomoćni objekat uz primjenu smjernica za gradnju koji su zadati planskim dokumentom pri čemu površina pomoćnog objekta ulazi u indeks zauzetosti parcele.
14	USLOVI ZA OBJEKTE KOJI MOGU DA UTIČU NA BEZBJEDNOST VAZDUŠNOG SAOBRAĆAJA Lokacija nije u blizini lokacije Aerodroma tako da ne može da ima negativan uticaj.
15	USLOVI ZA OBJEKTE KOJI MOGU DA UTIČU NA PROMJENE U VODNOM REŽIMU U neposrednom okruženju nema vodnih tokova ali je potrebno pri projektovanju izvršiti analizu terena ybog nivoa podzemnih voda.
16	MOGUĆNOST FAZNOG GRAĐENJA OBJEKATA Projektnim zadatkom i Idejnim rješenjem će se definisati faznost gradnje ,odnosno spratnost objekta jer je smjericama dat maksimum koji nije imperativ.
17	USLOVI ZA PRIKLJUČENJE NA INFRASTRUKTURU
17.1.	Uslovi priključenja na elektroenergetsku infrastrukturu Pri izradi tehničke dokumentacije poštovati tehničke preporuke EPCG,dostupne na njihovom sajtu -Tehničke preporuke za priključenje potrošača na niskonaponsku mrežu TP-2(dopunjeno izdanje) -Tehničke preporuke-tipizacija mjernih mjesta -Uputstvo i tehnički uslovi za izbor i ugradnju ograničivača strujnog opterećenja -Tehničke preporuke TP-1b-Distributivna transformatorska stanica DTS-EPCG 10/04kV -Pravilniku o tehničkim normativima za elektroinstalacije niskog napona („SL.list SFRJ”, br.53/88, 54/88) -Pravilniku o tehničkim normativima za zaštitu objekata od atmosferskog pražnjenja („SL.list SRJ” broj 11/96) -Jugoslovenski standardi-Električne instalacije u zgradama. Zahtjevi za bezbjednost JUSNB2741, JUSNB2743, JUSNB2752 U zaštitnom pojasu trasa i objekata postojećih i planiranih infrastrukturnih sistema u infrastrukturnom kooridoru nije dozvoljena izgradnja,izuzetno,uz saglasnost i prema uslovima nadležnog organa.

	U skladu sa Inicijativom CEDIS-a br.10-10-2165 od 22.01.2020.g. koja je upućena MORIT-u, CEDIS se isključuje iz postupka izdavanja UTU-a, jer su tehnički uslovi sastavni dio planske dokumentacije na koju isti izdaje saglasnost u postupku izrade. Mjesto i način priključenja objekta na elektroenergetsku mrežu određuje se nakon izrade projektne dokumentacije kod stručne službe CEDIS-a.				
17.2.	<p>Uslovi priključenja na vodovodnu i kanalizacionu infrastrukturu</p> <p>Kriterijumi i smjernice za izgradnju vodovodne mreže</p> <ul style="list-style-type: none"> - Dvorišnu mrežu trasirati u skladu sa mjestom priključka, strogo paziti da se prilikom kopanja rova za polaganje cjevovoda ne ugroze susjedni objekti, imajući u vidu i buduću izgradnju na tim potezima (prema urbanističkim planovima). - Dubina ukopavanja: minimum 1,0 - 2,0 m prema uslovima konfiguracije terena. - Mrežu polagati uvijek ako je to moguće dalje od planirane ili izvedene elektro i telefonske mreže. - Poželjno je da se cjevovodi polažu blagovremeno, pri izgradnji objekta. - Ako se u istom rovu polažu vodovodi drugih instalacija moraju se zadovoljiti minimalna propisana rastojanja zaštite. - Seoski vodovodi, kao i privatni mogu se izgraditi prema posebnim vodoprivrednim uslovima, koje izdaje nadležni opštinski organ. - Za polaganje vodovodne mreže kroz putno zemljište višeg ranga, ispod pruga i vodotokova potrebno je pribaviti mišljenje i posebne uslove od nadležnih organa i organizacija. - Ukoliko ne postoji seoski vodovod, odnosno način priključenja na već postojeću trasu moguće je projektovati bunar sa svim potrebnim elementima za razvod u stambeni objekat. <p>Odvođenje otpadnih voda</p> <p>U skladu sa namjenom objekta će se definisati način odvodnje fekalnu kanalizaciju bi trebalo riješiti izgradnjom ekoloških prečišćivača. Planirano je da svaki objekat ima pojedinačni uređaj za prečišćavanje otpadne vode. Tehnologija prečišćavanja mora biti potpuno biološka što znači da se otpadna voda ne tretira hemijskim aditivima. Krajnji proizvod recikliranja su: tehnička voda koja se može koristiti za navodnjavanje i čvrsti mulj koji se može koristiti kao biološko đubrivo. Ovaj sistem recikliranja otpadnih voda je u skladu sa najsavremenijim postojećim standardima za zaštitu životne sredine (Evropske norme EN 12566).</p> <p>Projekttnu dokumentaciju uraditi na osnovu uslova doo "Vodovod i kanalizacija" Uslovi br.727 od 27.07.2021.g.</p>				
17.3.	<p>Uslovi priključenja na saobraćajnu infrastrukturu</p> <p>Kako je u ovom momentu jedini prilaz sa regionalnog puta Berane-Andrijevića uslove za priključenje na isti propisuje Direkcija za saobraćaj nadležnog ministarstva. Uslovi br.04-5486/2 od 05.07.2021.g.</p>				
17.4.	<p>Ostali uslovi</p> <p>Pri projektovanju je obavezno pridržavati se Zakona o zaštiti životne sredine odnosno uslova izdatih od Sekretarijata za stambeno komunalne poslove, zaštitu životne sredine i saobraćaj. Uslovi br.16-322/21-38 od 16.06.2021.g.</p>				
18	<p>POTREBA IZRADE GEODETSKIG, GEOLOŠKIH (GEOTEHNIČKIH, INŽENJERSKO-GEOLOŠKIG, HIDROGEOLOŠKIH, GEOMEHANIČKIH I SEIZMIČKIH) PODLOGA, KAO I VRŠENJA GEOTEHNIČKIH ISTRAŽNIH RADOVA I DRUGIH ISPITIVANJA</p> <p>Pri projektovanju se pridržavati čl.7.stav 28 Zakona o geološkim istraživanjima (svih vrsta stambenih i poslovnih objekata površine preko 1000m² i objekata koji imaju četiri i više nadzemnih etaža, industrijskih i infrastrukturnih objekata, kao i za sve vrste trajnih objekata na uslovno stabilnim terenima po opšte važećim inženjersko-geološkim kriterijumima.</p>				
19	<p>POTREBA IZRADE URBANISTIČKOG PROJEKTA</p> <p>Nije potrebna izrada urbanističkog projekta ukoliko se ne planira objekat koji će svojom namjenom značajno uticati na okruženje i životnu sredinu.</p>				
20	<p>URBANISTIČKO-TEHNIČKI USLOVI ZA ZGRADE SADRŽE I URBANISTIČKE PARAMETRE</p> <table border="1"> <tr> <td>Oznaka urbanističke/kat parcele</td> <td>kat.parcele br. 411/3,411/4 i 412/8 KO Buče I</td> </tr> <tr> <td>Površina urbanističke/kat parcele</td> <td>Površina kat.parcela je 4.769m².</td> </tr> </table>	Oznaka urbanističke/kat parcele	kat.parcele br. 411/3,411/4 i 412/8 KO Buče I	Površina urbanističke/kat parcele	Površina kat.parcela je 4.769m ² .
Oznaka urbanističke/kat parcele	kat.parcele br. 411/3,411/4 i 412/8 KO Buče I				
Površina urbanističke/kat parcele	Površina kat.parcela je 4.769m ² .				

	Maksimalni indeks zauzetosti	- maks. indeks zauzetosti parcele 0.7
	Maksimalni indeks izgrađenosti	- maks. indeks izgrađenosti na ukupnoj lokaciji 1.2
	Bruto građevinska površina objekta(maxBGP)	
	Maksimalna spratnost objekta	- maksimalna spratnost objekta do P+1. uz mogućnost izgradnje podruma ili suterena
	Maksimalna visinska kota objekta	
	Parametri za parkiranje ili garažiranje objekata	U okviru ukupne kat.parcele, za 70m ² bruto površine privrednih objekat 1PM
	Smjernice za oblikovanje i materijalizaciju, posebno u odnosu na ambijentalna svojstva područja	<p>Obavezna zaštita graditeljskog naslijeđa.</p> <p>Pri izgradnji novih objekata primjenjivati arhitektonske oblike i forme, kao i materijale koji odgovaraju arhitektonskom naslijeđu ove vrste objekata.</p> <p>Preporuka je da se svojim oblikom i materijalizacijom ,kao i položajem objekat prilagodi postojećim objektima u užem i širem okruženju.</p> <p>Objekti mogu imati podrumski ili suterenski deo ako ne postoje smetnje geotehničke ili hidrotehničke prirode, a površina ovih prostorija i etaža ne ulazi u obračun parametara i koeficijenata datim u pravilima građenja.</p> <p>Nove objekte graditi u skladu sa zahtjevanim visokim stepenom zaštite prirode, bez ugrožavanja vodotokova sa primjenom visokih tehnologija u zaštiti zemljišta, voda, vazduha, flore i faune</p> <p>-Izgradnju objekta u skladu sa namjenom, imajući u vidu elemente racionalne i brze gradnje uz primenu savremene tehnologije građenja, primenom svih materijala dobrih fizičkih karakteristika kao preduslova zaštite od nepovoljnih klimatskih uslova.</p> <p>- Gabariti u osnovi objekata treba da imaju, po mogućnosti, pravilne geometrijske forme. To su forme simetrične u odnosu na glavne ose objekata, kao na primjer, pravougaona, kvadratna i slično.</p> <p>Moguća je primjena najrazličitijih materijala i elemenata za ispunu. Prednost imaju lagane prefabrikovane ispune, koje bitno ne utiču na ponašanje osnovnog konstruktivnog sistema. Ukoliko se primjenjuje kruta i masivna ispuna (opeka ili blokovi najrazličitijeg tipa) treba uzeti u obzir uticaj ispune na osnovni konstruktivni sistem.</p> <p>Projektovanje temelja primjenjivati za opterećenja tako da se eliminišu diferencijalna sleganja, a dva ili više načina temeljenja na istom objektu izbjegavati, osim ako se svaki način temeljenja primjenjuje pojedinačno po konstruktivnim jedinicama.</p> <p>Fasadu predvideti od prirodnih materijala po izboru projektanta i međusobno usaglasiti sa prirodnim okruženjem.</p> <p>Prozore i vrata predvidjeti od drveta ili pvc u skladu sa ambijentalnim vrijednostima.</p>
21	Uslovi za unapređenje energetske efikasnosti	<p>U cilju racionalnog korišćenja energije treba koristiti sve mogućnosti smanjenja korišćenja energije.Pri projektovanju koristiti savremene termoizolacione materijale,kako bi se smanjila potrošnja toplotne energije</p> <p>-jedan od vidova gubitka energije koristiti škure i roletne</p>

		-zejenim zasadima smanjiti uticaje vjetra a prema ulici predvidjeti zelenu tampon zonu -na parceli odrediti prostor za kantu za smeće sa maskom za okruženje -likovno i oblikovno rješenje građevinskih struktura mora da slijedi klimatske i ambijentalne karakteristike grada -obrada fasada u neutralnim bojama izbegavajući upadljive boje
22	DOSTAVLJENO: Podnosiocu zahtjeva,u spise predmeta,urbanističko-građevinskoj inspekciji i arhivi Poslove urbanističko-građevinskog inspektora obavljaće državni službenici postavljeni u zvanje inspektora za urbanizam,inspektora za zaštitu prostora i inspektora za građevinarstvo(čl.231)	
23	OBRAĐIVAČI URBANISTIČKO-TEHNIČKIH USLOVA	Potpis obrađivača
	Sonja Simeunović-Vuković dia	
23	OVLAŠĆENO SLUŽBENO LICE:	Potpis ovlašćenog lica
	Vd Sekretara, Lekić Ljiljana	
24	PRILOZI -Grafički prilozi iz planskog dokumenta -Tehnički uslovi u skladu sa posebnim propisima -List nepokretnosti,kopija plana -geodetsko katastarska podloga	
25	DODATNE INFORMACIJE U skladu sa čl.91 Zakona o planiranju prostora i izgradnji objekata,Investitor gradi/rekonstruiše objekat na osnovu prijave građenja koju dostavlja 15 dana prije početka građenja Ministarstvu ekologije,prostornog planiranja I urbanizma na ime Direkcije za inspekcijski nadzor ,odnosno Urbanističko-građevinske inspekcije i sledeće dokumentacije propisane Zakonom,koja sadrži: 1.Glavni projekat ovjeren u skladu sa ovim zakonom 2.Izveštaj o pozitivnoj reviziji glavnog projekta 3.Dokaz o osiguranju od odgovornosti projektanta koji je izradio,odnosno revidenta koji je revidovao glavni projekat,u skladu sa ovim zakonom 4.Ugovor o angažovanju izvođača radova 5Ugovor o angažovanju stručnog nadzora 6.Dokaz o pravu svojine na zemljištu,odnosno drugom pravu na zemljištu ili dokaz o pravu svojine na objektu ili nekom drugom pravu u slučaju rekonstrukcije postojećeg objekta 7. Sastavnim dijelom dokumentacije,smatra se saglasnost glavnog državnog arhitekta/glavnog gradskog arhitekta date na ldejno rješenje.	

U skladu sa Uredbom o visini naknade za izdavanje urbanističko tehničkih uslova(Sl.list CG br.68/17) na ove urbanističko tehničke uslove se plaća naknada u iznosu od 50€ (pedeset eura)

ЦРНА ГОРА
ОПШТИНА БЕРАНЕ

Секретаријат за комунално-стамбене
послове, саобраћај и заштиту животне средине
Одјељење за заштиту животне средине
Број: 16-322/23-49/6
Беране 24.04.2023.године

Секретаријат за комунално-стамбене послове, саобраћај и заштиту животне средине Општине Беране, на основу члана 18 и 116 Закона о управном поступку („Сл.лист ЦГ“ бр 56/14, 20/15, 40/16 и 37/17) и члана 14 Закона о процјени утицаја на животну средину („Сл.лист ЦГ“, бр. 75/18) у поступку одлучивања о потреби процјене утицаја на животну средину пројекта „Производни објекат за израду ПВЦ столарије“, по захтјеву инвеститора ДОО „БА ТИМ“ Беране, доноси:

Р Ј Е Ш Е Њ Е

1.УТВРЂУЈЕ СЕ да је за пројекат „Производни објекат за израду ПВЦ столарије“ инвеститора ДОО „БА ТИМ“ из Берана, чија се реализација планира на катастарским парцелама број 411/3, 411/4 и 412/8 КО Буче I у захвату ПУП-а "Беране", **потребна процјена утицаја на животну средину.**

2.Налаже се носиоцу пројекта ДОО „БА ТИМ“ из Берана, да изради Елаборат процјене утицаја на животну средину пројекта – „Производни објекат за израду ПВЦ столарије“, који се реализује на катастарским парцелама број 411/3, 411/4 и 412/8 КО Буче I, у захвату ПУП-а "Беране", општина Беране.

3. Носилац пројекта је дужан поднијети надлежном Секретаријату захтјев за давање сагласности на Елаборат процјене утицаја на животну средину, најкасније у року од двије године од дана пријема рјешења о потреби процјене утицаја.

Образложење

Носилац пројекта ДОО „БА ТИМ“ Беране, обратио се Секретаријату за комунално-стамбене послове, саобраћај и заштиту животне средине Општине Беране, захтјевом бр. 16-322/23-49 од 13.04.2023.године, за одлучивање о потреби процјене утицаја на животну средину пројекта „Производни објекат за израду ПВЦ столарије“ који се реализује на катастарским парцелама број 411/3, 411/4 и 412/8 КО Буче I, у захвату ПУП-а "Беране", општина Беране.

Увидом у списак пројеката Уредбе о пројектима за које се врши процјена утицаја на животну средину („Сл. лист РЦГ, бр. 20/07 и „Сл. лист ЦГ“, бр. 47/13, 53/14 и 37/18), утврђено је да се планирани пројекат налази у листи II – редни број 12 (тачка а), за који се поступак процјене спроводи по одлуци надлежног органа.

Уз захтјев за одлучивање о потреби процјене утицаја предметног пројекта на животну средину, приложена је и документација за одлучивање о потреби процјене утицаја на животну средину.

Након разматрања поднијетог захтјева и оцјене могућих утицаја предметног пројекта, Секретаријат за комунално-стамбене послове, саобраћај и заштиту животне средине Општине Беране је констатовао да захтјев садржи податке релевантне за одлучивање.

Поступајући по захтјеву носиоца пројекта, а сходно одредбама члана 13. Закона о процјени утицаја на животну средину Секретаријат за комунално-стамбене послове, саобраћај и заштиту животне средине Општине Беране је обавијестио заинтересоване органе, организације и јавност, организовао јавни увид и обезбиједио доступност података и документације носиоца пројекта. Јавни увид је организован у просторијама Секретаријата за комунално-стамбене послове, саобраћај и заштиту животне средине Општине Беране, ул. IV Црногорске бригаде бр 1. У остављеном року није било интересовања за јавни увид.

Разматрањем предметног захтјева носиоца пројекта и података о предметној локацији, карактеристикама и могућим утицајима наведеног пројекта на животну средину, Секретаријат за комунално-стамбене послове, саобраћај и заштиту животне средине је утврдио потребу процјене утицаја. Ово из следећих разлога:

-Локација на којој се планира реализација пројекта „Производни објекат за израду ПВЦ столарије“ обухвата катастарске парцеле број 411/3, 411/4 и 412/8 КО Буче I, у захвату ПУП-а "Беране". Планирана бруто површина објекта 793,98м².

-У поступку одлучивања о потреби процјене утицаја у приложеној Документацији није детаљно описан технолошки поступак приоизводнје ПВЦ столарије.

-Локација на којој се планира реализација овог пројекта обухвата простор, гдје би функционисањем наведеног пројекта могло доћи до погоршања одређених сегмената животне средине. У току изградње/постављања објекта доћи ће до стварања одређене количине грађевинског отпада, док у току функционисања, с обзиром на врсту дјелатности има настајања отпадних материја (различите врсте отпадног материјала, повећан ниво буке, вибрација и др.) које би могле имати негативно дејство на ваздух, земљиште и подземне воде;

-На основу изнијетих података о флори и фауни како макро, тако и микролокацијски, као и удаљености пословних и стамбених објеката у близини локације пројекта, за очекивати је да ће утицај на животну средину у извјесној мјери бити негативан.

-Израдом Елабората процјене утицаја обезбиједиће се неопходни подаци, предвидјети негативни утицаји пројекта на животну средину, утврдити

одговарајуће мјере заштите животне средине и дефинисати програм праћења утицаја на животну средину у току функционисања пројекта , као и у случају хаварије.

Сагласно одредбама члана 15 Закона о процјени утицаја на животну средину носилац пројекта може надлежном органу поднијети захтјев за одређивање обима и садржаја елабората о процјени утицаја на животну средину за предметни пројекат. Захтјев се подноси у писаном облику, а његов садржај је дефинисан чланом 15 Закона и Правилником о садржају документације која се подноси уз захтјев за одређивање обима и садржаја елабората о процјени утицаја на животну средину („Сл.лист ЦГ“, бр. 19/19). Носилац пројекта може израдити Елаборат о процјени утицаја на животну средину на основу овог Рјешења и без претходно наведеног тражења одређивања садржаја и обима елабората. При изради елабората треба поштовати одредбе Правилника о садржини елабората о процјени утицаја на животну средину („Сл.лист ЦГ“, бр. 19/19).

Сходно одредбама члана 17 Закона о процјени утицаја на животну средину, носилац пројекта је дужан поднијети надлежном Секретаријату захтјев за давање сагласности на елаборат процјене утицаја на животну средину , најкасније у року од двије године од дана пријема рјешења о потреби процјене утицаја.

Имајући у виду претходно наведено, односно чињеницу да је одлучено о потреби процјене утицаја, то је носиоцу пројекта, утврђена обавеза израде Елабората процјене утицаја као што је одлучено у тачки 2 овог рјешења.

На основу горе наведеног ријешено је као у диспозитиву рјешења.

Такса у износу од 3,00€ је наплаћена по Одлуци о локалним административним таксама, Тарифни бр.4. („Сл. лист ЦГ – општински прописи“ бр. 19/20).

УПУТСТВО О ПРАВНОМ СРЕДСТВУ: Против одлуке из овог рјешења може се изјавити жалба Главном администратору општине Беране, у року од 15 дана од дана пријема истог. Жалба се подноси преко овог Секретаријата таксирана са 3,00€ административне таксе.

ДОСТАВИТИ:

- носиоцу пројекта
- у Јавну књигу о спроведеном поступку
- Еколошкој инспекцији
- а/а

Сам.савјетник II

Зоран Весковић

Zoran Vesovic

В.Д. СЕКРЕТАР-а

Вуксан Милошевић

UPRAVA ZA KATASTAR
I DRŽAVNU IMOVINU

CRNA GORA

PODRUČNA JEDINICA
BERANE

Broj: 111-919-2004/2021

Datum: 01.06.2021.

KO: BUČE 1

Na osnovu člana 173 Zakona o državnom premjeru i katastru nepokretnosti ("Sl. list RCG" br. 29/07, "Sl. list CG" br. 73/10, 032/11, 040/11, 043/15, 037/17 i 17/18), postupajući po zahtjevu DAVIDOVIĆ BOBAN, , za potrebe izdaje se

LIST NEPOKRETNOSTI 531 - PREPIS

Podaci o parcelama

Broj	Podbroj	Broj zgrade	Plan Skica	Datum upisa	Potes ili ulica i kućni broj	Način korišćenja Osnov sticanja	Bon. klasa	Površina m ²	Prilohod
411	3		5 12	14/08/2020	KOMATI	Njiva 1. klase		2822	40.64
411	4		5 12	14/08/2020	KOMATI	Njiva 1. klase ODLUKA DRŽAVNOG ORGANA		859	12.37
412	8		5 12	14/08/2020	RAVNO BUČE	Pašnjak 1. klase		1088	2.61
Ukupno								4769	55.62

Podaci o vlasniku ili nosiocu

Matični broj - ID broj	Naziv nosioca prava - adresa i mjesto	Prava	Obim prava
0000003112349 0	DOU „BA-TIM“ PLISCA Berane 0	Svojina	1/1

Podaci o teretima i ograničenjima

Broj	Podbroj	Broj zgrade	PD	Redni broj	Način korišćenja	Datum upisa Vrijeme upisa	Opis prava
411	3			2	Njiva 1. klase	21/01/2020 10:5	Hipoteka HIPOTEKA I REDA U KORIST HIPOTEKARNE BANKE AD PODGORICA, SHODNO ZALOŽNOJ IZJAVI UZZ BR. 9/2020 OD 20.01.2020 GODINE I UGOVORA O KR BR. 600-3630/2 OD 14.01.2020 GODINE. BANKA ODOBRAVA KR U IZNOSU OD 90.000,00 EURA SA ROKOM OTPLATE OD 60 MJESECI, ZABILJEŽBA ZABRANE OTUĐENJA I OPTERECENJA, DAVANJA U ZAKUP BEZ PISANE SAGLASNOSTI HIPOTEKARNOG POVJERIOCA.
411	4			2	Njiva 1. klase	21/01/2020 10:5	Hipoteka HIPOTEKA I REDA U KORIST HIPOTEKARNE BANKE AD PODGORICA, SHODNO ZALOŽNOJ IZJAVI UZZ BR. 9/2020 OD 20.01.2020 GODINE I UGOVORA O KR BR. 600-3630/2 OD 14.01.2020 GODINE. BANKA ODOBRAVA KR U IZNOSU OD 90.000,00 EURA SA ROKOM OTPLATE OD 60 MJESECI, ZABILJEŽBA ZABRANE OTUĐENJA I OPTERECENJA, DAVANJA U ZAKUP BEZ PISANE SAGLASNOSTI HIPOTEKARNOG POVJERIOCA.
412	8			2	Pašnjak 1. klase	21/01/2020 10:5	Hipoteka HIPOTEKA I REDA U KORIST HIPOTEKARNE BANKE AD PODGORICA, SHODNO ZALOŽNOJ IZJAVI UZZ BR. 9/2020 OD 20.01.2020 GODINE I UGOVORA O KR BR. 600-3630/2 OD 14.01.2020 GODINE. BANKA ODOBRAVA KR U IZNOSU OD 90.000,00 EURA SA ROKOM OTPLATE OD 60 MJESECI, ZABILJEŽBA ZABRANE OTUĐENJA I OPTERECENJA, DAVANJA U ZAKUP BEZ PISANE SAGLASNOSTI HIPOTEKARNOG POVJERIOCA.

Taksa naplaćena na osnovu Tarifnog broja 1, Zakona o administrativnim taksama ("Sl.list CG, br. 18/19) u iznosu od 2 eura.
Naknada za korišćenje podataka premjera, katastra nepokretnosti i usluga, naplaćena na osnovu člana 174 Zakona o državnom premjeru i katastru nepokretnosti ("Sl. list RCG" br. 29/07, "Sl. list CG" br. 73/10, 032/11, 040/11, 043/15, 037/17 i 17/18) u iznosu od 3 eura.

Načelnik: *Marijan Velić*
Marijan Velić
Marijanovic Velić, dipl.pravnik